

OBEC HELCMANOVCE

Obecný úrad Helcmanovce č. 161, 055 63 Helcmanovce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HELCMANOVCE NA ROKY 2015 - 2020

Helcmanovce, december 2015

Formulár č. Ú 7

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015 - 2020
Územné vymedzenie:	Obec Helcmanovce
Územný plán obce schválený:	Nie
Dátum schválenia PHSR:	15. 12. 2015
Dátum platnosti:	od 15. 12. 2015 do 31. 12. 2020
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	16. 12. 2015

Obsah

Úvod	2
Analytická časť	3
A.I Analýza vnútorného prostredia	3
A.II Analýza vonkajšieho prostredia	20
A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	24
Zdroje informácií a vyhodnotenie realizácie opatrení predošlého PHSR	28
Strategická časť	32
Programová časť	41
Realizačná časť	52
Finančná časť	58
Záver	66
Prílohy PHSR	67
Povinné	68
Ostatné	78

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej iba „PHSR“) obce/mesta/VÚC spolu s územným plánom konkrétneho územia je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy vychádzajúcim z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov. V území teda formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR sa spracováva na obdobie spravidla 7 rokov s dlhodobým výhľadom na nasledujúce obdobie. PHSR je výsledkom strategického plánovania.

V zmysle § 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy. Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. Vyššie citovaný zákon o obecnom zriadení definuje aj orgány obce.

Komplexná analýza súčasného stavu územia predmetného dokumentu **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015 – 2020** (ďalej len „PHSR“) bola zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov, t. j. štatistických údajov (ŠÚ SR, RegDat, Infostat, MOŠ...), údajov Obecného úradu (OcÚ) Helcmanovce a vlastných prieskumov. Používali sa overiteľné údaje (údajová základňa), štatistická klasifikácia ŠÚ SR, archívne údaje OcÚ Helcmanovce a skúsenosti expertov. Číselné údaje uvádzané v tabuľkách, resp. v grafoch sú v časových radoch. Údaje o hospodárstve územia uvádzame v takej maximálne možnej detailnej úrovni, ako sú v súčasnosti štatistické dáta dostupné (najčastejšie na úrovni obce) a zamerali sme sa aj na získavanie informácií a dát od všetkých miestnych aktérov vrátane podnikov.

Poslaním PHSR obce Helcmanovce, v novom programovacom období do roku 2020, je určiť prioritné smerovanie rozvoja obce vo všetkých strategických oblastiach, ktoré rozhodujúcim spôsobom vplývajú na kvalitu života obyvateľov obce Helcmanovce.

Dokument PHSR obce Helcmanovce na roky 2015 - 2020 stanovuje vízie a strategické ciele, navrhuje konkrétne aktivity pre ich dosiahnutie, uvádza merateľné ukazovatele a určuje opatrenia v oblasti: vzdelávania, kultúry, športu, voľného času a mládeže, sociálnych služieb a zdravotníctva, bývania a služieb občanom, bezpečnosti a poriadku, marketingu, cestovného ruchu a ekonomického rozvoja, dopravy a technickej infraštruktúry, životného prostredia a samosprávy.

Zmluva o dielo na vypracovanie dokumentu **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015 - 2020** s externým spracovateľom bola obcou Helcmanovce podpísaná v polovici marca 2015, predpokladaný termín dodania spracovaného dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015 – 2020* je november 2015.

Časť A – Analytická časť

Časť A.1 Analýza vnútorného prostredia

Prírodné pomery

Obec Helcmanovce je obkolesená zo severu i z juhu pásmom zalesnených vrchov, ktoré patria Volovským vrchom: severne od toku Hnilca ide o ich časť Hnilecké vrchy, južne od Hnilca sa vypína ich časť Kojšovská hoľa, s najvyšším vrchom Kojšovská hoľa 1 245,7 m n. m. Zastavané územie obce Helcmanovce sa rozprestiera vo východnej časti Hnileckého podolia po ľavom brehu toku Hnilca, pričom využité na zástavbu sú najmä menej exponované svahy a alúvium vodného toku. Po ľavom brehu toku Hnilca je umiestnená aj železničná trať Margecany – Červená Skala – Zvolen a cesta II/546 Prešov – Helcmanovce – Hnilčík. Vlastné zastavané územie obce Helcmanovce leží prevažne v nadmorskej výške medzi 420 - 450 m n. m., okolité hrebene horského celku Volovské vrchy dosahujú na severe výšku od 650 do 1082,0 m n. m. na kóte Ostrý vrch v severovýchodnej časti katastra.

Geologická stavba katastrálneho územia obce Helcmanovce je podľa Atlasu krajiny SR (2002) pomerne jednotvárna: dominujú jej mapované horniny staršieho paleozoika gemerika: metapieskovce, fylity, karbonáty, lydity, menej zlepenice, bázické metavulkanity (drnavské súvrstvie) a kyslé vulkanity spodného devónu.

V alúviu vodného toku Hnilec sú usadené kvartérne sedimenty: prevažne nívne humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív a piesky, piesčité štrky až piesky v terasách bez pokryvu. Z kvartérnych sedimentov sú na svahoch Hnileckého podolia a okolitých vrchov zastúpené aj deluviálne sedimenty (hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny) a eluviálno-deluviálne sedimenty (piesčité až kamenité hliny zvetralinových plášťov), prípadne sa vyskytujú proluviálne sedimenty (hlinité až hlinito-piesčité štrky s úlomkami hornín v náplavových kužeľoch bez pokryvu).

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie prevažuje v katastrálnom území obce Helcmanovce rajón nízkometamorfovaných hornín, alúvium toku Hnilec patrí do rajónu údolných riečnych náplavov.

Z hľadiska základných typov erózo-denudačného reliéfu v katastri obce Helcmanovce má najväčšie zastúpenie vrchovinový a hornatinový reliéf (východná a severná časť katastra), v južnej polovici je rovinatý (alúvium Hnilca) až pahorkatinový reliéf východnej časti Hnileckého podolia. Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu v severovýchodnej časti katastra je mapovaný vrchovinový reliéf (veľmi silne členená vrchovina), alúvium Hnilca je vyčlenené ako nerozčlenená rovina a severná časť katastra je vyčlenená ako silne členená nižšia hornatina.

Z hľadiska **klimatického členenia** zaraďujeme riešené územie katastra obce Helcmanovce a nižšie položených častí Hnileckého podolia do klimatickej oblasti M5 - mierne teplej, do klimatického okrsku mierne teplého, vlhkého, s chladnou až studenou zimou, dolinového/kotlinového. Okolité podhorské a horské časti územia Volovských vrchov už spadajú do klimatickej oblasti C1 - chladnej, klimatického okrsku mierne chladného.

V **pôdnom kryte** prevládajú v alúviu toku Hnilec a jeho väčších prítokov fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych

sedimentov, na zvlnenej časti Hnileckého podolia a na prevažnej časti okolitých vrchov sú to prevažujúce kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín.

Podľa **fytogeograficko-vegetačného členenia** spadá celé riešené územie do bukovej zóny kryštálicko-druhohornej oblasti Volovské vrchy. Z hľadiska zastúpenia potenciálnej prirodzenej vegetácie v oblasti Hnileckého podolia sú v alúviu väčších vodných tokov mapované *jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov* spoločenstiev Alnetum glutinosae, Aegopodio-Alnetum glutinosae, Salicion triandrae p. p., Salicion eleagni (zastúpených druhmi Alnus glutinosa, Alnus incana, Fraxinus excelsior, Salix fragilis, Prunus padus, Carpinus betulus, Aegopodium podagraria, Matteuccia struthiopteris). Malé plošné zastúpenie južne od toku Hnilca majú *javorovo-lipové lesy v nižších polohách* spoločenstva Tilio-Acerion (s prevahou druhového zastúpenia Acer platanoides, Acer pseudoplatanus, Tilia cordata, Lunaria rediviva, Impatiens noli-tangere). Nižšie polohy okolitých vrchov majú mapované *bukové a jedľovo-bukové lesy* so spoločenstvom Dentario glandulosae-Fagetum (zastúpených druhmi Fagus sylvatica, Acer pseudoplatanus, Tilia cordata, Abies alba, Dentaria glandulosa, Dentaria enneaphyllos). V najvyšších polohách Volovských vrchov sú mapované *jedľové a jedľovo-smrekové lesy* spoločenstva Abietion, Vaccinio-Abietenion (s prevahou druhového zastúpenia Picea abies, Abies alba, Calamagrostis villosa, Listera cordata, Lycopodium annotinum, Homogyne alpina, Luzula sylvatica, Maianthemum bifolium).

Vodný tok Hnilec, ktorý preteká obcou Helcmanovce, pramení na východnom svahu masívu Kráľovej hole a preteká Slovenským rajom a Volovskými vrchmi (Hnileckým podolím) až po obec Margecany, kde sa Hnilec vlieva do Hornádu (resp. do vodnej nádrže Ružín). Medzi väčšie prítoky Hnilca patria vodné toky Smolník, Stará Voda, Kojšovský potok. Nakoľko územie okresu Gelnica nie je bohaté na podzemné zdroje vody pre vodárenské využitie, preto sa využívajú ako povrchové zdroje na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou aj povrchové vodné toky (napr. Perlový potok, Žakarovský potok, Hutný a Hrelíkov potok, Bystrý potok, Kobuldzev). Hnilec odvodňuje celé Hnilecké podolie a odvádza povrchové vody z celého katastra obce Helcmanovce. Vybrané charakteristiky vodného toku uvádzajú tabuľky uvedené nižšie:

Tab.: Bilančné charakteristiky povodia toku Hnilec

Tok - profil	Druh profilu	Plocha povodia A	Zrážky	Odtok	Rozdiel	Odtok koef. φ	Špecifický odtok q_a	Priemerný prietok Q_a
		km ²	mm	mm	mm		l.s ⁻¹ km ²	m ³ .s ⁻¹
Hnilec - pod Mníškom	K	487,60	968	410	558	0,42	13,00	6,33
Hnilec - vtok do nádrže	K	605,70	946	385	561	0,41	12,20	7,39
Hnilec - Jaklovce	V	606,32	946	385	561	0,41	12,20	7,39
Hnilec - ústie	B	654,90	938	387	551	0,41	12,20	8,02

Zdroj: Hydroekologický plán (HEP) povodia Hornádu, 2002

Tab.: Dlhodobé priemerné mesačné a ročné prietoky neovplyvnené v m³.s⁻¹ vodného toku Hnilec v najbližších meraných profiloch/staniciach

Tok – stanica	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	Rok
Hnilec - pod Mníškom	8,064	5,455	4,076	4,463	7,388	10,641	9,211	7,349	6,330	5,102	3,780	4,083	6,330
Hnilec - vtok do nádrže	8,935	6,230	4,634	5,232	9,304	12,977	10,767	8,602	7,449	5,927	4,079	4,515	7,390
Hnilec - Jaklovce	8,935	6,230	4,634	5,232	9,304	12,977	10,767	8,602	7,449	5,927	4,079	4,515	7,390
Hnilec - ústie	9,700	6,760	5,030	5,680	10,100	14,080	11,690	9,340	8,080	6,430	4,430	4,900	8,020

Zdroj: Hydroekologický plán (HEP) povodia Hornádu, 2002

Tab.: N – ročné maximálne prietoky v m³.s⁻¹ toku Hnilec v najbližších meraných profiloch/staniciach

Tok – profil	Plocha povodia km ²	1	2	5	10	20	50	100
Hnilec – pod Mníškom	487,60	39,5	56,5	84	106	128	160	183
Hnilec – vtok do nádrže	605,70	49	72	105	132	160	192	220

Tok – profil	Plocha povodia km ²	1	2	5	10	20	50	100
Hnilec – Jaklovce	606,32	49	72	105	132	160	192	220

Zdroj: Hydroekologický plán (HEP) povodia Hornádu, 2002

Z hľadiska súčasnej **krajinnej štruktúry** a využívania územia výrazným špecifikom katastrálneho územia obce Helcmanovce je veľmi vysoký podiel krajinných prvkov s výraznou ekostabilizačnou hodnotou. Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia najvýznamnejšie lesné pozemky zaberajú takmer dve pätiny plochy katastrálneho územia obce (38,74 %) a trvalé trávne porasty viac ako dve pätiny takto vymedzeného územia (40,87 %), čo spolu predstavuje cca 80 % plochy tohto územia. Nízke zastúpenie má orná pôda zaberajúca iba 9,5 % plochy. Výrazným pozitívom z hľadiska stupňa antropickej záťaže na prírodné prostredie má nevysoké zastúpenie zastavaných plôch a ostatných plôch súhrnne zaberajúcich iba 9,17 % plochy. Zastúpenie ostatných krajinných prvkov (záhrady a ovocné sady, vodné plochy) je plošne iba málo významné.

Tab.: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v obci Helcmanovce v roku 2014

Druh pozemku / výmera	Celková výmera	Orná pôda	Záhrady	Ovocné sady	Trvalé trávne porasty	Lesy	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy
ha	1 285,0	122,03	8,86	0	525,23	497,81	13,32	59,05	58,72
%	100	9,50	0,69	0	40,87	38,74	1,04	4,60	4,57

Zdroj: Štatistický úrad SR

Prírodné a kultúrne pamiatky

Zo sústavy **prírodných chránených území** na území SR do severnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce plošne zasahuje iba chránené vtáčie územie SKCHVU 036 Volovské vrchy.

V katastrálnom území obce Helcmanovce nie je v rámci databázy ŠOP SR evidovaná žiadna národne, regionálne ani lokálne významná mokraď.

Z hľadiska **územného systému ekologickej stability** (ÚSES) je v rámci ÚPN VÚC Košického kraja vodný tok Hnilec vyčlenený ako regionálny hydrický biokoridor. V juhovýchodnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce je v oblasti kóty Ostrá skala, na pomedzí s katastrálnym územím obce Prakovce, vymedzené regionálne biocentrum. Podobne aj v západnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce, v oblasti kôty Čierny vrch a Havrania skala, je vymedzené regionálne biocentrum.

Ako **chránené kultúrne a historické pamiatky** v obci Helcmanovce sú Pamiatkovým úradom SR evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) nasledovné pamiatkové objekty (PO):

Tab.: Zoznam pamiatkových objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v obci Helcmanovce

č. ÚZPF	Adresa	Číslo orientačné	Názov NKP	Zaužívaný názov PO	Stavebno-technický stav	Vlastnícka forma	Vznik
1591	Helcmanovce		POMNÍK	pomník padlým v I. + II. svetovej vojne	Dobrý	Samospráva miest a obcí	1946
646	Helcmanovce	92	KAŠTIEĽ	letné sídlo Csákyovcov	Narušený	Súkromné vlastníctvo občanov	kon.19.st.
647	Helcmanovce	226	KOSTOL	chrám sv. Michala	Vyhovujúci	Vlastníctvo	1.pol.16.st.

				Archanjela		cirkvi a cirk. organizácií	
--	--	--	--	------------	--	----------------------------------	--

Zdroj: Pamiatkový úrad SR, 2015

Medzi **ostatné legislatívne chránené územia** v katastrálnom území obce Helcmanovce spadá chránené ložiskové územie (CHLÚ) na Cu rudy. Predmetné CHLÚ je v správe ŠGÚDŠ Bratislava), ktoré eviduje Štátna banská správa – Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi:

P.č.	Názov CHLÚ	Ev. č.	Organizácia	Nerast
54.	Helcmanovce	70/e	ŠGÚDŠ Bratislava	Cu rudy

Zdroj: Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi

Rizikové faktory

Vysoké radónové riziko vykazujú v širšom okolí oblasti výskytov uránových ložísk a uránových anomálií južne a východne od katastra obce Helcmanovce. Prevažná časť územia obce spadá do **stredného radónového rizika** podľa objemovej aktivity ^{222}Rn v pôdnom vzduchu (zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).

Medzi **významné zdroje banských vôd** v katastrálnom území obce Helcmanovce patria výtoky zo 4 štôlní s celkovou výdatnosťou 6,0 l/s (zdroj: ÚPN VÚC Košického kraja).

Demografické ukazovatele obce Helcmanovce

K 31. 12. 2014 bolo Štatistickým úradom SR v obci Helcmanovce evidovaných celkovo 1 445 obyvateľov.

Populačný vývoj v rokoch 2001 - 2014 v obci Helcmanovce možno charakterizovať, s výnimkou dvoch krátkych časových období roku 2003 a roku 2007, trvalou stagnáciou resp. veľmi miernym poklesom počtu obyvateľov.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov a hustoty obyvateľstva v obci Helcmanovce

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov spolu	1 596	1 570	1 571	1 558	1 543	1 522	1 528	1 526	1 496	1 494	1 488	1 460	1 450	1 445
Hustota obyvateľstva	124,2	122,2	122,2	121,2	120,1	118,4	118,9	118,7	116,4	116,5	115,8	113,6	112,8	112,4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Pohlavnú štruktúru v rokoch 2001 - 2014 v obci Helcmanovce možno charakterizovať predovšetkým poklesom hodnôt početného zastúpenia, relatívne stabilnými hodnotami percentuálneho podielu mužov i žien i stále pretrvávajúcou veľmi miernou dominanciou žien na celkovom počte obyvateľov obce.

Tab.: Vývoj pohlavnej štruktúry obyvateľstva v obci Helcmanovce

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	1 596	1 570	1 571	1 558	1 543	1 522	1 528	1 526	1 496	1 494	1 488	1 460	1 450	1 445
Muži	776	762	763	757	749	740	739	745	729	724	720	705	703	702
%	48,6	48,5	48,6	48,6	48,5	48,6	48,4	48,8	48,7	48,4	48,4	48,3	48,5	48,6

Ženy	820	808	808	801	794	782	789	781	767	770	768	755	747	743
%	51,4	51,5	51,4	51,4	51,5	51,4	51,6	51,2	51,3	51,6	51,6	51,7	51,5	51,4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z výsledkov porovnania **vekovej štruktúry obyvateľstva** k 31.12.2014 vyplýva, že podiel obyvateľstva **vo vekovej skupine 0 – 14** bol v obci Helcmanovce veľmi výrazne pod úrovňou podielu tejto vekovej zložky dosiahnutého v rámci okresu Gelnica, i mierne pod úrovňou podielov tejto vekovej zložky v rámci Košického kraja i v rámci Slovenskej republiky.

Podiel obyvateľstva **vo vekovej skupine 15 – 64** bol v obci Helcmanovce veľmi mierne nad úrovňou podielu tejto vekovej zložky dosiahnutého v rámci okresu Gelnica a naopak veľmi mierne pod úrovňou podielov v rámci Košického kraja i v rámci Slovenskej republiky.

Podiel obyvateľstva **vo vekovej skupine nad 65 rokov** bol v obci Helcmanovce výrazne nad úrovňou podielu tejto vekovej zložky dosiahnutého v rámci okresu Gelnica, Košického kraja i Slovenskej republiky.

Tab.: Veková štruktúra obyvateľov v základných vekových kategóriách v obci Helcmanovce k 31.12. 2014

Veková kategória		0 – 14	15 - 64	65+
Obec Helcmanovce	Počet	214	989	245
	%	14,81	68,44	16,96
Okres Gelnica	Počet	6 222	21 327	4 045
	%	19,75	67,41	12,84
Košický kraj	%	17,19	70,00	12,81
SR	%	15,3	70,9	13,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vekovú štruktúru vo vybraných vekových kategóriách možno charakterizovať:

- vysokým početným zastúpením (164 osôb) i percentuálnym podielom (11,4 %), v časovom horizonte spracovania PHSR, pred dôchodkovými a čiastočne i dôchodkovými vekovými kategóriami 55 – 59 a 60 – 64 rokov, čo predstavuje riziko zníženia kúpnej sily obyvateľstva v nasledujúcich rokoch,
- nízkym početným zastúpením (80 osôb) i percentuálnym podielom (5,5 %), v časovom horizonte spracovania PHSR, predškolských vekových kategórií, čo nebude vytvárať dodatočný tlak na zvyšovanie kapacity školských zariadení na území obce,,
- nie príliš vysokým početným zastúpením (92 osôb) i percentuálnym podielom (6,4 %), v časovom horizonte spracovania PHSR, stredoškolských vekových kategórií s možnosťou pokračovania štúdia na vysokých školách resp. nástupom do zamestnania.

Tab.: Veková štruktúra obyvateľov vo vybraných vekových kategóriách v obci Helcmanovce v roku 2014

Veková kategória	0 - 2	3 - 5	6 - 14	15 - 19	20 - 54	55 - 59	60 - 64	65+
Počet obyvateľov	38	42	134	92	727	87	77	245
%	2,6	2,9	9,3	6,4	50,3	6,0	5,4	17,0

Zdroj: Štatistický úrad SR

Početné zastúpenie vekovej skupiny 0 – 4 roky v rokoch 2001 - 2014 v obci Helcmanovce možno charakterizovať predovšetkým trvalým úbytkom až pomerne stabilizovanou situáciou a to od roku 2012.

Tab.: Vývoj početného zastúpenia vekovej skupiny 0 – 4 rokov v obci Helcmanovce

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet	97	91	87	83	77	69	73	73	70	84	79	65	67	69

Zdroj: Štatistický úrad SR

So stavom a vývojom vekovej štruktúry obyvateľstva bezprostredne súvisia hodnoty **priemerného veku, indexu starnutia a indexu ekonomického zaťaženia**. Pri porovnaní hodnôt vybraných ukazovateľov veku sa prejavujú výrazné resp. veľmi výrazné rozdiely dosiahnutých hodnôt v prípade mužov a žien (hlavne v indexe starnutia):

Tab.: Vybrané ukazovatele veku v obci Helcmanovce v roku 2014

Skupiny	Priemerný vek	Mediánový vek	Index starnutia	Index ekonomického zaťaženia
Muži	37,57	37,90	69,42	41,25
Ženy	43,40	42,70	176,34	52,88
Obyvateľstvo spolu	40,57	40,40	115,89	47,00

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva - Úroveň dosiahnutého vzdelania je mimoriadne dôležitou podmienkou pri uplatnení na trhu práce, pričom vo všeobecnosti vyššia úroveň znamená podstatne vyššiu šancu na spoločenské uplatnenie. Výraznou realizačnou nevýhodou samotnej obce Helcmanovce je nízky podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním, úplným stredným odborným vzdelaním, úplným stredným učňovským vzdelaním (s maturitou) i vysoký podiel obyvateľov so základným vzdelaním a obyvateľov bez školského vzdelania. Hodnovernosť údajov je čiastočne znížená relatívne vysokým počtom i percentuálnym podielom obyvateľov bez udania školského vzdelania.

Tab.: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Helcmanovce k 26.5.2011

	Spolu (počet)	Spolu (%)
Základné	335	22,5
Učňovské (bez maturity)	236	15,8
Stredné odborné (bez maturity)	193	13,0
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	55	3,7
Úplné stredné odborné (s maturitou)	236	15,8
Úplné stredné všeobecné	47	3,2
Vyššie	19	1,3
Vysokoškolské spolu	75	5,0
- vysokoškolské bakalárske	23	1,5
- vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	50	3,4
- Doktorandské	2	0,1
Ostatní bez udania školského vzdelania	59	4,0

Ostatní bez školského vzdelania	235	15,8
Počet obyvateľov spolu	1 490	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

V **národnostnej štruktúre** obce Helcmanovce veľmi výrazne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti, ostatné národnosti majú z hľadiska svojho početného zastúpenia i percentuálneho podielu ostatných národností iba veľmi okrajový význam. Hodnovernosť údajov je čiastočne znížená relatívne vysokým počtom i percentuálnym podielom obyvateľov s nezistenou národnosťou.

Tab.: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Helcmanovce k 26.5.2011

Národnosť	Počet	%
Slovenská	1 370	91,94
Maďarská	0	0
Rómska	17	1,14
Rusínska	2	0,13
Ukrajinská	2	0,13
Česká	1	0,07
Nemecká	2	0,13
Poľská	0	0
Chorvátska	0	0
Srbská	0	0
Ruská	0	0
Židovská	0	0
Moravská	0	0
Bulharská	0	0
Ostatná	0	0
Nezistená	96	6,44

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka používaného v domácnosti v obci Helcmanovce vo vysokej miere kopíruje národnostnú štruktúru obyvateľstva, s výnimkou výrazne vyššieho resp. vyššieho početného zastúpenia obyvateľov s rusínskym resp. rómskym materinským jazykom oproti početnému zastúpeniu obyvateľov rusínskej národnosti resp. rómskej národnosti (14:2 resp. 24:17) a naopak nižšieho početného zastúpenia obyvateľov so slovenským materinským jazykom oproti početnému zastúpeniu obyvateľov tejto národnosti (1326:1370). Hodnovernosť údajov je aj v tomto prípade čiastočne znížená relatívne vysokým počtom i percentuálnym podielom obyvateľov s nezisteným materinským jazykom.

Tab.: Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka v obci Helcmanovce k 26.5.2011

Materinský jazyk	Počet	%
Slovenský	1 326	88,99
Maďarský	2	0,13
Rómsky	24	1,61
Rusínsky	14	0,94

Ukrajinský	2	0,13
Český	2	0,13
Nemecký	2	0,13
Poľský	0	0
Chorvátsky	0	0
Jidiš	1	0,07
Bulharský	0	0
Ostatný	1	0,07
Nezistený	116	7,78

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

V štruktúre obyvateľstva podľa náboženského vyznania v obci Helcmanovce dominujú veriaci Gréckokatolíckej cirkvi, významné zastúpenie majú i veriaci Rímskokatolíckej cirkvi a obyvatelia bez vyznania. Veriaci ostatných náboženských vyznaní majú z hľadiska svojho početného zastúpenia i percentuálneho podielu iba okrajový význam. Hodnovernosť údajov je čiastočne znížená relatívne vysokým počtom i percentuálnym podielom obyvateľov s nezisteným náboženským vyznaním.

Tab.: Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania v obci Helcmanovce k 26.5.2011

Náboženské vyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	247	16,58
Gréckokatolícka cirkev	1 003	67,32
Pravoslávna cirkev	7	0,47
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	21	1,41
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0
Náboženská spoločnosť Svedkovia Jehovovi	0	0
Evanjelická cirkev metodistická	1	0,07
Kresťanské zbory	1	0,07
Apoštolská cirkev	1	0,07
Bratská jednota baptistov	0	0
Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	0
Cirkev bratská	0	0
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	0	0
Starokatolícka cirkev	0	0
Cirkev československá husitská	0	0
Novoapoštolská cirkev	0	0
Bahájske spoločenstvo	0	0
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	0	0
Iné	0	0
Bez vyznania	100	6,71
Nezistené	109	7,32

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Pohyb obyvateľstva v rokoch 2001 - 2014 v obci Helcmanovce možno charakterizovať predovšetkým ako určitú stagnáciu pri ktorej obec aj keď iba mierne, ale dlhodobo stráca svojich obyvateľov. Prirodzený prírastok mierne kolíše ale v žiadnom zo sledovaných rokov nepresiahol kladnú hodnotu cez 5 obyvateľov a zápornú menej ako -15 obyvateľov. Rovnako je situácia charakterizovaná dlhodobo pretrvávajúcimi kolísajúcimi, kladnými i zápornými, hodnotami migračného prírastku čo hodnotu celkového prírastku udržiava v záporných, resp. minimálnych kladných číslach. Za posledných 14 rokov tak dosiahla obec Helcmanovce prirodzený prírastok -123 obyvateľov, migračné saldo – 24 obyvateľov a celkovo tak prišla o 147 obyvateľov, čo poukazuje na nepriaznivý demografický trend a predstavuje, pri svojom pokračovaní, nebezpečenstvo pre ďalší ekonomický a sociálny rozvoj obce.

Tab.: Pohyb obyvateľstva v obci Helcmanovce

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	19	15	16	13	11	16	19	14	17	22	15	10	14	14
Zomrelí	14	18	15	27	23	22	23	18	23	23	24	25	22	17
Prirodzený prírastok /úbytok	5	-3	1	-14	-12	-6	-4	-4	-6	-1	-9	-15	-8	-3
Hrubá miera prirodzeného prírastku (‰)	3,21	-1,91	0,63	-8,95	-7,76	-3,96	-2,62	-2,64	-3,94	-0,67	-6,04	-10,2	-5,5	-2,07
Prisťahovaní	17	32	23	11	10	21	26	18	19	9	13	8	9	16
Vystáňovaní	23	21	23	10	13	36	16	16	40	10	7	21	11	18
Migračné saldo	-6	11	0	1	-3	-15	10	2	-24	-1	6	-13	-2	-2
Celkový prírastok	-1	8	1	-13	-15	-21	6	-2	-30	-2	-3	-28	-10	-5
Hrubá miera celkového prírastku (‰)	-0,64	5,09	0,63	-8,31	-9,7	-13,9	3,93	-1,32	-19,7	-1,33	-2,01	-19	-6,87	-3,45

Zdroj: Štatistický úrad SR

Sobášnosť a rozvodovosť v rokoch 2001 - 2014 v obci Helcmanovce možno charakterizovať stabilizovanými hodnotami v rámci dlhodobého trendu. Priaznivou skutočnosťou je, s výnimkou roku 2013, trvale vyšší počet sobášov ako rozvodov. Za posledných 14 rokov sa tak v obci Helcmanovce uskutočnilo 78 sobášov a 20 rozvodov. Priemerný index rozvodovosti je za celé toto obdobie 25,64 %.

Tab.: Sobášnosť a rozvodovosť v obci Helcmanovce

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sobáše	6	7	6	5	4	6	9	7	7	5	6	8	1	5
Rozvody	2	2	2	1	1	1	0	3	1	0	0	0	4	3
Index rozvodovosti (%)	33,33	28,5	33,33	20	25	16,67	0	42,86	14,29	0	0	0	400	60

Zdroj: Štatistický úrad SR

Základná sieťová infraštruktúra obce Helcmanovce

Cestné komunikácie

Najvýznamnejšou cestnou komunikáciou, prechádzajúcou obcou Helcmanovce, je trasa cesty II/546 Prešov - Margecany – Gelnica – Mníšek nad Hnilcom – Nálepko – Hnilčík (II-533) – smer

Spišská Nová Ves, ktorá tvorí dopravnú os okresu Gelnica. Trasa má pomerne nízke dopravné zaťaženie, vyžaduje homogenizáciu aspoň na základnú kategóriu C 9,5/70,80 a riešenie závažných problémov: okrem iného i **úpravu cesty a výhľadový obchvat sídla Helcmanovce**.

Sieť miestnych komunikácií má na viacerých úsekoch havarijný stav povrchov komunikácií s chýbajúcim technickým vybavením.

Tab.: Intenzita dopravy na prietáhoch ciest II. triedy v katastrálnom území obce Helcmanovce v roku 2010 (počet vozidiel / 24 hodín)

Číslo úseku	Názov úseku	Číslo cesty	Rok	Nákladné vozidlá	Osobné vozidlá	Motocykle (M)	Spolu
02120	Prakovce – Mníšek nad Hnilcom	000546	2010	253	1 348	2	1 603

Zdroj: SSC

Železnice

Obec Helcmanovce je napojená na systém celoštátnej železničnej dopravy prostredníctvom **jednokolažnej neelektrifikovanej železničnej trate č. 173 Červená Skala - Margecany**.

Vzhľadom k dostatočnej vlastnej kapacite a kapacite súbežných tratí (os východ – západ), nepredpokladá sa jej výrazná modernizácia. Predpokladateľná v ďalekom výhľadovom období je jej elektrifikácia systémom 25 kV striedavý. V návrhovom období PHSR obce Helcmanovce sa jej modernizácia sa prejaví iba minimálne a to zrejme iba v možnej modernizácii vozidiel určených pre osobnú dopravu.

Železničná zastávka Helcmanovce sa nachádza v juhozápadnej časti obce v periférnej polohe voči samotnému sídlu.

Železničná zastávka Helcmanovce leží v km 18,563 na pravej strane trate Margecany - Banská Bystrica, medzi stanicami Prakovce - Mníšek nad Hnilcom. Zastávka má obrubníkové vyvýšené nástupište od km 18,466 - 18,646 v dĺžke 180 m. Nástupište je elektricky osvetlené, ovládané spínacími hodinami, a to dvoma stožiarovými lampami a jednou lampou na budove zastávky. Zastávka nie je obsadená, nemá výdajnú oprávnenosť. Vypravenie cestujúcich zabezpečí vlakový personál vo vlaku.

Tesne pred obcou Helcmanovce, smerom od železničnej stanice Mníšek nad Hnilcom, je na miestnej komunikácii, smerujúcej z cesty II/546 do areálu miestneho poľnohospodárskeho družstva, ponad železničnú trať postavený **celodrevený most** (vrátane mostovky).

Zásobovanie vodou

Obec Helcmanovce nemá vybudovaný verejný vodovod. Pitnou vodou z vlastného zdroja je zásobovaný iba objekt Základnej školy s materskou školou.

Tab.: Zoznam využívaných vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou v katastrálnom území obce Helcmanovce

Vodovod	Vodný zdroj	Druh	Katastrálne územie	Výdatnosť (l/s)	Výdatnosť po úprave (l/s)
Prakovce	Hutno potok	Povrchový odber	Helcmanovce	6,5	6,5

Zdroj: PVPS

V rokoch 2018 – 2021 je plánované vybudovanie nových podzemných zdrojov pitnej vody v oblasti Prakoviec s využitím dostupných vodných zdrojov pre obyvateľov Prakoviec a Helcmanoviec.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec Helcmanovce nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Helcmanovce je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice VVN/VN Krompachy s inštalovaným výkonom 2 x 40 MVA. Východnou časťou katastrálneho územia obce Helcmanovce prechádza trasa prenosového vedenia 6727 na úrovni VN 110 kV: Krompachy – Prakovce. Prevádzku energetických zariadení na území obce zabezpečuje Východoslovenská energetika, a.s., Košice. Rozvod 22 kV je väčšinou káblový ukončený murovanými alebo stožiarovými transformačnými stanicami.

Zásobovanie plynom

Zdrojom **plynu** pre obec Helcmanovce je STL DN 150 PN 4,0 Prakovce - Helcmanovce - Mníšek nad Hnilcom. Obec Helcmanovce je **plne plynofikovaná**, pričom jej obyvatelia sú zásobovaní zemným plynom naftovým z rozvodnej STL alebo NTL siete.

Zásobovanie teplom

V obci Helcmanovce sa uplatňuje **individuálne vykurovanie z lokálnych domových kotolní**.

IT infraštruktúra

V obci Helcmanovce poskytuje pripojenie k internetu okrem tradičných mobilných operátorov aj spoločnosť Alternet prostredníctvom mikrovlnného pripojenia. Obec sa zapojila aj do národného projektu DCOM, z ktorého získal obecný úrad technické aj programové vybavenie.

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Z hľadiska ekonomickej aktivity v obci Helcmanovce je možné konštatovať prakticky vyššie hodnoty podielu ekonomicke aktívnych oproti podielu neaktívnych osôb na celkovom počte obyvateľov. Je možné konštatovať, že sú to veľmi mierne nižšie hodnoty v porovnaní s dosiahnutými hodnotami za okres Gelnica. Negatívnou skutočnosťou je iba niečo viac ako dvojpäťtinový podiel pracujúceho obyvateľstva v roku 2011.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľstva v obci Helcmanovce k 26.5.2011

	Počet	%
Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	1 490	100
Pracujúci (okrem dôchodcov)	406	27,2
Pracujúci dôchodcovia	26	1,7
Osoby na materskej dovolenke	8	0,5
Osoby na rodičovskej dovolenky	33	2,2
Nezamestnaní	197	13,2
Študenti stredných škôl	67	4,4
Študenti vysokých škôl	33	2,2
Osoby v domácnosti	7	0,5
Dôchodcovia	380	25,5
Príjemcovia kapitálových príjmov	3	0,2
Deti do 16 rokov(narodení po 20.5.1995)	253	17,0

Iná	10	0,7
Nezistená	67	4,4
Z toho ekonomicky aktívni	637	42,8

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Ekonomická štruktúra

V ekonomickej štruktúre obyvateľstva obce výrazne dominuje početné zastúpenie živnostníkov pred právnickými osobami, pričom od roku 2011 možno pozorovať výrazný pokles počtu živnostníkov a naopak veľmi mierny nárast počtu právnických osôb. Početné zastúpenie slobodných povolani a samostatne hospodáriacich roľníkov zostáva prakticky bez výrazných zmien.

Tab.: Ekonomická štruktúra obyvateľstva v obci Helcmanovce

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Živnostníci	47	49	51	61	71	70	67	58	85	69	49
Slobodné povolania	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	3
Samostatne hospodáriaci roľníci	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Právnické osoby spolu	13	13	13	15	15	15	14	13	13	14	16

Zdroj: Štatistický úrad SR

V štruktúre právnických osôb podľa ziskovosti možno pozorovať relatívne stabilný stav počtu ziskových i neziskových právnických osôb.

Tab.: Štruktúra právnických osôb podľa ziskovosti v obci Helcmanovce

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby ziskové	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	4
Právnické osoby neziskové	10	10	10	12	12	12	12	11	12	12	12

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zamestnanosť

Najväčšími zamestnávateľmi v obci Helcmanovce sú Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce i Reštaurácia a penzión Zlatý orol v Helcmanovciach (viď. Formulár A4). Významným poskytovateľom pracovných príležitostí je aj samotná obec Helcmanovce (Základná škola s materskou školou, Obecný úrad a pod.).

V samotnej obci Helcmanovce sa nachádza iba málo pracovných príležitostí, čoho následkom je veľmi vysoká odchádzka do zamestnania mimo miesto trvalého bydliska prakticky vo všetkých odvetviach hospodárstva.

Obyvateľstvo obce Helcmanovce odchádza za prácou do susednej obce Prakovce (30,7 %), do okresného mesta Gelnica (16,5 %), do mesta Košice (12,7 %), do ostatných obcí mimo okres Gelnica (12,7 %), do zahraničia (10,5 %), do ostatných obcí v okrese Gelnica (7,1 %), do susednej obce Mníšek nad Hnilcom (5,2 %) a do hlavného mesta Bratislava (4,5 %).

Tab.: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne odchádzajúce do zamestnania podľa odvetvia ekonomickej činnosti a podľa obce odchádzky a obce dochádzky

Obec odchádzky / obec dochádzky	Spolu	V tom odvetvie ekonomickej činnosti							Denná dochádzka spolu
		Pôdohos- podárstvo	Priemysel	Stavebníctvo	Doprava a spoje	Obchod, hotely, reštaurácie	Verejná správa, školsťvo, zdravotníctvo	Ostatné a nezistené	
OBEC HELCMANOVCE									
Gelnica	44	2	18	1	3	3	7	10	30
Mníšek nad Hnilcom	14	1	1	1	4	2	4	1	7
Prakovce	82	2	19	4	3	33	18	3	62
Ostatné obce v okrese	19	4	4	0	4	3	4	0	12
Odchádzajúci v rámci okresu spolu	159	9	42	6	14	41	33	14	111
Bratislava hlavné mesto SR	12	0	3	3	1	1	1	3	6
Košice – mesto	34	0	14	2	3	3	9	3	23
Ostatné obce mimo okres	34	0	9	4	6	3	7	5	12
Odchádzajúci do iných okresov spolu	80	0	26	9	10	7	17	11	41
Odchádzajúci do zahraničia	28	1	9	1	1	5	2	9	10
Úhrn odchádzajúcich za obec	267	10	77	16	25	53	52	34	162

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

V odchádzke do zamestnania z obce Helcmanovce dominujú muži s viac ako trojpäťinovým podielom na celkovom počte.

Tab.: Odchádzka do zamestnania z obce Helcmanovce

	Muži	Ženy	Spolu
Počet	167	100	267
%	62,55	37,45	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Dochádzka za prácou do obce Helcmanovce nie je z hľadiska početnosti významná, pričom v jej rámci výrazne dominujú dochádzajúci z ostatných obcí okresu Gelnica (82,6 %).

Tab.: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne dochádzajúce do zamestnania podľa odvetvia ekonomickej činnosti a podľa obce dochádzky a obce odchádzky

Obec dochádzky / obec dochádzky	Spolu	V tom odvetvie ekonomickej činnosti							Denná dochádzka spolu
		Pôdohos- podárstvo	Priemysel	Stavebníctvo	Doprava a spoje	Obchod, hotely, reštaurácie	Verejná správa, školsťvo, zdravotníctvo	Ostatné a nezistené	
OBEC HELCMANOVCE									
Ostatné obce v okrese	19	7	0	1	1	3	5	2	11
Dochádzajúci v rámci okresu spolu	19	7	0	1	1	3	5	2	11
Ostatné obce mimo okres	4	2	1	0	0	0	0	1	3
Dochádzajúci z iných okresov spolu	4	2	1	0	0	0	0	1	3
Úhrn dochádzajúcich za obec	23	9	1	1	1	3	5	3	14

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Nezamestnanosť

Obec Helcmanovce i samotný okres Gelnica patria medzi regióny s najvyššou mierou nezamestnanosti v rámci Slovenskej republiky. Počet uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2001 – 2014 mal veľmi kolísavý trend. Pozitívne možno hodnotiť pokles počtu uchádzačov o zamestnanie v posledných dvoch rokoch 2013 – 2014, mohlo však ísť o zníženie prostredníctvom administratívnych opatrení.

Tab.: Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Helcmanovce

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet evidovaných uchádzačov	222	220	224	218	183	167	138	149	222	200	193	210	159	160

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obec Helcmanovce, okrem Základnej školy a materskou školou, **nie je zriaďovateľom** žiadnych obecných organizácií.

Najvýznamnejším subjektom podnikajúcim v pôdohospodárstve je **Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce**, ktorého hlavnou činnosťou je výroba poľnohospodárskych produktov – vysoko kvalitných plodín a živočíšnych produktov bez použitia chemických hnojív a ich následný predaj.

Najvýznamnejším subjektom podnikajúcim v lesnom hospodárstve je **Urbárska spoločnosť – pozemkové spoločenstvo**.

Verejnoprošpešné služby v obci Helcmanovce

Sieť škôl v obci Helcmanovce tvorí Základná škola s materskou školou. Najvýznamnejšími trendmi pri analýze školských zariadení v obci Helcmanovce v rokoch 2001 – 2014 sú:

- veľmi výrazne klesajúci počet žiakov Základnej školy,
- v dlhodobom časovom období sa nemeniaci počet tried a a len málo sa meniaci počet detí v materskej škole,
- napriek kolísavým hodnotám v dlhodobom časovom období permanentne klesajúci počet stravníkov v školských jedálňach.

Tab.: Školské zariadenia v obci Helcmanovce a ich vybrané charakteristiky

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu – triedy	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MŠ spolu – deti	48	41	44	37	46	41	38	38	31	30	35	37	31	33
MŠ spolu – učitelia	5	5	5	4	4	4	4	5	5	3	4	4	4	4
ZŠ – triedy	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
ZŠ – žiaci	164	164	159	168	161	165	155	148	142	133	127	122	124	118
ZŠ- učitelia	14	16	16	14	15	14	14	19	15	15	16	16	15	15
Školské jedálne – miesta pri stoloch	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Školské jedálne – stravníci	67	73	58	108	78	142	170	130	130	144	129	101	90	99

Zdroj: Štatistický úrad SR

Výrazne negatívnou skutočnosťou v prípade dostupnosti **zdravotnej starostlivosti** v obci je súčasná prítomnosť iba jednej ambulancie praktického lekára pre dospelých. V roku 2015 nebola v obci Helcmanovce prevádzkovaná žiadna lekáreň.

Tab.: Zdravotnícke zariadenia v obci Helcmanovce

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nemocnice – počet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transfuziologické a hematologické oddelenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lekárne a výdajne liekov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	2	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samostatné ambulancie praktického lekára špecialistu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanice Rychlej zdravotníckej pomoci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci Helcmanovce sa nenachádza **žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti**.

Obyvateľom obce Helcmanovce je na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí k dispozícii **Dom služieb a kultúry**, v ktorom sa nachádza okrem priestorov Obecného úradu i veľká spoločenská sála (bývalé kino). V obci Helcmanovce rovnako vyvíja činnosť Dychová hudba Seľanka a detský folklórny súbor Seľančik. Medzi najvýznamnejšie **tradičné kultúrne – spoločenské podujatia** organizované v obci Helcmanovce patria Memoriál majstra športu Štefana Pisku (futbalový turnaj – jeden z najstarších, nepretržite organizovaných, na Slovensku), Seľanské halušky, Mini playback show a pod. Obecný úrad pravidelne vydáva periodikum **Obecné noviny – Helcmanovské zvesti**.

Športové aktivity obce sú koncentrované na miestne futbalové ihrisko, kde vyvíja činnosť Futbalový klub Slovan Helcmanovce. V obci vyvíja činnosť Športový klub sánkarov (pre deti a mládež) pri Základnej škole s materskou školou.

Obec zabezpečuje aj správu **cintorínov a hrobových miest**. Problémom zostáva nevyhovujúci stavebno – technický stav Domu smútku a zosunutý svah vyžadujúci výstavbu oporného múru.

Bezpečnosť obyvateľov a ochrana majetku a osôb je zabezpečovaná prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru SR Gelnica. Obec plánuje zriadiť funkčný kamerový systém s umiestnením kamier pred objektmi Obecného úradu, Základnej školy s materskou školou, Domom smútku, na námestí obce a v areáli cintorína.

Nakladanie s odpadmi je v obci Helcmanovce riešené prostredníctvom zmluvy s firmou Brantner Nova – ekologické služby Spišská Nová Ves. V štádiu realizácie je projekt zberného dvora na odpady – Ekodvor Helcmanovce.

Elektronické služby obce Helcmanovce nie sú v súčasnej dobe dostatočne rozvinuté. Celá ponuka je koncentrovaná na internetovú stránku obce – www.helcmanovce.sk – kde je možné nájsť základné informácie o obci a činnosti Obecného úradu. Internetová stránka je formálne podrobne členená, chýba však obsahové naplnenie jednotlivých tematických stránok.

Cestovný ruch

Cestovný ruch nie je v obci dostatočne rozvinutý, hlavne z dôvodu absencie významnejších atrakcií pre turistov. Služby ubytovania a stravovania ponúka v obci iba zariadenie Zlatý orol (Reštaurácia a penzión) s ponukou ubytovania v ôsmich podkrovných izbách a reštaurácia s kapacitou cca 115 miest na jedenie.

Katastrálnym územím obce Helcmanovce prechádzajú nasledovné značené cyklotrasy:

- **HCM Hnilecká cyklomagistrála** v trase Dedinky – Mlynky – Hnilec – Nálepko – Švedlár – Mníšek nad Hnilcom – **Helcmanovce** – Prakovce – Gelnica – Mária Huta – Jaklovce – Margecany

- **Okruh č. 12 – Kategória Šport** v trase Kropachy – Pod Kropaškým vrchom – Plejy-chaty – Plejy-Priehyba – Gelnica – Hutno – Prakovce – **Helcmanovce** – Mníšek nad Hnilcom – Švedlár – - Nálepko – Závadské skalky – Závadka – Smrečina – Rovná lúka – Pod holým vrchom – Poráč – Ploštiny – Slovinky – Kropachy
- **Okruh č. 18 – Kategória Expert** v trase Gelnica – Prakovce – **Helcmanovce** – Mníšek nad Hnilcom – Švedlár – Nálepko – križovatka – Závadské skalky – Závadka – Smrečina – Rovná lúka – Pod Holým vrchom – Poráč – Ploštiny – Slovinky – Kropachy – Plejy-chaty – Plejy-Priehyba – Sedlo pod Kropaškým vrchom – Gáborova chata - Gelnica

Katastrálnym územím obce Helcmanovce sú trasované nasledovné **turisticky značené chodníky (TZCH)**:

- Zelený TZCH 5750 – trasa začína na železničnej stanici v meste Kropachy, smeruje okrajom areálu lyžiarskeho strediska Kropachy – Plejy na Kropašký vrch (1 024,8 m.n.m.), pokračuje hrebeňom Hnileckých vrchov cez Bukovec (1 026,7 m.n.m.), následne cez obec Závadka, miestnou časťou obce Hnilčík Bindt a okrajom obce Teplička s ukončením trasy na železničnej zastávke Teplička nad Hornádom.
- Žltý TZCH 8727 – trasa začína v centre mesta Gelnica, smeruje na kótu Vangort (817,2 m.n.m.), prechádza okolo poľovníckej chaty Diana s ukončením trasy pri Tatarkovom kríži, kde sa pripája na trasu zeleného TZCH 5750.

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Všeobecné informácie

Obec Helcmanovce predstavuje starú spišskú obec v údolí Hnilca, v západnej časti bývalého chotára Gelnice. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1297, kedy sa uvádza pod menom Cuncz (terra comitis). Bola majetkom hradného panstva Spišského hradu. Ťažba medených rúd prebiehala súčasne s ťažbou gelnického ložiska a po roku 1945 bola pričlenená k medenorudnému ložisku Slovinky. Ťažené rudy sa vyznačovali zvýšeným obsahom zlata a striebra. Podľa toho dostalo ložisko názov Zlatá žila a baňa bola pomenovaná ako Matiaška. Okrem medených rúd tu boli ťažené a zhutňované i železné rudy. Ťažba medených rúd na Zlatej žile bola utlmená v rokoch 1965-68. K pozoruhodnostiam obce patrí kaštieľ z 19.storočia v klasicistickom štýle a kostol zo začiatku 16. storočia.

Obec Helcmanovce je situovaná v západnej časti Košického kraja, katastrálne územie obce je umiestnené prevažne v údolí vodného toku Hnilec, má údolný, okrajové časti na severe čiastočne podhorský až horský charakter.

Rozloha takto vymedzeného územia predstavuje v rámci okresu Gelnica 2,2 % z celkovej plochy tohto okresu, kým počet obyvateľov až 4,6 % z celkového počtu obyvateľov tohto okresu. Katastrálne územie obce Helcmanovce má veľmi vysokú hustotu obyvateľstva výrazne prevyšujúcu dosiahnuté hodnoty okresného priemeru (53,9 obyv./km²), hodnoty krajského priemeru (91,4 obyv./km²) a veľmi mierne prevyšujúcu i hodnoty celoslovenského priemeru (110,6 obyv./km²).

Tab.: Územno – správne členenie

Územná jednotka	Rozloha katastrálneho územia v km ²	Počet obyvateľov k 31.12.2014	Hustota obyvateľstva na 1 km ²
Obec Helcmanovce	12,85	1 445	112,4
Okres Gelnica	584	31 504	53,9

Zdroj: Štatistický úrad SR

Celé územie dnešného okresu Gelnica patrilo od 13. stor. do r. 1922 do Spišskej župy. Okres Gelnica sa utvoril v r. 1923. V r. 1960 - 1996 bolo územie pričlenené k okresu Spišská Nová Ves. Sídlnú štruktúru okresu Gelnica dnes tvorí mesto Gelnica a 19 obcí.

Okres Gelnica sa rozlohou 584 km² zaraďuje medzi stredne veľké okresy Slovenska. Sídla sú situované prevažne v dolinách riek alebo väčších potokov stekajúcich z okolitých pohorí. Hraničí s tromi okresmi Košického kraja (Spišská Nová Ves na severozápade, Rožňava na juhozápade a Košice-okolie na juhovýchode) a na severovýchode s okresom Prešov z Prešovského kraja. Takmer celé územie okresu leží vo Volovských vrchoch, na severe a severovýchode do územia okresu Gelnica zasahujú geomorfologické celky Branisko a Čierna hora. Najvyšší vrch územia okresu je Zlatý stôl vo Volovských vrchoch (1322,4 m. n. m.), najnižší bod územia okresu je pri vodnej nádrži Ružín (330 m. n. m.).

Od r. 2004 do r. 2013 patril okres Gelnica do pôsobnosti Obvodného úradu v Spišskej Novej Vsi (odbor všeobecnej vnútornej správy, odbor živnostenského podnikania, odbor krízového riadenia, útvar vnútorných vecí). Od 1.10.2013 bol s účinnosťou zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy v znení neskorších predpisov opäť zriadený systém štátnej správy po okresoch, pričom v meste Gelnica má Okresný úrad Spišská Nová Ves svoje pracovisko Gelnica (odbor všeobecnej vnútornej správy, odbor živnostenského podnikania i pozemkový a lesný odbor). Okresný úrad

Gelnica má sídlo v Gelnici, kde sú zastúpené organizačný odbor, odbor krízového riadenia, odbor starostlivosti o životné prostredie a katastrálny odbor.

V meste Gelnica majú svoje sídlo okrem orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy i pobočky viacerých verejnoprávných a komerčných inštitúcií a organizácií poskytujúcich služby nielen obyvateľom mesta, obce Helcmanovce ale i celého okresu: Hasičská stanica Gelnica, obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky (pracoviská Okresného riaditeľstva PZ SR - občianske preukazy, cestovné doklady, vodičské preukazy, evidencia vozidiel), Sociálna poisťovňa – vysunuté pracovisko Gelnica (pre výkon nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, lekárskej posudkovej činnosti), pobočka Všeobecnej zdravotnej poisťovne, pobočka Zdravotnej poisťovne Dôvera, Daňový úrad Košice – kontaktné miesto Gelnica, pobočka Slovenskej pošty s filiálkou Poštovej banky, pobočky Slovenskej sporiteľne i Prima banky, pobočka poisťovne Kooperativa.

Poloha obce Helcmanovce voči susedným administratívnym celkom

Situovanie obce Helcmanovce mimo hlavných dopravných koridorov značne obmedzuje záujem investorov pri umiestňovaní investícií. Disponibilné pracovné sily sú tak nútené vyhľadávať si pracovné príležitosti mimo obec a často cestujú za prácou nielen mimo okres Gelnica, ale aj mimo Slovenska.

Košický samosprávny kraj (ďalej KSK), ktorého súčasťou je aj obec Helcmanovce, zaznamenal začiatkom 21. storočia v porovnaní s ostatnými krajinami pomerne dynamický hospodársky rast, ktorý však nebol plošne vyvážený. Vzhľadom na pretrvávajúcu závislosť kraja od hutníckeho priemyslu a na masívne zahraničné investície do automobilového priemyslu v niektorých krajinách SR však ekonomická váha kraja a dynamika rastu v porovnaní s ostatnými krajinami Slovenska klesá. Aj napriek týmto skutočnostiam, periférnej polohe Košického kraja vzhľadom k hospodárskym centram krajín EÚ, nevyhovujúcemu cestnému prepojeniu kraja na hospodárske centrá Slovenska (meškajúca dostavba diaľnice D1 Bratislava - Košice) a slabú, na často len deklarovanú podporu regionálneho rozvoja zo strany štátu, patrí k najvýkonnejším regiónom v porovnaní so susednými krajinami SR, ale aj prihraničnými regiónmi susedných krajín. Rast kraja a podiel na tvorbe HDP je daný predovšetkým vývojom v oblasti ťažkého priemyslu, ktorý následne determinuje úroveň produkcie v oblasti obchodu a služieb. Vybavenosť okresu Gelnica sociálnou a technickou infraštruktúrou bola podpriemerná ešte pred samotnou transformáciou slovenskej ekonomiky. Po transformácii sa spolu s ostatnými okresmi východného a južného Slovenska ocitol okres Gelnica na okraji strategických záujmov krajiny. Po reštrukturalizácii ťažkého priemyslu, konverzii zbrojárskeho priemyslu najmä v susednej obci Prakovce, útlme banskej činnosti a nerealizovanej transformácii poľnohospodárstva došlo k prehĺbovaniu regionálnych rozdielov a zaostávania.

Medzi najväčšie podniky a zamestnávateľov v obci Helcmanovce patria Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce, Reštaurácia a penzión Zlatý orol v Helcmanovciach, Základná škola v Helcmanovciach a Obecný úrad Helcmanovce.

Úroveň poskytovania služieb v obci Helcmanovce i v okresnom meste Gelnica je odrazom samotnej kúpyschopnosti a životnej úrovne obyvateľov. Kvalita služieb, konkurencia na trhu služieb a ich rozsah je determinovaný aj veľkosťou obce Helcmanovce a počtom jej obyvateľov.

Partnerské obce

Obec Helcmanovce v súčasnosti nemá partnerské obce.

Členstvo v lokálnych, regionálnych a celonárodných záujmových združeniach, občianskych združeniach a nadáciách

Obec Helcmanovce je členom nasledovných regionálnych a nadregionálnych združení:

1. ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava
2. ZMOHR – Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu, Banícke námestie 4, Gelnica
3. MAS Hnilec, Obchodná 7, 055 01 Margecany
4. ZPOZ – združenie zborov pre občianske záležitosti človek človeku v SR, ul. Československej armády 26, Banská Bystrica
5. SEZO-Spiš, združenie obcí (separovaný zber odpadov), Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves
Brantner Nova – ekologické služby, Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves.

Zapojenie v nadregionálnych produktoch cestovného ruchu

Obec Helcmanovce leží na trase dvoch väčších turisticky zaujímavých trás, ktorými sú Gotická cesta a Železná cesta, i keď **pamiatky nachádzajúce sa v obci nie sú ich súčasťou.**

Gotická cesta - Predstavuje prvú tematickú kultúrno-poznávaciu cestu na Slovensku, spájajúca dve bývalé stolice Spiš a Gemer, dokonca prekračujúcu štátnu hranicu do Poľska a Maďarska. Gotickou cestou vznikol okruh s celkovou dĺžkou 276 km, prechádzajúci 9 mestami, 24 vidieckymi obcami a označený 270 informačnými tabuľami. Dobre značená cesta oboznamuje turistov s najvzácnejšími kultúrno-historickými pamiatkami územia, ktoré vznikli v stredoeurópskom kontexte poväčšine v období rozvoja gotiky. Na jednotlivé pamiatky upozorňujú nainštalované hnedo-biele orientačné tabule s piktogramom v tvare gotickej klenby.

K najvýznamnejším pamiatkam lokalizovaným na trase patria: Chrám sv. Jakuba v Levoči, Spišský hrad, rímsko-katolícky kostol v Žehre, hrad Krásna Hôrka, kaštieľ v Betliari, evanjelický kostol v Štítiku a rímsko-katolícky kostol v Chyžnom. Gotická cesta prechádza aj veľmi zaujímavými a chránenými prírodnými územiami, z ktorých mnohé sú národnými parkami a viaceré prírodné pamiatky boli zapísané do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. **Obcou Helcmanovce v rámci Gotickej cesty prechádza jej spišsko-gemerský okruh.**

Železná cesta - Slovenská železná cesta je kultúrna cesta spájajúca miesta bývalej ťažby železných rúd, výroby a spracovania železa a ďalších kovov. Na území dnešného Slovenska predstavovalo baníctvo a hutníctvo významné odvetvie, ktoré znamenalo ekonomický prínos pre štátne formy na tomto území. Jeho technická a technologická úroveň bola vysoká, často boli majstrovstvo ľudí, napr. zvonolejárov, technológie a výrobné zariadenia na špici v európskom i celosvetovom meradle. Obcou Helcmanovce prechádza slovenská železná cesta ako súčasť stredoeurópskej železnej cesty.

Obcou Helcmanovce sú tiež trasované dve významné cyklotrasy:

Karpatská cyklistická cesta - (evidenčné číslo: 2882), medzinárodná cyklotrasa prichádza na územie okresu Gelnica v Margecanoch a pokračuje cez mesto Gelnica, obce Prakovce, **Helcmanovce**, Mníšek nad Hnilcom a mesto Smolník a Úhornianske sedlo do Maďarska cez hraničný priechod Domica - Aggtelek.

Hnilecká cyklomagistrála - (evidenčné číslo: CM 021) – jedna z hlavných cyklomagistrál v Slovenskej republike označených červenou farbou. Prechádza údolím rieky Hnilec, okrem iných i obcou Helcmanovce. Jej výraznou nevýhodou je smerové vedenie v trase cesty II/546.

Formulár č. A 8 - STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti	Vplyv na ŽP	Politika vlády v konkrétnej oblasti	Zmena postojov
Vysoký podiel obyvateľov poberaajúcich sociálne dávky	Zavádzanie inovácií do výroby a služieb	Nízka miera podpory nových investícií	Využitie kvalitného ŽP ako potenciálu na rozvoj	Pomoc pre celý región z úrovne vlády SR	Komunitný rozvoj
Zmeny postojov a správania	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúci odbyt v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby	Štandardy na politickej scéne	Organizačná kultúra
Zmeny správania klientov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Možné finančné zdroje	Politika ŽP	Legislatíva	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Vplyv daňovej politiky	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné Hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Obec Helcmanovce z hľadiska prírodných podmienok a pomerov predstavuje typické podhorské sídlo umiestnené v údolí vodného toku Hnilca, ktoré je obkolesené lúkami a pasienkami v nižších polohách a lesmi pokrývajúcimi okolitú vrchovinu až nižšiu hornatinu Volovských vrchov. Podľa potenciálnej vegetácie v alúviu toku Hnilca sa vyskytujú *jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov*, nižšie polohy okolitých vrchov zaberajú *bukové a jedľovo-bukové lesy* a v najvyšších polohách Volovských vrchov sú mapované *jedľové a jedľovo-smrekové lesy*.

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry a využívania územia výrazným špecifikom katastrálneho územia obce Helcmanovce je výrazný podiel krajinných prvkov s výraznou ekostabilizačnou hodnotou. Prírodný potenciál predstavuje pre obec najmä hospodárske využívanie lesov a trvalých trávnych porastov, na území katastra obce je evidované chránené ložiskové územie mednatých rúd (zatiaľ bez perspektívneho využitia), výskyt potenciálneho zdroja pitnej vody pre obecný vodovod v lokalite Veľký Hutný potok.

Z hľadiska základnej infraštruktúry pozitívnou skutočnosťou je zásobovanie obce Helcmanovce zemným plynom a elektrickou energiou, jej napojenie na systém celoštátnej železničnej dopravy prostredníctvom jednokofajnej neelektrifikovanej železničnej trate. V obci však dosiaľ nie je vybudovaný verejný vodovod a ani kanalizácia, čo je záťažou aj pre životné prostredie.

Z hľadiska výskytu rizikových faktorov je podľa máp povodňového rizika v katastrálnom území obce Helcmanovce evidované správcom vodného toku Hnilec Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. ohrozenie niekoľkých desiatok obyvateľov obce. K rizikovým faktorom môžeme priradiť aj zdroje banských vôd v katastrálnom území obce Helcmanovce, ide o výtoky zo 4 štôlní s celkovou výdatnosťou 6,0 l/s. Pri novej výstavbe je potrebné zohľadniť aj výskyt radónového rizika - prevažná časť územia obce spadá do stredného radónového rizika podľa objemovej aktivity ^{222}Rn v pôdnom vzduchu.

Do severnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce plošne zasahuje chránené vtáčie územie SKCHVU 036 Volovské vrchy. V územnom pláne Košického samosprávneho kraja je vodný tok Hnilec vyčlenený ako regionálny hydrický biokoridor. V juhovýchodnej časti katastrálneho územia Helcmanovce je v oblasti kóty Ostrá skala, na pomedzí s katastrálnym územím obce Prakovce vymedzené regionálne biocentrum, podobne aj v západnej časti takto vymedzeného územia, v oblasti kôty Čierny vrch a Havrania skala, je vymedzené regionálne biocentrum.

V obci Helcmanovce sú Pamiatkovým úradom SR evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu 3 pamiatkové objekty.

V samotnej obci Helcmanovce sa nachádza iba málo pracovných príležitostí, čoho následkom je veľmi vysoká odchádzka do zamestnania mimo miesto trvalého bydliska prakticky vo všetkých odvetviach hospodárstva.

Formulár č. A 10 - SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- Kvalita životného prostredia, tiché, pokojné prostredie a lesnatá krajina.- Relatívne vysoká bezpečnosť a znalosť prostredia, osôb, dobré možnosti komunikácie	<ul style="list-style-type: none">- Chýbajúci verejný vodovod, kanalizácia a ČOV.- Nedostatočne využitý Dom služieb a kultúry.

v porovnaní s väčšími mestami.

- Silné rodinné korene a vzťahy, blízkosť príbuzných.

- Prístupnosť základného školstva -možnosť navštevovať spoločný objekt Základnej školy s materskou školou v mieste bydliska.

- Ideálne možnosti pre športovanie a turistiku v okolí obce.

- Športové stredisko sánkovania detí a mládeže pri ZŠ s MŠ.

- Aktívny futbalový klub.

- Reštaurácia a penzión Zlatý orol.

- Tradičné spoločenské kultúrne a spoločenské podujatia - Memoriál Štefana Pisku, Seľanské halušky, Mini playback show a pod.

- Revitalizované centrum obce s obecným parkom.

- Ambulancia praktickej lekárky pre dospelých.

- Výdatné zdroje pitnej vody pre obecný vodovod.

- Pokles záujmu občanov o veci verejné a život v obci.

- Nevyužívaný objekt kaštieľa.

- Obec má okrem podielových a miestnych daní minimálne iné príjmy.

- Slabá informovanosť a propagácia obce v CR.

- Nedostatok pracovných príležitostí a vysoká miera nezamestnanosti.

- Slabo finančne ohodnotené pracovné miesta.

- Slabé uplatnenie sa a realizácia po skončení štúdia.

- Pomerne vysoký počet príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít v obci.

- Vysoké percento rómskych detí na základnej škole.

- Slabé kultúrne a spoločenské vyžitie, málo príležitostí na trávenie voľného času, prípadne štúdium (kurzy a pod.).

- Nízky počet a kvalita poskytovateľov služieb tak pre domáce obyvateľstvo ako aj pre účastníkov cestovného ruchu.

- Chýbajúce nájomné byty - mladé rodiny nevidia záujem opravovať neobývané staršie domy.

- Chýbajúce vhodné priestory na stretávanie sa dôchodcov resp. Denný stacionár pre dôchodcov.

- Chýbajúca opatrovateľská služba.

- Veľmi zlý stavebno – technický stav budovy požiarnej zbrojnice.

- Veľmi zlý stav chodníka trasovaného pozdĺž hlavnej komunikácie v obci.

- Veľmi zlý stav viacerých miestnych komunikácií predovšetkým vo východnej časti obce.

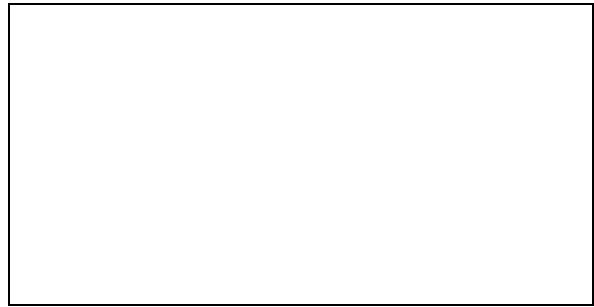
- Železničná zastávka lokalizovaná v periférnej časti obce

- Nedostatočná realizácia protipovodňových opatrení v obci

- Neregulované miestne vodné toky

	<ul style="list-style-type: none"> - Vypúšťanie fekálií do vodných tokov. - Vytváranie nelegálnych čiernych skládok odpadu.
<p style="text-align: center;">Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výstavba verejného vodovodu, kanalizácie a ČOV. - Rekonštrukcia a plnohodnotné využitie všetkých priestorov Domu služieb a kultúry. - Opätovné využitie objektu Kaštieľa. - Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny. - Vytvorenie Denného stacionára pre dôchodcov a chorých občanov, ktorí potrebujú trvalú opatrovateľskú službu. - Vybudovanie a prevádzkovanie komunitného centra. - Vybudovanie Domova sociálnych služieb - Zhodnocovanie vyťaženého dreva (napr. spracovanie drevotriesky v spolupráci s Urbárskou spoločnosťou – Pozemkovým spoločenstvom Helcmanovce a Poľnohospodárskym družstvom Helcmanovce - Vytvorenie obecného podniku s možnosťou zamestnávania nízкокvalifikovaných i neprispôsobivých občanov. - Presun pobočky Pošty s filiálkou Poštovej banky do Domu služieb a kultúry - Využitie neobývaných rodinných domov na chalupárčenie - Využitie bývalých banských štôlní ako atrakcie pre turistických návštevníkov - Rozšírenie možností využitia voľného času pre deti, viac podujatí zameraných na šport/kultúru. - Vybudovanie plnohodnotného zberného dvora na triedený odpad. - Blízkosť Spišského hradu, lyžiarskeho strediska Plejsy, Ružínskej priehrady, Slovenského raja, Spišskej kapituly a ďalších lokalít, ktoré prispievajú rozvoju cestovného ruchu. 	<p style="text-align: center;">Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia alebo do väčších miest v rámci Slovenskej republiky. - Nepriaznivý demografický vývoj v obci – starnutie obyvateľstva. - Zvyšujúci sa podiel neprispôsobivých občanov na celkovej populácii. - Veľký nedostatok až žiadna ponuka pracovných príležitostí, vysoká nezamestnanosť. - Nízka príjmová úroveň obyvateľov a s tým súvisiaca znížená kúpyschopnosť obyvateľstva. - Vysoká úverová zadlženosť obce. - Nedostatok financií pre rozvojové aktivity. - Nevyužitie zdroje EÚ v programovacom období 2014 – 2020. - Zvyšujúci sa problém s dostupnosťou zdravotnej starostlivosti. - Nekoordinovanosť zámerov rozvoja produktov cestovného ruchu v meste a v blízkom okolí. - Rastúca konkurencia na trhu cestovného ruchu v regióne Hnileckej doliny a jej blízkeho okolia. - Pretlak súkromných investícií na úkor kvality životného prostredia. - Hypermarketová kultúra obyvateľov. - Čierne skládky odpadov. - Nevyhovujúci alebo havarijný stav budov vo vlastníctve obce (Dom služieb a kultúry, Požiarna zbrojnica, Dom smútku a pod.).

- Aktívna spolupráca medzi obcou a podnikateľmi.
- Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu.
- Výstavba, rekonštrukcie a obnovy miestnych komunikácií, chodníkov, parkovísk a príslušných zariadení.

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroje informácií a vyhodnotenie realizácie opatrení predošlého PHSR

Podkladové materiály, zdroje informácií

V rámci spracovania analytickej časti PHSR obce Helcmanovce na roky 2015 – 2020 boli spracovateľmi v zmysle platnej metodiky PHSR aplikované **povinné podporné dokumenty a plánovacie formuláre** priebežne uvádzané v rámci tejto kapitoly alebo tvoriace samostatné prílohy dokumentu PHSR.

V rámci procesu prípravy a spracovania PHSR boli realizované **zasadnutia pracovných skupín** (hospodárskej, sociálnej a environmentálnej), na ktorých si v úvode pracovná skupina zvolila svojho vedúceho a zapisovateľa a následne prebehlo pracovné rokovanie k téme zasadnutia pracovnej skupiny. Z rokovania pracovných skupín boli spracované záznamy. Zároveň boli realizované tri kolá **dotazníkového prieskumu**, ktorý patrí medzi najúčinnšie formy zapojenia odbornej aj laickej verejnosti do prípravy PHSR. Zároveň sa tak umožňuje obyvateľom participovať na tvorbe vízie a prioritách rozvoja územia v ktorom žijú, ako aj prevziať zodpovednosť za kvalitu svojho života. Využitím rôznych foriem dotazníka (on-line verzia, elektronická verzia a tlačaná verzia) sme sa snažili čo najviac sa priblížiť ku všetkým skupinám obyvateľstva za účelom získania čo najširšej vzorky respondentov.

Formulár č. A 3 – Plánovací formulár prieskumu

Dôležité otázky	Zdôvodnenie	Poznámky
Prečo je potrebné získať informácie prostredníctvom prieskumu?	Tieto informácie budú tvoriť základ údajovej základne, z ktorej sa bude vychádzať pri tvorbe samotného dokumentu.	
Čo je jeho cieľom?	Zapojenie odbornej aj širokej verejnosti do procesu tvorby diela. Získanie pohľadu obyvateľa mesta na riešenu problematiku.	
Akým spôsobom sa bude uskutočňovať?	Realizovať sa bude formálne – 3 typmi dotazníka z ktorých každý bude zameraný na inú cieľovú skupinu a neformálne – umožnením pripomienkovania a diskusie so zapojenými odborníkmi pre každého záujemcu.	
Aké budú finančné nároky?	Náklady na prípravu dotazníkov sú zahrnuté v cene diela. Procesy spojené s realizáciou prvých dvoch dotazníkov sú v cene diela v spolupráci s určeným zamestnancom mestského úradu. Procesy spojené s tretím dotazníkom – dotazník pre širokú verejnosť – budú zabezpečované prioritne mestom Gelnica.	
Aké budú časové nároky?	Prvý dotazník bol realizovaný v priebehu apríla 2015. Druhý dotazník bol realizovaný v máji 2015. Tretí dotazník pre obyvateľstvo bol distribuovaný v priebehu júla.	
Kto bude za realizáciu prieskumu zodpovedný?	Príprava dotazníkov je v gescii spracovateľa. Zber vyplnených dotazníkov bude prebiehať v gescii mestského úradu. Spracovanie dotazníkov má na starosti spracovateľ.	

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre spracovanie PHSR obce Helcmanovce boli rovnako **použité kvantitatívne a kvalitatívne údaje**, ktoré pre jednotlivé spracovávané oblasti archivujú a verejne sprístupňujú na svojom webovom sídle verejnoprávne a štátne organizácie a samospráva na miestnej alebo regionálnej úrovni:

Tab.: Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Zdravotníctvo		
Sociálna starostlivosť	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Ekonomická situácia	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk
	Železničná spoločnosť Slovensko a. S.	www.slovakrail.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Technická infraštruktúra a vybavenosť	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

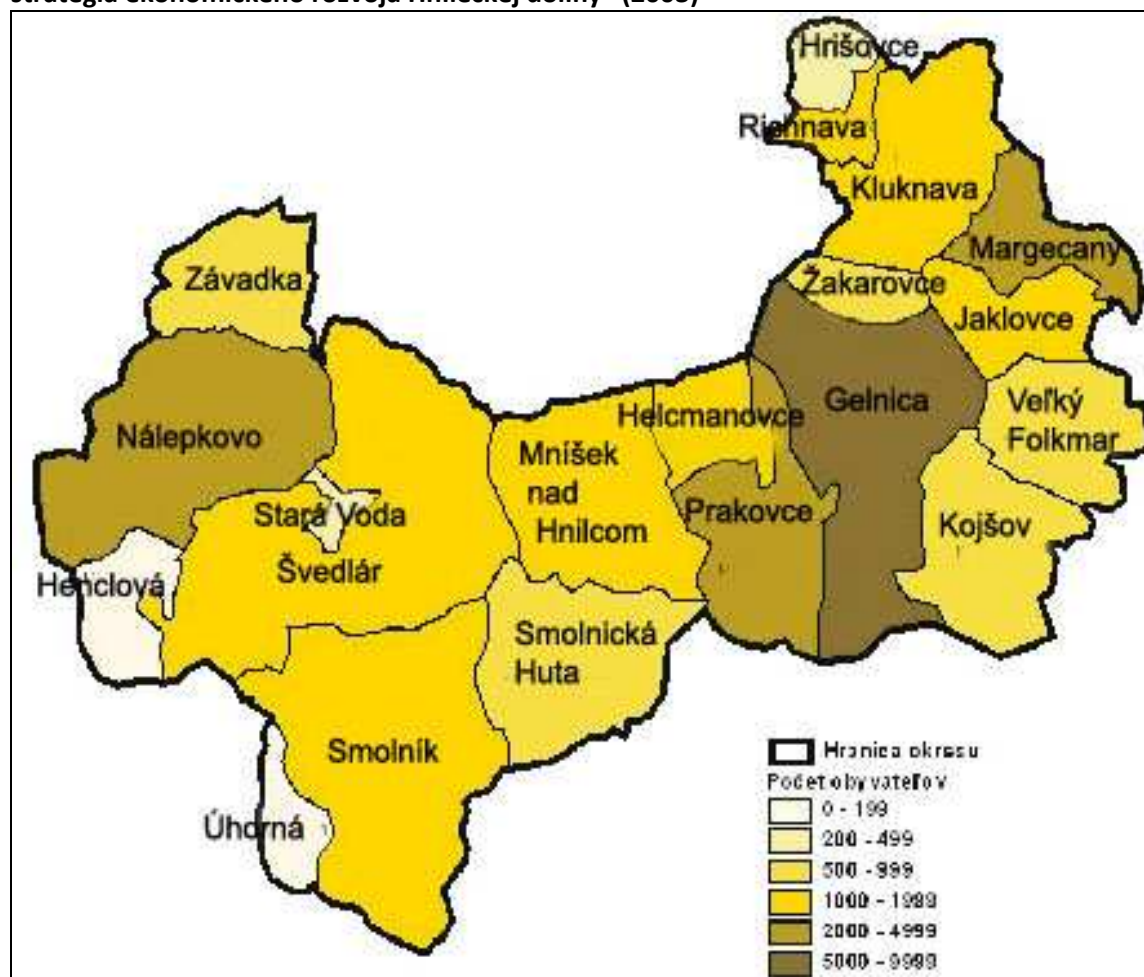
V roku 2003 bol pre skupinu obcí a miest (mikroregión Hnileckej doliny), v rámci ktorej bola zapojená aj obec Helcmanovce, Technickou univerzitou v Košiciach spracovaný dokument (finančne podporený aj Nadáciou otvorenej spoločnosti – OSF) **„Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny“** (ďalej len „Program“) v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. V rámci tohto Programu boli pre obec Helcmanovce navrhnuté nasledovné projektové zámery:

Tab.: Projektové zámery obce Helcmanovce v rámci dokumentu „Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny“

Obec	Názov projektového zámeru	Žiadateľ a partneri	Stav realizácie
Helcmanovce	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obec Helcmanovce	Čiastočne realizované.
	Výstavba ČOV	Obec Helcmanovce, vodárenská spoločnosť	V projektovej príprave.
	Výstavba kanalizácie	Obec Helcmanovce, vodárenská spoločnosť	V projektovej príprave.
	Výstavba vodovodu	Obec Helcmanovce, vodárenská spoločnosť	V projektovej príprave.
	Výstavba regionálnej skládky odpadu	Obec Helcmanovce	Nerealizované.

Rekonštrukcia a modernizácia sánkarskej dráhy	Obec Helcmanovce, mimovládne organizácie	Nerealizované.
Rekonštrukcia kašielika	Podnikateľské subjekty	Čiastočne realizované.
Výstavba sociálnych bytov	Obec Helcmanovce	Nerealizované.
Výstavba nájomných bytov	Obec Helcmanovce	Nerealizované.
Výstavba letného amfiteátra - Humence	Obec Helcmanovce, podnikatelia	Nerealizované.
Výstavba kempu - Humence	Obec Helcmanovce, podnikatelia	Nerealizované.
Rekonštrukcia prístupových lesných ciest s možnosťou využitia pre cestovný ruch	Obec Helcmanovce, urbaniat	Čiastočne realizované.
Rekonštrukcia a modernizácia školského a predškolského zariadenia	Obec Helcmanovce	Čiastočne realizované.
Zachovanie a rozvoj kultúrnych hodnôt na základe festivalu dychovej hudby a memoriálu majstra športu Štefana Pisku	Obec Helcmanovce, MVO, podnikatelia	Čiastočne realizované.

Obr.: Obce a mestá združené v mikroregióne Hnileckej doliny v rámci dokumentu „Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny“ (2003)

Zdroj: Podrobná stratégia ekonomického rozvoja Hnileckej doliny (2003)

Súčasťou analýzy vonkajšieho a vnútorného prostredia bolo i Ex-post hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania PHSR, pričom účelom tejto tabuľky je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možností ich financovania z rôznych zdrojov vrátane hodnotenia ich príspevku k rastu alebo rozvoju územia, tvorbe nových pracovných

miest a k zlepšeniu kvality života obyvateľov. Tabuľka je zároveň východiskom pre vytvorenie tabuliek P1 a F6.

Formulár č. U 6 - Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR vrátane hodnotenia čerpania finančných prostriedkov pri realizácii PHSR – tvorí samostatnú prílohu dokumentu PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Helcmanovce pôsobí pár podnikateľských subjektov, ktoré zamestnávajú časť pracujúceho obyvateľstva. Bol spracovaný zoznam vybraných podnikateľských subjektov, s uvedením niektorých údajov, ktoré ich charakterizujú. Do formulára č. A 4 boli zaradené iba najvýznamnejšie podnikateľské subjekty, pričom najdôležitejším faktorom je vplyv subjektu na rozvoj obce a jej obyvateľov. V tabuľke nie sú uvedené len podnikateľské subjekty, ktoré majú v obci Helcmanovce sídlo, do tabuľky sú zaradené aj podnikateľské subjekty, ktoré majú v obci svoju prevádzku.

Formulár č. A 4 - Evidencia podnikateľských subjektov – tvorí samostatnú prílohu dokumentu PHSR

V obci Helcmanovce pôsobí viacero mimovládnych organizácií, zaoberajúcich sa rôznymi aktivitami. Bol spracovaný zoznam mimovládnych organizácií, s uvedením niektorých údajov charakterizujúcich ich aktivitu.

Formulár č. A 5 - Evidencia mimovládnych organizácií – tvorí samostatnú prílohu dokumentu PHSR

V obci Helcmanovce, k termínu vypracovania PHSR, nie sú v štádiu realizácie žiadne významné investície.

Formulár č. A 7 - Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu aktualizácie PHSR, resp. vypracovania nového PHSR (pipe line) – tvorí samostatnú prílohu dokumentu PHSR

Časť B - Strategická časť

Strategická časť PHSR, ako druhá kapitola tohto dokumentu, plynulo nadväzuje na predchádzajúcu analytickú časť a vychádza aj z informácií v nej obsiahnutých. Obsahom tejto časti je hlavne špecifikácia stratégie rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určenie globálnych, špecifických, tematických a územných cieľov pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky.

Strategická časť obsahuje:

1. Víziu územia;
2. Formuláciu a návrh stratégie;
3. Výber a popis cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Hlavné výzvy, ktorým čelí súčasný svet a ku ktorým patrí predovšetkým globalizácia, demografické zmeny populácie a tlak na zdroje, si vyžadujú nový prístup a urýchlené konanie aj zo strany Európskej únie. S ohľadom na tieto skutočnosti, predstavila Európska komisia v marci 2010 stratégiu Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, ktorá predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí.

Koordinácia jednotlivých členských krajín EÚ a integrácia štrukturálnych politík je zabezpečená prostredníctvom vyššie spomínanej spoločnej **Stratégie Európa 2020**. Na túto, v Slovenskej republike, priamo nadväzuje **Národný program reforiem SR**, ktorý predstavuje súbor politík, ktorých cieľom je prekonať súčasnú krízu a podporiť rast hospodárstva a zamestnanosti. Tento bol schválený uznesením vlády SR č. 256/2011 dňa 20. 04. 2011 a boli v ňom spresnené aj národné ciele.¹

Stratégia Európa 2020 identifikuje 3 priority:

- 1.) inteligentný rast (tvorba hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii);
- 2.) udržateľný rast (podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje);
- 3.) inkluzívny rast (podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť)¹

a 5 cieľov: a) zvýšiť mieru zamestnanosti; b) investovať do výskumu a vývoja; c) zmena klímy a energetika; d) vzdelávanie; e) sociálna inklúzia.

Európska únia si musí stanoviť, aký pokrok chce dosiahnuť do roku 2020. Na tento účel navrhuje Komisia nasledovné hlavné ciele EÚ v jednotlivých oblastiach (viď prílohu č. 1):

- **Zamestnanosť:** Miera zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 by mala dosiahnuť 75%
- **Výskum a vývoj:** Úroveň investícií do výskumu a vývoja by mala dosiahnuť 3% HDP EÚ.
- **Zmena klímy a energetickej udržateľnosti:** Je potrebné dosiahnuť ciele “20/20/20” v oblasti klímy/energie (vrátane zvýšenia záväzku, pokiaľ ide o zníženie emisií, na 30%, ak budú vhodné podmienky).

¹ www.eu2020.gov.sk/europa-2020

- **Vzdelávanie:** podiel ľudí, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku, by sa mal znížiť pod 10% a minimálne 40% mladých ľudí by malo mať vysokoškolské vzdelanie.
- **Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu:** o 20 miliónov menej ľudí by malo byť ohrozených chudobou.

Tieto ciele sa vzájomne dopĺňajú a sú nevyhnutné na dosiahnutie celkového úspechu. Komisia v stratégii navrhuje, aby členské štáty pretransformovali ciele EÚ na vnútroštátne ciele a postupy a aby každý členský štát prispôbil stratégiu Európa 2020 svojim podmienkam.

Európska Komisia pravidelne vydáva odporúčania pre jednotlivé členské štáty, ktoré vychádzajú z plnenia cieľov definovaných v národných strategických dokumentoch. Na roky 2015 - 2016 platia pre Slovenskú republiku odporúčania, aby boli prijaté opatrenia s cieľom:

1. zlepšiť nákladovú efektívnosť sektora zdravotníctva, a to aj zefektívnením riadenia nemocničnej starostlivosti a posilnením primárnej zdravotnej starostlivosti; prijať opatrenia na zvýšenie výberu daní.
2. prijať dodatočné opatrenia na riešenie dlhodobej nezamestnanosti, a to zavedením aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a vysoko kvalitnej odbornej prípravy prispôbenej potrebám jednotlivcov; zlepšiť motivačné opatrenia pre ženy, aby zostali v zamestnaní alebo sa do zamestnania vrátili, a to zlepšením poskytovania služieb starostlivosti o deti.
3. zlepšiť odbornú prípravu učiteľov a atraktivnosť učiteľskej profesie, aby sa zvrátilo zhoršovanie študijných výsledkov; zvýšiť účasť rómskych detí v hlavnom vzdelávacom prúde a na vysoko kvalitnom vzdelávaní v ranom detstve.
4. posilniť investície do infraštruktúry, zlepšiť a racionalizovať administratívne postupy získavania územných a stavebných povolení; zvýšiť mieru hospodárskej súťaže a zlepšiť mechanizmy dohľadu pri verejnom obstarávaní.

Viaceré problémy, ktorým Európa čelí v ekonomickej, environmentálnej a sociálnej oblasti, poukazujú na potrebu integrovaného a územného miestneho prístupu, ktorý zabezpečí efektívnu odozvu. Tento prístup je viacozmerný, zameraný na charakteristiky a výsledky jednotlivých miest, ktoré môžu znamenať prekročenie tradičných administratívnych hraníc a môže vyžadovať väčšiu ochotu zo strany rôznych vládnych úrovní spolupracovať a koordinovať činnosti na dosiahnutie spoločných cieľov.

Toto všetko je v súlade s novým cieľom územnej súdržnosti, ktorý priniesla Lisabonská zmluva potvrdzujúca, že ekonomickú a sociálnu súdržnosť na európskej úrovni nemožno dosiahnuť bez hlbšieho zamerania sa na územný vplyv politiky EÚ. Z tohto dôvodu nariadenie o spoločných ustanoveniach predstavilo nové integračné nástroje, ktoré sa môžu použiť na implementáciu územných stratégií na danom mieste, pričom spájajú tematické ciele stanovené v dohodách o partnerstve a v operačných programoch s územným rozmerom: miestny rozvoj riadený spoločenstvom (články 32-35 nariadenia o spoločných ustanoveniach) a integrované územné investície (článok 36 nariadenia o spoločných ustanoveniach).

Integrovaný prístup možno chápať v dvoch rovinách. Prvá z nich je prierezové zapojenie všetkých relevantných aktérov do strategického plánovania a riadenia, druhá rovina predstavuje plánovanie a realizáciu obsahovo prepojených a vzájomne previazaných jednotlivých druhov rozvojových cieľov a opatrení v konkrétnych územných úrovniach. V optimálnom prípade dochádza k prelínaniu oboch týchto úrovní.

Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020 (ďalej iba „Partnerská dohoda SR“), v ktorej sú popísané všetky tri základné spôsoby realizácie integrovaného prístupu v zmysle legislatívy EÚ pre nové programové obdobie 2014 – 2020:

- integrované územné investície,
- trvalo udržateľný rozvoj miest ,
- komunitne vedený miestny rozvoj.

Integrované územné investície (ďalej iba „IÚI“) predstavujú prvok strategického a výsledkovo orientovaného prístupu s cieľom riešiť potreby a výzvy regiónov podľa ich špecifických potrieb. V podmienkach SR budú IÚI realizované formou **regionálnych integrovaných územných stratégií** na úrovni regiónu NUTS III. Regionálne integrované územné stratégie (ďalej iba „RIÚS“) je možné vnímať ako aplikáciu integrovaného prístupu prostredníctvom integrovaných územných investícií definovaných v čl. 36 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013. Cieľom je prostredníctvom RIÚS dosiahnuť čo najväčšie synergické efekty na území. V nadväznosti na dosiahnutie územnej koncentrácie zdrojov EÚ budú RIÚS pokrývať celé územie SR tak, aby ich rozvojové zámery vychádzali zo špecifických potrieb regiónov a funkčného využitia územia a mali dopad pre čo najväčšiu skupinu obyvateľov.

Trvalo udržateľný rozvoj miest (ďalej iba „TURM“) je v zmysle článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013² založený za realizácii integrovaných stratégií zameraných na riešenie hospodárskych, environmentálnych, klimatických, demografických a sociálnych problémov mestských oblastí, pričom minimálne 5 % zdrojov EFRR, vyčlenených pre každý členský štát je povinný investovať do opatrení týkajúcich sa TURM. V súlade s Partnerskou dohodou SR bude TURM v SR aplikovaný prostredníctvom IÚI financovaných z prioritných osí IROP ako súčasť RIÚS.

Podpora do ostatných identifikovaných oblastí prispievajúcich do TURM, ktoré IROP tematicky nepokrýva, a teda nad rámec článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013, môže byť zabezpečená z príslušných operačných programov prostredníctvom mechanizmu zvýhodňovania žiadostí o NFP prispievajúcich k TURM vo výberovom procese, resp. prostredníctvom vyhlasovania priamo cielených výziev na realizáciu opatrení TURM.

Miestny rozvoj vedený komunitou³ (ďalej len „CLLD“) je nástrojom pre zapojenie občanov na miestnej úrovni pre lepšie riešenie sociálnych, environmentálnych a ekonomických výziev. Ide o prístup s relatívne malými finančnými investíciami, realizované operácie majú predovšetkým lokálny charakter, ale môžu mať podstatný vplyv na život ľudí v danom území. Prístup CLLD vychádza z prístupu LEADER založeného na MAS a stratégiách miestneho rozvoja.

Na podporu CLLD sa bude využívať EPFRV prostredníctvom PRV (prístup LEADER) a EFRR prostredníctvom IROP. CLLD však nie je súčasťou RIÚS. Pokiaľ bude na danom území zriadená MAS implementujúca príslušnú stratégiu miestneho rozvoja, územne sa bude prekrývať s časťou územia RIÚS. Z dôvodu zamedzenia duplicity podpory je deliaci línia medzi stratégiami miestneho rozvoja a RIÚS vymedzená rámcovo na úrovni veľkosti projektu - prostredníctvom RIÚS by mali byť podporované investične náročnejšie projekty a projekty so subregionálnym a regionálnymi dopadom; prostredníctvom CLLD projekty menšieho rozsahu s miestnym dopadom.

Všetky strategické ciele územnej samosprávy na Slovensku musia vychádzať a byť kompatibilné s nadradenou dokumentáciou prijatou na regionálnej, celoštátnej alebo celoeurópskej úrovni. Jedným zo základných dokumentov, ktorý vymedzuje činnosti a aktivity na nasledujúce obdobie je **Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020**. Tento dokument je základom pre čerpanie

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006.

³ CLLD je definovaný v článkoch 32-35 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013.

fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky, kde tvoria investície z týchto zdrojov drvivú väčšinu verejných výdavkov. Na základe týchto faktov je nevyhnutné spomenúť aspoň základné fakty a konštatovania v ňom obsiahnuté:

- V nadväznosti na identifikovaný rozvojový potenciál regiónov Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) a investícií posilňujúcich ich hospodársky a sociálny rast⁴, koncentruje Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 (ďalej len „PD SR“) **oprávnené príspevky EŠIF do tých geografických územných jednotiek, v ktorých sa dá očakávať najvyššia miera efektívnosti využívaných investícií na riešenie špecifických problémov regiónu, prostredníctvom využívania ich miestneho potenciálu a zdrojov.**

Z pohľadu regionálneho prístupu, bude strategickým cieľom PD SR zabezpečovať implementovanie investičných priorít do priestorov, ktoré majú najvyšší rozvojový potenciál pre danú prioritnú oblasť. Cieľom je integrovať investičné aktivity tak, aby sa stali multiplikátormi ďalšieho rozvoja danej geografickej jednotky, ako aj rozvoja k nej príslušného územia.

- Základným východiskom na riešenie územnej a tematickej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov podporovaných investičných aktivít je rozvoj územia a polycentrickej sídelnej štruktúry, definovanej v celoštátnom územnoplánovacom dokumente – Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011⁵ (ďalej len „KURS“) ktorá definuje tzv. centrá osídlenia a ťažiská osídlenia. **Tieto sú dobre dostupné pre obyvateľov ich zázemí a preto sú vhodnými priestormi pre koncentráciu vybraných investičných aktivít, ktoré uspokojujú aj požiadavky a potreby obyvateľov ich zázemia.** Popri centrách osídlenia a ťažiskách osídlenia majú významný rozvojový význam v celom priestore SR rozvojové osi. Tieto predstavujú jeden z najvýznamnejších prvkov distribúcie rozvojových impulzov pre čo najväčšie plošné pôsobenie rozvojových aktivít. Rozvojové osi sú súčasťou tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj, vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sa na sídelnú štruktúru kladú z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.⁶
- **V SR sa v dôsledku hospodárskej krízy neustále prehľbuje problém nezamestnanosti, chudoby, sociálneho vylúčenia, či celkového zníženia životnej úrovne občanov. Osoby s nedostatočnými kompetenciami a kvalifikáciou sú najohrozenejšou skupinou na trhu práce a najväčšou bariérou udržateľného rozvoja SR.** Kvalita odborného vzdelávania a prípravy nedostatočne reaguje na aktuálne potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne, po ukončení štúdia, vstúpiť do pracovného procesu.
- Kľúčovými výzvami pre SR v nasledujúcom období sú: reštrukturalizácia systému vzdelávania v záujme zvýšenia zamestnanosti a mobility pracovnej sily, aktivizácia ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia, deinštitucionalizácia sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **podpora aktívneho a zdravého starnutia**

⁴Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020, <http://www.nsrr.sk/sk/programove-obdobie-2014--2020/negociacie-k-priprave-partnerskej-dohody-sr-a-op/>

⁵Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, schválená uznesením vlády SR a jej záväzná časť vydaná nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z., Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2011 uznesením vlády SR č. 513/2011 a jej záväzná časť vydaná nariadením vlády SR č. 461/2011 Z. z.

⁶Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, str. 60

vrátane dlhodobej starostlivosti⁷ a integrácia marginalizovaných rómskych komunit (ďalej len „MRK“). Ďalšou výzvou je starostlivosť o deti do 3 rokov veku (t. j. zosúladovanie rodinného a pracovného života) a dostupnosť predškolského vzdelávania.

- Kľúčové problémy trhu práce, ktorým musí SR v nasledujúcom období čeliť sú: **vysoká nezamestnanosť a nízka zamestnanosť** (najmä žien, starších a nízkokvalifikovaných), dlhodobá nezamestnanosť, nezamestnanosť mladých ľudí, nedostatočná účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce a nízka mobilita domácej pracovnej sily.
- Prejavom nerovnováhy na trhu práce je miera voľných pracovných miest, ktorá je v SR pod priemerom EÚ. V roku 2012 bolo v SR z 1 000 pracovných miest v priemere voľných len 8. Priemer EÚ bol 15 voľných miest, čo znamená, že miera voľných pracovných miest v roku 2012 dosiahla 1,5 %.
- **Podiel pracujúceho obyvateľstva vo veku 20-64 rokov je v SR pod priemerom EÚ a posledné roky stagnuje okolo podielu 65,0%. Národný cieľ pre SR, vyplývajúci zo stratégie Európa 2020, je pre oblasť zamestnanosti stanovený na úrovni 72 %.** Pod priemerom EÚ je SR aj v miere zamestnanosti starších ľudí (vo veku 55-64 rokov) a miere zamestnanosti žien vo veku 20-64. Možnosť zamestnania starších ľudí je nepriaznivo ovplyvnená viacerými faktormi, napríklad aj nedostatočným prístupom k celoživotnému vzdelávaniu, absenciou systému poradenstva vo vzdelávaní zamestnaných dospelých, čo osobitne platí pre špecifickú skupinu starších ľudí. Miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných osôb (ISCED 0–2) v SR (29,5 % v roku 2012) je v rámci EÚ najnižšia. V roku 2012 dosiahla len 57 % úrovne EÚ. **K situácii narastajúcej nezamestnanosti a slabšej ekonomickej nezávislosti žien negatívne prispieva aj nedostatok služieb starostlivosti o deti.** Od roku 2006 sa každý rok zhoršuje dostupnosť materských škôl (ďalej len „MŠ“) a využívanie zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov patrí medzi najnižšie v EÚ.
- **V roku 2012 bola miera nezamestnanosti v SR (14 %) šiestou najvyššou a dlhodobá miera nezamestnanosti (9,4%) štvrtou najvyššou v EÚ.** Miera nezamestnanosti osôb s nízkym stupňom vzdelania (44,7 %) presiahla viac ako trojnásobne celkovú mieru nezamestnanosti.
- Najpočetnejšiu skupinu nezamestnaných absolventov stredných škôl tvorili absolventi študijných spoločenských odborov a služieb⁸, nasledujú absolventi študijných odborov s rozšíreným praktickým vyučovaním a absolventi učebných odborov.
- **Bariérami, ktoré bránia zvýšeniu zamestnanosti, sú najmä nesúlad medzi vzdelaním a získanými zručnosťami pre potreby trhu práce, nedostatočná pripravenosť stredných odborných škôl reagovať na meniace sa potreby trhu práce, ako aj slabé prepojenie terciárneho vzdelávania a trhu práce.**
- V súvislosti so stratégiou Európa 2020 a NPR je **potrebné realizovať opatrenia na podporu zamestnanosti a mobility pracovnej sily** s cieľom do roku 2020 dosiahnuť 72 % mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov a 3 % mieru dlhodobej nezamestnanosti. Nevyhnutnosťou je taktiež podpora kapacít v oblasti sociálneho dialógu, ktoré svojimi návrhmi na realizáciu opatrení účinne prispievajú k realizácii politik v oblasti podpory podnikania, zamestnanosti a identifikácie nezamestnanosti.
- Pre podporu rastu priaznivého pre zamestnanosť je potrebné rozvíjať vnútorný kultúrny potenciál regiónov, vrátane konverzie upadajúcich priemyselných oblastí a rozvoja kultúrnych zdrojov.

⁷Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, MPSVR SR

⁸Zdroj: ÚIPŠ Uplatnenie absolventov stredných škôl v praxi. Bratislava: 2011

- V súvislosti so stratégiou Európa 2020 a NPR je potrebné v oblasti sociálnej inklúzie a chudoby dosiahnuť cieľ zníženia miery populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2 % do roku 2020.
- Vo vzťahu k špecifickým odporúčaniam Rady EÚ pre SR je potrebné v odbornom vzdelávaní **posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch, vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť programy orientované na pracovný trh a podporiť odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi VŠ, výskumnou komunitou a podnikateľským sektorom.**
- V odbornom vzdelávaní a príprave je potrebné posilniť **zavádzanie prvkov duálneho systému vzdelávania** a poskytovanie praktickej výučby priamo u zamestnávateľov.

Pre formuláciu vízie a návrh stratégie obce Helcmanovce je nevyhnutné brať do úvahy návrhy a smerovanie zapracované aj do ďalších dokumentov na národnej a regionálnej úrovni. Za všetky spomeňme aspoň Národnú stratégiu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (NSRR SR), ktorá bola aktualizovaná v máji 2014 (Uznesenie Vlády SR č. 222/2014) a aktuálne PHSR na úrovni Košického samosprávneho kraja, ktoré však v čase tvorby stratégie rozvoja obce ešte nebolo dokončené.

Aktualizácia Národnej stratégie uvádza hlavné faktory rozvoja regiónov Slovenska, analyzuje regionálne disparity, predkladá prognózu hospodárskeho vývoja v regiónoch Slovenska. Hodnotí východiskový stav a predkladá princípy zásadného smerovania v prioritných oblastiach, na ktoré je potrebné - aj v súlade so stratégiou Európa 2020 - klásť v regionálnom rozvoji Slovenskej republiky hlavný dôraz.

Vízia obce Helcmanovce

V zmysle aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky sa očakáva, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál, ako svoju konkurenčnú výhodu, s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely. Počas realizácie aktualizovanej NSRR SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov.

Vízia regionálneho rozvoja Slovenska predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov dospieť, vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie 2014 až 2020 s výhľadom do roku 2030, ako aj postupy na ich dosiahnutie.

Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je definovaná nasledovne:

“Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.”

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja podľa aktualizovanej NSRR SR je stanovený nasledovný strategický cieľ: *“Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja”.*

Stanovenie vízie obce predstavuje želaný a očakávaný stav, ktorý si obec z dlhodobého hľadiska vytýčila na dosiahnutie. Vymedzuje rámec pre definovanie strategických a tematických cieľov na obdobie nasledujúcich rokov.

Obec Helcmanovce má stanovenú nasledovnú víziu, ktorá vychádza tak z minulého obdobia ako aj očakávaní pre nasledujúce roky s dlhodobým výhľadom: „*Chceme aby v roku 2020 boli Helcmanovce:*

- *bezpečnou, dobre hospodáriacou a vhodne riadenou obcou;*
- *obcou aktívne podporujúcou rozvoj podnikania a kvalitnej infraštruktúry;*
- *obcou chrániacou a zveľaďujúcou kultúrne i prírodné dedičstvo;*
- *obcou uvedomelých, sebavedomých a vzdelaných ľudí, s pozitívnym a aktívnym prístupom k činnostiam na rozvoj komunity;*
- *obcou vhodnou pre život obyvateľov (dostatočná ponuka práce, vhodné spojenia do najbližších centier, čistá a zdravá obec)“.*

Stratégia rozvoja obce Helcmanovce

Definovanie stratégie rozvoja obce Helcmanovce nadväzuje na výsledky analýz, vychádza z poznania komplexného vnútorného prostredia a potrieb obyvateľov obce. Do riešenia pomerne širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Zároveň vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri zabezpečení plánovaných zmien, ktorého dôležitým predpokladom je dobrá informovanosť kľúčových aktérov a ich spolupráca.

Osobitná pozornosť v stratégii je venovaná koordinácii rozvojových zámerov obce, ktoré budú cez schválené operačné programy spolufinancované zo zdrojov európskych fondov. Je spracovaná v súlade s už spomínanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá obsahuje nasledujúce prioritné oblasti:

PO 1 Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu

PO 2 Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva

PO 3 Štrukturálne zmeny

PO 4 Poznatkovo orientovaná ekonomika

PO 5 Ochrana a tvorba životného prostredia

Tieto sú premietnuté do prioritných oblastí navrhovaných v stratégii rozvoja obce s prispôbením podmienkam úrovne samosprávy a tiež zlúčením PO 2 – PO 4 do jednej spoločnej prioritnej oblasti – Hospodárska politika.

Pre naplnenie vízie a na dosiahnutie cieľov si obec Helcmanovce stanovila tri nasledovné hlavné prioritné oblasti / politiky:

1. Sociálna politika – zahŕňa oblasť trhu práce, školstvo a vzdelávanie, sociálne služby a sociálnu infraštruktúru (sociálnu, bytovú a zdravotnícku), kultúru a šport, rozvoj a podporu partnerskej spolupráce.

2. Hospodárska politika – pozostáva z oblastí so zameraním na podnikateľské prostredie (podpora malého a stredného podnikania a pod.), na podporu remeselnej a poľnohospodárskej výroby, rozvoj cestovného ruchu, rozvoj dopravnej (miestne komunikácie, parkovacie miesta, chodníky, cyklodoprava a pod.) a ostatnej technickej infraštruktúry (obecný rozhlas, kamerový systém, osvetlenie, verejné toalety a pod.), efektívna verejná správa, výskum a inovácie, kultúrny a kreatívny priemysel (ide o priemysel, ktorý pridáva výsledkom duševnej tvorivej činnosti hospodársku hodnotu, zahŕňa najmä umenie, podporu tradičných remesiel, folklóru a pod.)

3. Environmentálna politika – so zameraním na odpadové hospodárstvo, vodné hospodárstvo (vodovod, kanalizácia, protipovodňové opatrenia, opatrenia vedúce k prevencii pred živelnými pohromami), na ochranu a tvorbu zložiek životného prostredia (ovzdušie, zeleň v obci, zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a pod.), na ochranu prírody a krajiny.

Prostredníctvom týchto prioritných oblastí, ďalej rozpracovaných do jednotlivých opatrení, bude obec naplňať víziu rozvoja naplňaním cieľov; vytvárať podmienky pre zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, pre konkurencieschopný hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality životného prostredia s rešpektovaním strategických cieľov Košického samosprávneho kraja.

Globálne ciele rozvoja obce Helcmanovce

Globálne ciele sú 3 a kopírujú počet a zameranie prioritných oblastí definovaných v rámci metodiky na spracovanie PHSR. Prioritnými oblasťami sú: 1. Prioritná oblasť – Hospodárska, 2. Prioritná oblasť – Sociálna a 3. Prioritná oblasť – Environmentálna. Každá z nich má priradený globálny cieľ, ktorý by sme chceli dosiahnuť do roku 2020:

1. Hospodárska - Rozvinutá ekonomika produkujúca ďalšie rozvojové impulzy;
2. Sociálna - Zabezpečené všetky verejné služby občanom;
3. Environmentálna - Kvalitné životné prostredie a aktivity obce a jej občanov zabezpečujúce pozitívne vplyvy na životné prostredie.

Špecifické ciele rozvoja obce Helcmanovce

Špecifických cieľov je celkovo 12, pričom v sú rozdelené do jednotlivých prioritných oblastí – Hospodárska (5 cieľov), Sociálna (5) a Environmentálna (2). Sú to nasledovné:

- 1.1 Podpora súkromného podnikania
- 1.2 Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov
- 1.3 Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania
- 1.4 Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce
- 1.5 Zlepšenie ekonomickej kondície obce
- 2.1 Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov
- 2.2 Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce
- 2.3 Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva
- 2.4 Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života
- 2.5 Prevencia kriminality a zabezpečenie ochrany osôb a majetku
- 3.1 Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia
- 3.2 Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia.

Tematické ciele rozvoja obce Helcmanovce

Každý zo špecifických cieľov obsahuje minimálne jeden, maximálne tri tematické ciele spadajúce pod oblasť ktorú špecifikuje. Celkovo je pomenovaných 24 tematických cieľov, ktoré môžete nájsť vo formulári č. S 1.

Tab.: Hlavné ciele stratégie Európa 2020

Hlavné ciele stratégie Európa 2020	Súčasná situácia na Slovensku	Národný cieľ v NPR do roku 2020
Investovať 3% HDP EÚ do výskumu a vývoja (% HDP)	0,63% (2010)	1%
Zníženie emisií skleníkových plynov (SP) o 20% oproti úrovniam roka 1990	-2% (emisie projektované do roku 2020 oproti roku 2005) +0% (emisie roka 2010 oproti roku 2005)	+13% (národný záväzný cieľ pre sektory mimo systému obchodovania s emisiami oproti roku 2005)
20% energie musí pochádzať z obnoviteľných zdrojov	9,8% (2010)	14%
Zvýšenie energetickej efektívnosti o 20% (zníženie spotreby energie o 368 Mtoe) pre EÚ 27	Neuplatňuje sa	Zníženie o 1,6 Mtoe
75% obyvateľstva vo veku 20-64 rokov by mala byť zamestnaná	65.1% (2011)	72%
Zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10% (obyvateľstvo vo veku od 18 do 24 rokov)	5% (2011)	6%
Aspoň 40% obyvateľstva vo veku 30-34 rokov s ukončeným vysokoškolským alebo rovnocenným vzdelaním	23.4% (2011)	40%
Znížiť počet osôb ohrozených chudobou alebo vylúčením v EÚ aspoň o 20 miliónov (referenčný rok 2008)	+ 1 000 (2011)	- 170 000

Zdroj: Stratégia Európa 2020

Časť C – Programová časť

Programová časť PHSR, ako tretia kapitola tohto dokumentu, podáva konkrétne popisy projektov či aktivít, ktoré sú navrhované pre obec Helcmanovce. Všetky návrhy uvedené v tabuľkovej časti (formulár č. P1) sú podrobnejšie popísané v jej textovej časti. V prípade najbližšie plánovaných aktivít, sú tieto zaradené aj do akčného plánu.

Jednotlivé navrhované projekty / aktivity je pre lepšiu informáciu potrebné bližšie popísať. Tento popis a zdôvodnenie potreby vychádza z práce pracovných skupín pre spracovanie PHSR a informácií z dotazníkových prieskumov a osobných stretnutí v Helcmanovciach.

Prioritná oblasť: Hospodárska

Projekt/Aktivita: 1.1.1 Aktualizácia Územno-plánovacej dokumentácie

Popis: Obec v súčasnosti disponuje Územným plánom zóny Helcmanovce, ktorý je z roku 1994. Územnoplánovacia dokumentácia je potrebná na prehodenie rozvojových zámerov obce; vytvorenie prostredia pre hospodársky, sociálny, investičný rozvoj; rozširovanie obce a vytváranie kvalitného prostredia pre občanov. Je nevyhnutné takúto dokumentáciu udržiavať aktualizovanú, aby dokázala reagovať na aktuálne potreby obce a jej obyvateľov.

Projekt/Aktivita: 1.1.2 Založenie obecného / sociálneho podniku

Popis: Sociálne podnikanie je na Slovensku ešte pomerne nerozvinuté a viazané skôr na podporu chránených dielní. Obec rieši situáciu dlhodobo nezamestnaných len prostredníctvom ich zapojenia do projektu aktivačných prác, kde je uplatnenie týchto ľudí limitované, tak finančne ako i časovo. Obec chce zlepšiť životnú situáciu prioritne obyvateľom obce i rómskej osady, ktorí sa v doterajších projektoch obce dobre osvedčili, a to ich zapojením do pracovného pomeru v novovytvorenom obecnom sociálnom podniku.

Takúto možnosť zriadenia obecného / sociálneho podniku ponúka napr. lokalita navrhovaného zberného dvora – Ekodvor Helcmanovce, ktorý je v súčasnom období v štádiu výstavby. Zameraním podniku môže byť napr. spracovanie drevotriesky v spolupráci s US-PS Helcmanovce a PD Helcmanovce. V súčasnom období sa v obci nevykonáva žiadne spracovanie či zhodnocovanie vyťaženého dreva, pričom v katastrálnom území sa nachádza cca 760 ha lesných porastov. Predpokladom na realizáciu zámeru je potreba finančnej výpomoci na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie stavby – zariadenia; 2.) realizáciu výstavby objektu podľa schválenej projektovej dokumentácie.

Historicky danou a v súčasnosti ešte stále živou aktivitou v obci je aj brtníctvo, ktoré prináša možnosti rozvoja remesiel v obci. Kvalitný lesný med podporený aj veľkou rozlohou jedľových porastov v okolí predstavuje spolu s produkciou včelieho vosku príležitosť na ďalšie rozširovanie.

Táto forma umožní: získanie pracovných návykov pre dlhodobo nezamestnaných a zlepšiť tak ich uplatniteľnosť na trhu práce; vytvorí pracovné miesta pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie; napomôže rozvinúť zručnosti zamestnancov a ich komunikáciu a vzájomnú spoluprácu pri praktických činnostiach; zlepši ekonomické podmienky v rodinách týchto občanov; obec získa skupinu ľudí uvedomujúcich si vlastnú zodpovednosť za svoj život a život svojej rodiny; pomôže aj aktivitám v obci napr. pri opravách obecného majetku alebo rozvoji infraštruktúry cestovného ruchu. Rovnako sa vytvorením obecného / sociálneho podniku dosiahne zníženie odpadovej drevnej masy pri ťažbe drevnej hmoty a zvýšená pridaná hodnota ponúkaného produktu.

Projekt/Aktivita: 1.2.1 Rekonštrukcia Domu služieb

Popis: Budova Domu služieb sa nachádza v centre obce, obyvateľom obce Helcmanovce slúži na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí. V objekte Domu služieb sa okrem priestorov Obecného úradu nachádza i veľká spoločenská sála (bývalé kino) a viaceré, plošne rozsiahle

miestnosti využívané na spoločenské, kultúrne a rodinné udalosti. Časť priestorov je prenajímaná na obchodnú predajňu Milk-Agro. Jedná sa o celkovú obnovu pôvodnej budovy, ktorej technický stav vyžaduje rekonštrukciu a modernizáciu väčšieho rozsahu (oprava zatekajúcej strechy, rekonštrukcia fasády, výmena okien + úprava okolia). Rekonštrukciou chceme doceliť: zlepšenie kvality poskytovania služieb občanom; zateplenie budovy a zníženie jej energetickej náročnosti, zníženie emisií; zníženie nákladov na jej prevádzku a zvýšenie estetického vzhľadu a celkového prostredia v centre obce a následne ponúknuť rekonštruované priestory na využívanie pre obyvateľov obce alt. na ekonomický prenájom podnikateľským subjektom.

Projekt/Aktivita: 1.2.2 Rekonštrukcia oporného múra i oplotenia cintorína a výstavba Urnového hája

Popis: Ide o rekonštrukciu oporného múra i oplotenia cintorína a výstavbu Urnového hája s umiestnením na pozemku existujúceho obecného cintorína. Jedná sa o cintorínske služby, ktoré obec plní v rámci svojich zákonných povinností. Uvedený havarijný stav bol spôsobený zosunom svahu. Obec už má vyčlenené miesto na urnový háj. Potreba finančnej výpomoci je na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie, 2.) na realizáciu rekonštrukcie výstavby objektu podľa schválenej projektovej dokumentácie. Cieľom je dosiahnuť zlepšenie podmienok pre výkon a prevádzku cintorínskych služieb a zvýšenie ich kvality.

Projekt/Aktivita: 1.2.3 Rekonštrukcia domu smútku

Popis: Ide o rekonštrukciu jestvujúceho Domu smútku, nachádzajúceho sa na obecnom cintoríne. Potreba finančnej výpomoci je na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie a 2.) na realizáciu rekonštrukcie objektu podľa schválenej projektovej dokumentácie. V súčasnosti má objekt nevyhovujúci stavebno – technický stav. Cieľom je zabezpečiť vhodný objekt a priestor pre dôstojnú rozlúčku so zosnulými. Spolu s domom smútku by bolo vhodné nezabudnúť na údržbu a prípadnú rekonštrukciu oplotenia cintorína, resp. zabezpečiť plochu na uloženie urien. Realizácia navrhovaných činností prispeje k skvalitneniu služieb pre občanov obce a úpravu dôstojného miesta posledného odpočinku.

Projekt/Aktivita: 1.2.4 Rozšírenie existujúceho resp. zriadenie (výstavba) nového obecného cintorína

Popis: Ide o rozšírenie existujúceho resp. výstavbu nového obecného cintorína (lokalita bude určená dodatočne v závislosti od možnosti výkupu pozemkov) v súlade s vtedy platným ÚPN-O Helcmanovce. V prípade výstavby nového obecného cintorína je potrebná realizácia oplotenia a nevyhnutného príslušenstva so zázemím, vrátane prístupovej komunikácie. Potreba finančnej výpomoci na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie, 2.) spracovanie dokumentácie na majetkovo-právne vysporiadanie a geometrické plány, 3.) samotné majetkovo-právne vysporiadanie dotknutých pozemkov na prípadnú realizáciu výstavby samotného cintorína podľa schválenej projektovej dokumentácie. Táto potreba je identifikovaná vzhľadom na zmenšujúcu sa kapacitu súčasného cintorína v obci. Pôvodný cintorín však je možné plošne rozšíriť. Realizácia navrhovaných činností prispeje k skvalitneniu služieb pre občanov obce a úpravu dôstojného miesta posledného odpočinku.

Projekt/Aktivita: 1.3.1 Rekonštrukcia turisticky atraktívnych nehnuteľností

Popis: V obci a jej okolí je niekoľko turisticky atraktívnych nehnuteľností či už vo vlastníctve cirkvi (kostol) alebo súkromných osôb (kaštieľ), pričom v okolí obce sa nachádzajú viaceré bývalé banské štôlnie s možným využitím pre turistických návštevníkov. Pre rozvoj turistickej atraktivity by bolo vhodné uvažovať nad ich efektívnym využitím, čo vo väčšine prípadov znamená ich rekonštrukciu a propagáciu. V prípade kultúrnych pamiatok je nevyhnutné konzultovať rekonštrukcie s Krajským pamiatkovým úradom. V prípade, že nehnuteľnosť nie je majetkom obce, bolo by vhodné konzultovať s majiteľmi ich rekonštrukciu a napomáhať aj v ich komunikácii s úradmi. Dlhodobým prínosom tejto

aktivity by malo byť vybudovanie kompletnej turistickej infraštruktúry v spolupráci s okolitými sídlami, napr. ako prepojenie s mestom Gelnica.

Projekt/Aktivita: 1.3.2 Podporovať vznik a prevádzku turistickej infraštruktúry pre poskytovanie komplexných služieb

Popis: Okrem vyššie uvedených aktivít je nevyhnutné myslieť aj na podporu ďalších prvkov turistickej infraštruktúry od príchodu návštevníka do regiónu akoukoľvek formou dopravy (auto, vlak, autobus, bicykel, pešia turistika), cez jeho pobyt (ubytovanie, strava, oddych, kultúra, šport,...) až po čo najjednoduchšie a najrýchlejšie trasy odchodu s tým, že návštevník bude mať záujem sa opäťovne vrátiť. Opäťovne je potrebné aj pri týchto aktivitách úzko spolupracovať s regionálnymi či krajskými združeniami na podporu cestovného ruchu a využiť potenciál lokalizácie na spojnici medzi turisticky atraktívnymi mestami Gelnica a Rožňava resp. Spišská Nová Ves.

Projekt/Aktivita: 1.4.1 Vytvorenie a správa turistických a náučných chodníkov v obci a jej okolí

Popis: V súčasnosti je v obci len málo aktivít podporujúcich turistiku. Príležitosť je napr. v aktívnej spolupráci s podnikateľmi, kedy by bolo vhodné uvažovať nad zatraktívnením súčasných, príp. vytvorením nových turistických či náučných chodníkov (napr. k bývalým banským štôlniam). Je možné uvažovať napr. nad predĺžením turistického chodníka vedúceho z Gelnice (lokalita Turzov), cez hrob baníka (v katastrálnom území obce Helcmanovce) až do centra obce, prípadne aj ďalej. Ako súčasť náučných trás, resp. cyklotrás by bolo vhodné začleniť aj oddychové zóny, ktoré by bolo dobré prepojiť so službami pre turistov. Oddychové zóny sú chápané ako altánky, lavičky, ohniská, lanové dráhy – pre turistov, cyklistov, rodinné výlety. Táto aktivita má viesť k vytvoreniu miest oddychu.

Projekt/Aktivita: 1.4.2 Vytvoriť zázemie a podmienky pre rozvoj agroturistiky

Popis: V súčasnosti pôsobia na území obce Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce, ktorého hlavnou činnosťou je výroba poľnohospodárskych produktov – vysoko kvalitných plodín a živočíšnych produktov bez použitia chemických hnojív a ich následný predaj vo vlastnej predajni. Pohorie Volovské vrchy má prirodzené predpoklady aj na rozvoj tohto typu turistiky. Do budúcnosti by bolo vhodné využiť možnosti na agroturistiku v spolupráci s inými podnikateľskými subjektmi v blízkych mestách alebo okolitých obciach.

Projekt/Aktivita: 1.4.3 Aktívne zapájanie sa do projektov a komunikácie za účelom spolupráce všetkých subjektov oblasti Gelnica a okolie v cestovnom ruchu

1.4.4 Vytvárať nové komplexné produkty CR využívajúc prírodné danosti a históriu územia

Popis: Okrem vyššie spomínaných aktivít v oblasti cestovného ruchu je nevyhnutné rozvíjať aj už existujúce projekty a činnosti v rámci rôznych združení podporujúcich cestovný ruch. Bude potrebné podporovať hlavne spoluprácu s ďalšími členmi, pričom ideálne bude zamerať sa na komplexné produkty cestovného ruchu, ktorých by boli Helcmanovce súčasťou.

Projekt/Aktivita: 1.5.1 Realizácia druhého zdroja pitnej vody pre budovu Základnej školy s materskou školou

Popis: Ide o vybudovanie nového zdroja pitnej vody, pričom predmetný objekt je zásobovaný z vlastnej, kapacitne nepostačujúcej studne. Pri suchom počasí je pociťovaný akútny nedostatok vody potrebnej pre zabezpečenie školskej prevádzky, čo predstavuje zvýšené hygienické a epidemiologické riziko pre žiakov i učiteľov i ohrozenie vyučovacieho procesu i prevádzky školskej jedálne. Cieľom je zlepšenie súčasného stavu.

Projekt/Aktivita: 1.5.2 Výstavba novej telocvične v objekte Základnej školy s materskou školou

Popis: Ide o výstavbu novej telocvične v areáli jestvujúceho objektu Základnej školy s materskou školou. Súčasťou tejto investície je aj doplnenie jej vnútorného vybavenia a zariadenia. V súčasnosti objekty využívajúce sa ako telocvičňa nezodpovedajú súčasným potrebám žiakov i obyvateľov obce.

Navrhovaná výstavba prispeje k skvalitneniu prostredia na prácu a výučbu, získaniu vhodných nových priestorov na mimoškolskú činnosť a rovnako i podpore rozvoja športu v obci.

Projekt/Aktivita: 1.5.3 Rekonštrukcia strechy objektu Základnej školy s materskou školou

Popis: Ide o ďalšiu investičnú aktivitu na objekte Základnej školy s materskou školou. V súčasnosti, niekedy počas silnejších dažďov, strecha na niektorých miestach zateká, čím dochádza k poškodzovaniu technického stavu a vybavenia priestorov. Cieľom je ochrana majetku obce, šetrenie finančných prostriedkov, zabezpečenie neprerušovanej prevádzky telocvične, zvýšenie úrovne a bezpečnosti v jej priestoroch a umožnenie využitia telocvične aj ďalšími obyvateľmi obce.

Projekt/Aktivita: 1.5.4 Podpora vytvárania miest pre asistentov učiteľa a ich činností na Základnej škole s materskou školou

Popis: Aktuálne je na Základnej škole s materskou školou vytvorená jedna pozícia asistenta učiteľa. Počas riešeného obdobia bude snaha o vytvorenie pracovných pozícií asistentov učiteľa na 3 osoby. Cieľom je skvalitnenie výučby, možnosť venovať sa rozvoju kompetencií všetkých žiakov aj v rôznorodej skupine v rámci jednej triedy, podpora inkluzívneho vzdelávania a desegregácie.

Projekt/Aktivita: 1.5.5 Vytvorenie a vybudovanie oddychových zón v areáli Základnej školy s materskou školou

Popis: Areál Základnej školy je v príjemnom kludnom prostredí, chránený pred vonkajším hlukom. Vybudovaním oddychových zón pre žiakov sa vytvoria predpoklady pre aktívnejší relax počas prestávok, ale aj priestory na vyučovanie v prírode. Cieľom je tak ochrana majetku obce, zvýšenie ochrany a bezpečnosti žiakov, vyučujúcich i ostatných zamestnancov školy, spríjemnenie areálu ZŠ, zlepšenie možností trávenia času v obci, a efektívne využívanie prostriedkov obce.

Projekt/Aktivita: 1.6.1 Podporovať záujmové združenia poskytujúce neformálne vzdelávanie

Popis: Neformálne vzdelávanie je akákoľvek organizovaná forma vzdelávania detí, mládeže a dospelých mimo oficiálnych systémov vzdelávania (návšteva vyučovania v škôlke či škole). Hlavne pri práci so znevýhodnenými skupinami a MRK je takáto forma nevyhnutnou súčasťou dlhodobej práce, ktorej sa venujú viaceré organizácie. Často dokážu inovatívnymi formami výučby vyplniť deťom a mládeži ich voľný čas a tak ich vzdelávať. Záujmom obce by mal byť aj rozvoj takejto formy vzdelávania, t.j. podpora záujmových združení, ktoré ju poskytujú alebo môžu poskytovať.

Projekt/Aktivita: 1.7.1 Zvýšenie počtu služieb OcÚ poskytovaných občanom elektronicky

Popis: V dnešnej dobe plnej inovácií a čoraz vyššieho využívania informačno-komunikačných technológií je nevyhnutné aby aj obec Helcmanovce neustále rozširovala svoju ponuku elektronických služieb pre obyvateľov. Niektoré sú v určitej základnej forme ponúkané aj dnes ale v tejto oblasti je potrebná a vyžadovaná neustála inovácia. Hlavným cieľom je sprístupniť poskytovanie elektronických služieb občanom na úrovni miestnej samosprávy a zároveň zabezpečiť výkon verejnej moci elektronicky v súlade so zákonom č. 305/2013 Z.z. o e-Governmente.

Projekt/Aktivita: 1.8.1 Zapojenie sa do projektov elektronizácie služieb samosprávy (napr. Dátové centrum obcí a miest)

1.8.2 Zabezpečiť školenia zamestnancov OcÚ a podriadených organizácii pre prácu s informačnými technológiami

Popis: Aktuálne sú hlavne vďaka prostriedkom Európskeho fondu regionálneho rozvoja prístupné viaceré národné projekty a rôzne aplikácie, ktorých cieľom je uľahčiť mestám a obciam správu IT infraštruktúry, agendy a zefektívnenie poskytovania služieb občanom. Z viacerých príkladov je možné spomenúť napr. portál Digitálne mesto a projekt Dátové centrum obcí a miest. Obec Helcmanovce by

si mala zhodnotiť možnosti, prínosy a celkový efekt zapojenia a využitia týchto možností v rámci svojej agendy informačných technológií.

Aktuálne sa dá konštatovať, že obec podniká kroky za účelom naplnenia ustanovení Zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci z 1. 11. 2013 - zákon o e-governmente. Aplikovaním všetkých ustanovení zákona sa dosiahne zefektívnenie práce verejnej správy a zvýšenie spokojnosti občanov s jej fungovaním na miestnej úrovni; zmena súčasného stavu poskytovania služieb samospráv na úroveň výrazne znižujúcu administratívnu záťaž občana, podnikateľa a samospráv, vrátane pracovníkov vykonávajúcich jednotlivé úkony a zároveň využitie pre agendu originálnych kompetencií obcí a miest.

S vyššie uvedeným súvisí aj nutnosť pravidelných školení zamestnancov OcÚ pre prácu s novým softvérom a novými službami. Pre maximalizáciu efektívneho využitia ich potenciálu je potrebné mať aj ľudí, ktorí dokážu služby ovládať a zabezpečiť aj zastupiteľnosť v prípade potreby.

Projekt/Aktivita: 1.8.3 Zabezpečenie "mapovej služby" obce pre zamestnancov aj obyvateľov obce

Popis: Medzi najinovatívnejšie možnosti v rámci elektronických služieb nepochybne patrí tzv. mapová služba, ktorá poskytuje širokospektrálne možnosti práce s informáciami na priestorovom podklade. Dajú sa takto postupne vytvoriť mnohé agendy (napr. správa miestnych daní a poplatkov, správa budov a zelene, správa odpadového hospodárstva, ...) alebo napomáhať zefektívneniu existujúcich (napr. pomoc pri činnosti stavebného úradu, matriky, nahlasovanie porúch,...). Obec ešte takúto službu neponúka, pričom v prípade jej zavedenia je potrebné dbať na jej pravidelnú aktualizáciu, inováciu a hlavne zjednodušovanie užívateľského prostredia.

Projekt/Aktivita: 1.9.1 Modernizácia výpočtovej a kancelárskej techniky na OcÚ

Popis: Aj výpočtovú, kancelársku a technickú infraštruktúru informačných technológií je potrebné udržiavať a neustále inovovať. Aktuálne evidujeme na OcÚ nové počítačové vybavenie (6 pracovných staníc cez projekt DCOM). Prípadná obnova sa bude riešiť až ku koncu obdobia platnosti PHSR.

Projekt/Aktivita: 1.9.2 Zabezpečenie prevádzky verejnej Wi-Fi siete v centre obce

Popis: V rámci služby občanom a návštevníkom obce by bolo vhodné zabezpečiť prevádzku verejnej internetovej Wi-Fi siete, ktorá by bola dostupná min. na všetkých exponovaných verejných miestach.

Projekt/Aktivita: 1.10.1 Konsolidácia výdavkov obce

Popis: Konsolidácia výdavkov sa týka všetkých kapitol rozpočtu a je určite jedným z hlavných cieľov vedenia obce aj do nasledujúcich období. Celková zadlženosť obce k 31.12.2014 predstavovala 36,41 %. Obec má s nižším dlhom väčšie predpoklady na rozvoj.

Projekt/Aktivita: 1.10.2 Odpredaj prebytočného majetku

Popis: Jednou z možností ako znížiť výdavky je aj predaj nehnuteľného či hnuťelného majetku obce. Obec Helcmanovce v súčasnosti nedisponuje veľkým nehnuteľným majetkom ale do budúcnosti je potrebné v nevyhnutných prípadoch počítať aj s takýmito možnosťami konsolidácie rozpočtu.

Projekt/Aktivita: 1.11.1 Realizácia opatrení na zvýšenie príjmov obce prostredníctvom zlepšeného výberu miestnych daní a poplatkov

Popis: Zvýšenie príjmov je minimálne rovnako dôležité ako znižovanie výdavkov. Jedným z opatrení je napr. aj zvýšenie vymožitelnosti miestnych daní a poplatkov alebo zvýšenie príjmov, ktoré by pokryli nevyhnutné výdavky. Z celkového pohľadu hospodárenia samospráv na Slovensku je citeľné výrazné zlepšenie hospodárenia, ktoré bude do ďalších rokov podporené zvýšením percenta odvádzaného do rozpočtu samospráv zo štátneho rozpočtu na 70 %.

Prioritná oblasť: Sociálna

Projekt/Aktivita: 2.1.1 Výstavba nájomných bytov nízkeho štandardu

Popis: Jedná sa o finančnú podporu za účelom spracovania geometrických plánov, znaleckých posudkov a majetkovo-právneho vysporiadania vhodných pozemkov do majetku obce a finančnú výpomoc na prípravu a realizáciu technickej infraštruktúry. Cieľom je zabezpečenie cenovo dostupného bývania pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva a celkového rozvoja obce.

Projekt/Aktivita: 2.2.1 Zabezpečenie pozemkov, infraštruktúry a sietí pre možnosti IBV v určených lokalitách

2.2.2 Výstavba nových obecných nájomných bytových domov I. a II. kategórie

Popis: Lokality určené na predmetnú výstavbu nie sú v súčasnosti obcou vyčlenené. V obci sa v súčasnosti nachádza jeden obecný nájomný bytový dom so siedmimi bytovými jednotkami, pričom sa ako nevyhnutná ukazuje výstavba minimálne ďalších siedmich nájomných bytov. Podpora individuálnej bytovej výstavby je nevyhnutná z dôvodu odchodu mladých ľudí z obce a tým vyvolaného postupného starnutia obyvateľstva. Išlo by hlavne o finančnú podporu za účelom spracovania geometrických plánov, znaleckých posudkov, majetkovo-právneho vysporiadania vhodných pozemkov do majetku obce a prípravu a realizáciu technickej infraštruktúry. Bez pozemkov nie je možný žiadny rozvoj obce a samozrejme, ani rómskej osady. Cieľom je rozvoj obce, zabezpečenie potrebného životného priestoru pre súčasný počet obyvateľov, ako aj pre ich plánovaný nárast.

Projekt/Aktivita: 2.3.1 Zabezpečovanie terénnej sociálnej práce v Rómskej komunite a jej rozšírenie podľa potrieb aj na iné znevýhodnené skupiny obyvateľstva

2.3.2 Zabezpečenie terénneho zdravotného asistenta a vytvorenie podmienok pre jeho prácu

Popis: Obec má záujem zapojiť sa do nových národných projektov aj v oblasti terénnej sociálnej práce a zdravotnej asistencie s využitím ľudí priamo z miestnej komunity. Cieľom je skvalitnenie práce v rámci komunity, zabezpečenie asistencie pri dochádzke detí do predškolských a školských zariadení, zvýšenie úrovne života a zdravotnej prevencie v komunite.

Projekt/Aktivita: 2.4.1 Vytvorenie komunitného centra / miestnosti v obci

Popis: Zriadenie tohto typu zariadenia by sa dalo zrealizovať v rámci navrhovanej rekonštrukcie Domu služieb, ktorého priestory by priestorovo i svojou lokalizáciou vyhovovali by na tento účel. Potreba finančnej výpomoci je na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie, 2.) na realizáciu priestorov podľa schválenej projektovej dokumentácie. Obci chýbajú priestory pre výkon komunitnej, terénnej sociálnej práce i priestory pre realizáciu rôznych spoločenských aktivít pre znevýhodnené skupiny obyvateľov. Cieľom je získanie priestorov vhodných pre realizáciu aktivít na zvyšovanie osvedy medzi rómskymi i ostatnými obyvateľmi v spoločenskej oblasti, možnosti výchovy k hygienickým návykom, možnosť stretávania sa za účelom vzdelávania, kultúry, vytvorenie priestoru pre prácu detského lekára. Vytvoria sa predpoklady na zlepšenie života obyvateľov nielen zo sociálne znevýhodneného prostredia, ale celej komunity žijúcej v obci. Prostredníctvom realizácie tohto zámeru sa dosiahne aj predchádzanie, prípadne riešenie problémov akými sú napr. alkoholizmus, záškoláctvo, nízka športová a telesná aktivita detí a mládeže, vylúčenie niektorých skupín obyvateľstva z masových aktivít,.. Zároveň je cieľom zabezpečiť vzdelávanie, klubovú činnosť, celoživotné vzdelávanie, špecializované sociálne poradenstvo a i.

Projekt/Aktivita: 2.4.2 Spracovanie Plánu rozvoja komunitných služieb

Popis: V súčasnosti absentuje komunitný plán, ktorý by pokrýval všetky kategórie obyvateľstva a preto by bolo vhodné, aby si obec v rámci svojich interných kapacít (resp. využívajúc externé zdroje) zabezpečila spracovanie takéhoto dokumentu. Služiť by mal na skvalitnenie a zefektívnenie prístupu

obce k riešeniu problémov špecifických skupín obyvateľstva (napr. marginalizované komunity, dôchodcovia, mládež, pracujúci, športoví nadšenci, hendikepovaní); zabezpečenie koordinácie športových a kultúrnych aktivít + zabezpečenie dlhodobejšieho plánovania a realizácie týchto činností.

Projekt/Aktivita: 2.4.3 Podpora činnosti a aktivít dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce

Popis: Obec by mala byť aj v budúcnosti nápomocná pri činnosti dobrovoľného hasičského zboru. Cieľom je ochrana osôb a majetku, prevencia pred vznikom požiarov a pomoc obyvateľom v núdzi či pri prírodných katastrofách.

Projekt/Aktivita: 2.4.4 Podpora verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb

Popis: Každý poskytovateľ sociálnych služieb prináša skvalitnenie života obyvateľov, ktorí sú ich prijímateľmi. Cieľom je zlepšenie a skvalitnenie ponuky sociálnych služieb poskytovaných verejnými i neverejnými poskytovateľmi týchto služieb v obci Helcmanovce.

Projekt/Aktivita: 2.5.1 Zriadenie zariadenia pre seniorov (denný stacionár)

Popis: Zriadenie tohto typu zariadenia by sa dalo zrealizovať v rámci navrhovanej rekonštrukcie Domu služieb, ktorého priestory by priestorovo i svojou lokalizáciou vyhovovali by na tento účel. Potreba finančnej výpomoci je na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie, 2.) na realizáciu výstavby resp. prestavby objektu podľa schválenej projektovej dokumentácie. V súčasnosti v obci chýba zariadenie podobného typu. Jednalo by sa o zariadenie pre starých a chorých ľudí obce Helcmanovce, ktorí vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a sociálne pomery nie sú schopní sa o seba postarať a sú odkázaní na pomoc inej osoby resp. budú pod odborným dohľadom aspoň počas pobytu ich dospelých detí či príbuzných v práci. Realizáciou týchto aktivít by teda bolo možné ponúknuť kvalitnejšie služby pre občanov obce vo vyššom veku s možnosťou aktívneho trávenia dôchodku; zabezpečiť dôstojné zaobchádzanie a dostatočné stravovanie a opateru aj pre tých, o ktorých sa nemá kto postarať; dosiahlo by sa aj aktivizovanie tejto skupiny obyvateľstva a jej zapojenie do iných komunitných aktivít.

Projekt/Aktivita: 2.6.1 Zabezpečenie bezbariérového pohybu a prístupu do verejných budov v obci

Popis: Aktivita sa týka všetkých verejných priestorov v obci. Z dlhodobého hľadiska je potrebné vybaviť takýmto prístupom všetky verejné inštitúcie a priestranstvá. Pri akejkoľvek rekonštrukcii či výstavbe v týchto priestoroch je teda nevyhnutné dbať na možnosť bezbariérového prístupu. Účelom je sprístupnenie verejného, kultúrneho a sociálneho života aj pre občanov s telesným postihnutím.

Projekt/Aktivita: 2.6.2 Podpora záujmových združení zaoberajúcich sa prácou s telesne a duševne postihnutými osobami

Popis: V prípade pôsobenia takto zameraných združení v obci bude žiaduce, v rámci možností, podporovať všetky záujmové združenia vykonávajúce aktivity pri práci s telesne a duševne postihnutými osobami a vytvárať im materiálne, priestorové či finančné podmienky na prácu.

Projekt/Aktivita: 2.7.1 Podpora a investície do sánkarského športu v obci

Popis: Ide o výstavbu novej sánkarskej dráhy v okolí kaštieľa v lokalite „Nad špakom“. V obci kedysi existovala drevená sánkarská dráha. Sánkarský šport má v obci Helcmanovce viac ako 55 ročnú tradíciu, pričom v zimnej sezóne 1996/97 sa uskutočnili posledné súťažné preteky. Cieľom je vytvoriť možnosti jazdenia na kolieskových sánkach s napr. laminátovým profilom ako je bežné v Nemecku.

Projekt/Aktivita: 2.7.2 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových multifunkčných športových plôch

2.7.3 Využiť areál Základnej školy s materskou školou na výstavbu športovísk pre deti a mládež

Popis: V súčasnosti obec disponuje hlavne športoviskami v rámci areálu Základnej školy (detské ihrisko + 2x multifunkčné ihriská - 1 dokončené a jedno v realizácii, hľadajú sa zdroje). Okrem spomínaných zámerov na výstavbu nových športovísk, je nevyhnutné dbať aj na ich údržbu a rekonštrukciu. V budúcnosti tiež môže byť koncepcia športovísk v obci doplnená o nové jednotky, pričom sa bude preferovať multifunkčnosť využitia akejkoľvek športovej plochy. Cieľom je zvýšenie počtu športovísk a možností športového využitia v obci ako prostriedok na aktívne využívanie voľného času detí, mládeže i dospelých.

Projekt/Aktivita: 2.7.4 Podpora aktivít športových klubov a združení

Popis: Obec Helcmanovce bude aj v budúcnosti, v rámci svojich možností (personálne, priestorové, materiálne, finančné), podporovať všetky športové kluby a združenia, ktorých činnosť bude prispievať k realizácii pohybových aktivít pre obyvateľov obce a vytvorí podmienky pre činnosť nových druhov športov napr. bowlingová dráha.

Projekt/Aktivita: 2.8.1 Zabezpečenie vhodných kultúrno-spoločenských priestorov (sála pre kultúrne a spoločenské udalosti)

Popis: Pre plánovaný nárast kultúrno-spoločenských podujatí a ich dopyt zo strany obyvateľov, je nevyhnutné zabezpečiť vhodný priestor. Tieto je možné získať obnovou a rekonštrukciou pôvodnej budovy Domu služieb, ktorého priestory by priestorovo i svojou lokalizáciou vyhovovali by na tento účel. V objekte Domu služieb sa okrem priestorov Obecného úradu nachádza i veľká spoločenská sála (bývalé kino). Realizáciou by prišlo ku skvalitneniu a zvýšeniu počtu kultúrnych podujatí v obci i regióne.

Projekt/Aktivita: 2.8.2 Podpora aktivít organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry

Popis: Obec Helcmanovce bude aj v budúcnosti, v rámci svojich možností (personálne, priestorové, materiálne, finančné), podporovať všetky organizácie a združenia, ktorých činnosť bude prispievať k realizácii kultúrnych aktivít pre obyvateľov obce.

Projekt/Aktivita: 2.9.1 Podpora činnosti obecných hliadok

Popis: V súčasnosti nie je v obci zriadená rómska obecná hliadka. V prípade jej zriadenia, jej členovia by pomáhali udržiavať zásady občianskeho spolunažívania a nočný klud v rómskej osade, pomáhali žiakom pri prechode cez cestu v čase príchodu do a odchodu zo školy a predovšetkým boli aktívnou pomocou v súčinnosti s príslušníkmi štátnej polície. Cieľom je zlepšenie spolunažívania obyvateľov v osade a zlepšenie vzťahov medzi obyvateľmi obce navzájom, zvýšenie bezpečnosti a ochrany majetku v obci.

Projekt/Aktivita: 2.9.2 Vybudovanie kamerového systému v obci

Popis: Ide o vybudovanie zabezpečovacieho kamerového systému v obci (napr. v lokalitách Obecný úrad, ZŠ s MŠ, Dom smútku, cintorín), a to v rozsahu potrebnom na preventívnu a priamu ochranu majetku obce i na zabezpečenie a ochranu verejného poriadku. Rozsah kamier, ich technické parametre, počet atď. určí spracovaný projekt. Realizácia teda bude v rozsahu podľa potreby na zastavanom území obce. Cieľom bude zvýšenie bezpečnosti pohybu občanov a návštevníkov obce; zvýšenie ochrany majetku obce a jej obyvateľov; zabezpečenie a ochrana verejného poriadku.

Prioritná oblasť: Environmentálna

Projekt/Aktivita: 3.1.1 Skvalitnenie a dobudovanie protipovodňovej ochrany obce

Popis: V rámci prebiehajúcich klimatických zmien, ako aj skúseností obce za posledné obdobie, by ako prvý krok bolo vhodné naplánovať a realizovať celkový systém vodozádržných opatrení v krajine. Až následne, v prípade potreby, by bolo potrebné naplánovať, odkonzultovať, skvalitniť či dobudovať protipovodňovú ochranu, či upraviť toky na vybraných miestach.

Protipovodňová ochrana územia obce – ide prakticky o terénne úpravy a výsadbu verejnej zelene s protieróznymi a ekostabilizačnými opatreniami vo svahovitých lokalitách nad obcou i úpravu koryt a reguláciu obecných potokov v lokalite „Siľskom“, „Medvedžom“, „Banskom“ a v lokalite „Nižný koniec“ smerom k futbalovému ihrisku. Potreba finančnej výpomoci je na: 1.) spracovanie technickej projektovej dokumentácie, 2.) na samotné majetkovo-právne vysporiadanie dotknutých pozemkov na realizáciu projektov podľa schválenej PD. Súčasný stav, sklon terénu nad zástavbou IBV, nie vždy vhodný spôsob užívania dotknutej poľnohospodárskej pôdy a nedostatočná šírka vyššie uvedených potokov spôsobuje vážne problémy nielen obyvateľom na ich majetku, ale aj v doprave. Daný stav spôsobujú pravidelne sa opakujúce prívalové vody po výdatných zrážkach. Cieľom je: zmena využitia a urbanizácie dotknutého územia so zameraním na protierózne opatrenia a reguláciu vodných tokov s cieľom zabrániť škodám na majetku občanov i obce a zmiernenie následkov nepredvídanej zrážkovej činnosti v katastrálnom území obce; odstránenie finančných nákladov na opakované odstraňovanie následkov povodní z prostriedkov obce i štátneho rozpočtu.

Projekt/Aktivita: 3.1.2 Osveta v problematike životného prostredia

Popis: Zameranie hlavne na predškolské a školské zariadenia či web stránku obce. V súčasnosti sa osвета už čiastočne realizuje, no do budúcnosti by bola vítaná väčšia propagácia. Cieľom je zvyšovanie povedomia, hlavne detí a mládeže, v oblasti ochrany životného prostredia a jeho zložiek ako prírody a krajiny, ovzdušia, vody a i.

Projekt/Aktivita: 3.1.3 Podpora plánovania a realizácie vodozádržných opatrení v krajine

Popis: vid' bod 3.1.1

Projekt/Aktivita: 3.2.1 Revitalizácia verejných priestranstiev, budovanie oddychových zón a obnova verejnej zelene

Popis: Toho času sú už zrealizované úpravy verejných priestorov v centre obce. Zámerom je pokračovať v revitalizácii ďalších území. V rámci revitalizácie by bola možná a vhodná kombinácia s protipovodňovou ochranou územia obce bolo by vhodné vytvorenie zelených oddychových zón, detských ihrísk, doplniť plochy zelene a i, s úpravou terénu a výsadbou verejnej zelene s protieróznymi a ekostabilizačnými opatreniami. Vytvorenie takýchto priestorov zvýši úroveň a kultúru bývania, zlepši podmienky pre deti a mládež. Cieľom je aj vytváranie kvalitného prostredia pre občana, rozširovanie plôch oddychu a zlepšovanie zdravotnej kondície obyvateľstva.

Projekt/Aktivita: 3.3.1 Dobudovanie a prevádzka zberného dvora na triedený odpad

Popis: Všetky uvedené investície v súčasnosti chýbajú, po ich realizácii dôjde k efektívnejšiemu triedeniu odpadov ako aj k zlepšeniu pracovných podmienok a prostredia pre zamestnancov, zníži sa množstvo komunálneho odpadu a zlepši sa životné prostredie v obci. Cieľom je aj plnenie požiadaviek smerníc EÚ a zákonov SR v oblasti odpadového hospodárstva, skvalitnenie i zefektívnenie nakladania s odpadmi s pozitívnym dopadom na skvalitňovanie životného prostredia a rozvoja obehového hospodárstva.

Projekt/Aktivita: 3.3.2 Výstavba obecnej kanalizácie a ČOV

Popis: Výstavba novej obecnej ČOV s dodávkou a inštaláciou príslušnej technológie a výstavbu potrebných stavebných objektov a vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci.

V súčasnom období nemá obec vybudovanú žiadnu vetvu splaškovej kanalizácie ani obecnú ČOV resp. napojenie splaškovej kanalizácie na ČOV nachádzajúcu sa v inej obci. Dôsledkom uvedeného stavu je časté vypúšťanie fekálií do korýt miestnych vodných tokov, čo predstavuje značné hygienické a epidemiologické riziko pre obyvateľov obce. Realizáciou výstavby kanalizácie a ČOV dôjde k ochrane životného prostredia a zlepšeniu kvality života obyvateľov na úseku nakladania s odpadovými vodami.

Projekt/Aktivita: 3.3.3 Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok odpadu

Popis: Obec priebežne rieši odstraňovanie čiernych skládok odpadu, ktorých existencia je prakticky permanentná, aj po ich likvidácii vznikajú na rovnakých miestach ďalšie - lokalita „Čierne“, lokality pri cintoríne, pri futbalovom ihrisku, pri poľnohospodárskom družstve. Tento katastrofálny stav pretrváva i napriek rampám zabráňujúcim vstup na konkrétne lokality. Čierne skládky majú výrazne nepriaznivý vplyv na životné prostredie. Ich odstránením sa prispeje ku kvalitnejšiemu životnému prostrediu, čistejšej a atraktívnejšej obci tak pre obyvateľov ako aj návštevníkov.

Projekt/Aktivita: 3.3.4 Podpora a realizácia osvetu a propagácie vhodnosti separovania a recyklácie odpadov vo všetkých kategóriách obyvateľstva

Popis: V záujme naplnenia všetkých záväzných ukazovateľov v oblasti odpadového hospodárstva, triedenia odpadov, recyklácie a obehového hospodárstva je nevyhnutné zabezpečovať aj osvetu i propagáciu realizovaných opatrení a to vo všetkých skupinách obyvateľstva.

Projekt/Aktivita: 3.4.1 Obnova miestnych komunikácií

Popis: Miestne komunikácie sú veľmi dôležitým líniovým prvkom štruktúry sídla. Ich udržiavanie vo vhodnom technickom stave je základom pre bezpečný pohyb a presun obyvateľstva i návštevníkov. V súčasnosti je na viacerých úsekoch havarijný stav povrchov komunikácií s chýbajúcim technickým vybavením. Ide o realizáciu opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií a chodníkov na celom území intravilánu obce, pričom prioritou pri obnove budú hlavne chodník v trase prieťahu cesty II/546 obcou a cesty vo východnej časti obce. Ich rekonštrukciou resp. vybudovaním dôjde ku komfortnejšiemu a bezpečnejšiemu bývaniu obyvateľov v obci. Cieľom je aj skvalitnenie automobilovej i pešej dopravy, zvýšenie bezpečnosti a kvality života obyvateľov obce.

Projekt/Aktivita: 3.4.2 Technické zázemie pre činnosť Dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce

Popis: Popri podpore aktivít DHZ je potrebné aj jeho priestorové a technické zázemie. Ide o rekonštrukciu objektu Požiarnej zbrojnice nachádzajúcej sa v nevyhovujúcom až havarijnom stavebno – technickom stave. Nevyhnutná je oprava fasády, zlepšenie tepelnoizolačných vlastností objektu, výmena okien plus rozšírenie garáže. Jedná sa o získanie finančnej výpomoci na rekonštrukciu objektu požiarnej stanice, technického zázemia, príslušnej infraštruktúry a jej technického a strojného vybavenia v obci. Obec týmto získa základné podmienky na plnenie zákonných úloh v oblasti ochrany obyvateľov pred požiarom a živelnými pohromami, na prípravu a cvičenia členov DHZ, na výchovu obyvateľov a výkon prevencie v tejto oblasti, na uskladnenie techniky atď.

Projekt/Aktivita: 3.4.3 Vybudovanie obecného vodovodu

Popis: Výstavba nového obecného vodovodu s dodávkou a inštaláciou príslušnej technológie a výstavba potrebných stavebných objektov a vybudovanie vetiev vodovodného potrubia v celej obci. V súčasnom období nemá obec verejný vodovod. Obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou z vlastných studní, s často nevyhovujúcou kvalitou vody, čo predstavuje značné hygienické a epidemiologické riziko pre obyvateľov obce. Pritom v katastrálnom území obce sa nachádzajú viaceré výdatné vodné zdroje využiteľné na tento účel. Realizáciou výstavby obecného vodovodu dôjde k ochrane životného prostredia a zlepšeniu kvality života obyvateľov na úseku zásobovania kvalitnou pitnou vodou.

Projekt/Aktivita: 3.4.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti obecných budov a zariadení

Popis: Pri každom z obecných priestorov či zariadení je nutné snažiť sa o dosiahnutie čo najvyššej miery energetickej efektívnosti prevádzky. Cieľom je zníženie nákladov na energiu, bezpečnosť a ochrana životného prostredia. Všetky navrhované činnosti majú slúžiť vyššej efektívnosti vynaložených financií pri prevádzke a hlavne skvalitneniu možností využívania týchto budov či zariadení.

Projekt/Aktivita: 3.4.5 Obnova, rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia

Popis: Ide o rekonštrukciu súčasného verejného osvetlenia v celej obci plus výstavbu novej siete verejného osvetlenia v lokalite Horb. Súčasná svietidlá majú cca 6 – 7 rokov s nevyhnutnou potrebou ich výmeny, káble sú zastarané. Dôležité je uskutočniť pasportizáciu osvetlenia a na jej základe realizovať výmenu starých svietidiel. Tiež je potrebné zvážiť výmenu podperných bodov v jednotlivých lokalitách, riešiť výmenu káblových vedení a výmenu osvetľovacích bodov s LED technológiou. Cieľom je zvýšenie komfortu osvetlenia pre občanov, zvýšenie bezpečnosti, zníženie energetických nákladov a vstupov na údržbu.

Projekt/Aktivita: 3.4.6 Rekonštrukcia mosta v časti „Humence“

Popis: Ide o rekonštrukciu poškodeného nosníka mosta, ako aj jeho povrchu, pričom jej realizáciou sa dosiahne zlepšenie prejazdu a sprístupnenie konkrétnej lokality pre jej obyvateľov i návštevníkov.

Projekt/Aktivita: 3.4.7 Výstavba malého mosta pre chodcov do lokality Horb

Popis: Ide o výstavbu malého mosta pre chodcov do lokality nachádzajúcej za futbalovým ihriskom. Pričom jej realizáciou sa dosiahne zlepšenie prístupnosti samotnej obce občanom žijúcim v lokalite na Horbe.

Časť D – Realizačná časť

PHSR je živým dokumentom, ktorého realizácia musí byť pravidelne sledovaná a program podľa potreby dopĺňaný a upravovaný. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov, vecným a časovým harmonogramom jeho realizácie formou akčných plánov.

Pre zabezpečenie plynulej implementácie akčného plánu PHSR sa bude pri projektoch realizovaných obcou, v uzneseniach OcÚ, deklarovať položka zlučiteľnosti s dokumentom PHSR 2015-2020.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Orgánom implementácie PHSR obce Helcmanovce na roky 2015 - 2020 (napĺňanie cieľov, monitoring, hodnotenie) bude Obecný úrad. Obec Helcmanovce bude prostredníctvom Akčného plánu v súlade so svojimi kompetenciami vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev za účelom dosahovania stanovených cieľov.

Garantom dokumentu je obec zastúpená starostom a najvyšším orgánom obce – obecným zastupiteľstvom.

Koordináciu implementácie bude vykonávať Obecný úrad Helcmanovce (referát daní a poplatkov).

OcÚ zabezpečuje udržateľný hospodársky, sociálny a územný rozvoj obce aj za pomoci PHSR, Územného plánu, akčných plánov a inej strategickej dokumentácie.

Zoznam kľúčových aktivít na $n + 2$ roky je uvedený v akčnom pláne, ktorý bude potrebné každoročne aktualizovať na nasledujúce 3 roky. Aktualizovaný akčný plán PHSR bude potrebné po jeho vyhotovení prerokovať a zobrať na vedomie v OcZ.

Medzi hlavné úlohy obce bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR;
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné;
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít;
- podporovať spoluprácu medzi hlavnými aktérmi rozvoja obce a koordinovať ich aktivity;
- pravidelne vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov;
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby alebo po minimálne 3 rokoch implementácie.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR bude pravidelne komunikovať s osobami zodpovednými za aktivity akčného plánu a tvoriť rozhranie medzi realizátormi aktivít, monitorovacím tímom a obcou.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania obce – bude prebiehať priebežné informovanie o implementácii PHSR, v prípade potreby a požiadavky budú prebiehať konzultácie k spôsobom a formám realizácie jednotlivých aktivít, prípadne zapájanie občanov do ich realizácie;
- odborná verejnosť a inštitúcie – budú prebiehať priebežné konzultácie a informovanosť, v prípade potreby a požiadavky aj stretnutia pracovných skupín a verejné prerokovanie návrhov či ich priame zapojenie do realizácie aktivít a získavania externých zdrojov financovania;
- médiá – podľa potreby a možností bude prebiehať informovanosť o procese a výsledkoch realizácie PHSR, resp. jednotlivých aktivít.

Interná komunikácia bude prebiehať v rámci aktualizácie dokumentu pri monitorovaní a vyhodnocovaní výsledkov realizovaných aktivít. Do komunikácie budú zapojení zamestnanci obecného úradu, ktorí budú pripravovať podklady pre monitorovanie a hodnotenie. Do procesu komunikácie budú zapojení aj poslanci OcÚ, ktorí budú priebežne schvaľovať aktualizácie dokumentu a výsledky PHSR.

Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a rámcových aktivít

Finančný plán predstavuje východiská pre financovanie PHSR obce Helcmanovce. Východiskami pre stanovenie finančného rámca PHSR sú indikatívne finančné požiadavky pre realizáciu konkrétnych projektov, ktoré sú však vo väčšine prípadov iba ťažko kvantifikovateľné.

Podrobnejšie informácie o finančnom zabezpečení realizácie konkrétnych projektových návrhov, v súlade s kompetenciami samosprávy, budú súčasťou toho ktorého projektového zámeru v budúcnosti. V súlade so Zákom o podpore regionálneho rozvoja je tento na území SR financovaný z viacerých zdrojov a to hlavne:

- štátny rozpočet;
- štátne účelové fondy;
- rozpočty VÚC a rozpočty miestnej samosprávy;
- iné zdroje (granty, PPP, úvery).

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky Európskej únie (na roky 2013 – 2020 sú to európske štrukturálne a investičné fondy) na to určené.

Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy, nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHSR, patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých jeho aktivít.

Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2014 – 2020 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov, sieťovanie organizácií i samospráv a orientácia na výsledky intervencií.

Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie napr. aj programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu.

Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv.

Výstupy predstavujú cielene zvolené priame produkty aktivít, ktoré majú prispievať k dosiahnutiu plánovaného výsledku.

Výsledky aktivít by mali byť nastavené tak, aby externé faktory nikdy neprevažovali nad faktormi pod kontrolou programu.

Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu.

Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania **hodnotenia dopadov**.

Hodnotenie plnenia PHSR vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Jediným cieľom hodnotenia by nikdy nemalo byť iba poskytnutie pozitívneho alebo negatívneho výroku o implementácii a riadení programu.

Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Helcmanovce vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHSR a podklady pre rozhodovanie Obecného zastupiteľstva obce Helcmanovce (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHSR).

Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Helcmanovce a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality.

Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Pri definovaní výstupových merateľných ukazovateľov by PHSR malo, keď je to možné, vyberať zo zoznamu spoločných merateľných ukazovateľov na úrovni EÚ/SR, nemalo by sa mu však prispôbovať. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHSR.

Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Výsledkové merateľné ukazovatele sú základným prvkom nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti po roku 2013. Kľúčovou úlohou je ich definovanie v rámci

programovania, ich sledovanie v rámci monitorovania a ich vyhodnotenie v rámci hodnotenia dopadov. Môžu zohrávať významnú úlohu v procese výberu projektov, lebo práve ich prostredníctvom je možné posúdiť prínos projektov k dosahovaniu špecifického cieľa prioritnej osi.

Zdrojom monitorovacích ukazovateľov na úrovni opatrení aktivít sú Národná stratégia regionálneho rozvoja a SR – ukazovatele na úrovni NUTS 3, Národné ciele stratégie Európa 2020.

Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHSR. Obecný úrad bude postupovať podľa plánu monitorovania a hodnotenia PHSR obce Helcmanovce na roky 2015 – 2020. Úlohou koordinátora bude 1x ročne podať správu o plnení na OcZ, vrátane vyhodnotenia merateľných ukazovateľov.

Výstupom procesov budú monitorovacia správa a hodnotiaci správa vrátane záverov a odporúčaní na ďalšie obdobie, s ktorou budú oboznámení poslanci OcZ a verejnosť.

Monitorovacie a hodnotiace správy bude vyhotovovať odborný útvar OcÚ zodpovedný za rozvoj obce. Správy budú prerokované v riadiacich štruktúrach OcÚ a v komisiách OcZ.

Po schválení PHSR v OcZ môže byť podľa potreby vytvorený monitorovací výbor, ktorý bude zložený prioritne z členov riadiaceho tímu, ale prípadne aj iných identifikovaných vhodných osôb. V prípade vytvorenia sa monitorovací výbor bude stretávať raz ročne, najneskôr v druhom štvrtroku, v prípade potreby aj viackrát.

Monitorovanie vykonané príslušných oddelením alebo poverenou osobou, poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov aj formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti.

Proces hodnotenia, z hľadiska jeho vykonávania, je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je proces hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na územie obce a bude podkladom pre aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. Hodnotenie PHSR sa bude realizovať uprostred obdobia realizácie a po jeho ukončení. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov obce.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2021, po ukončení platnosti PHSR. Odporúčame realizovať hodnotenie aj v cca polovici obdobia platnosti PHSR (r. 2019), spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a či je nevyhnutné alebo potrebné podľa nej urobiť revíziu obsahu PHSR.

Podklady do hodnotenia poskytnú koordinátorovi PHSR zodpovedné úseky alebo osoby za jednotlivé aktivity, podľa popisu v akčnom pláne PHSR. Tie aktivity, ktoré budú realizované v partnerstve, alebo priamo partnermi, budú garanti zo strany obce monitorovať – t.j. získavať od realizátora údaje o realizácii a výsledkoch.

Plán monitorovania a hodnotenia PHSR obce Helcmanovce na roky 2015-2020

Aktivita	Termín
Monitorovanie realizácie aktivít PHSR – každoročne	01. 03. – 30. 04. k 31. 12. predchádzajúceho roka
Hodnotenie počas obdobia realizácie aktivít PHSR – min 1x za 3 roky	rok 2019
Hodnotenie po ukončení realizácie aktivít PHSR	rok 2021
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie aktivít PHSR	podľa identifikovanej potreby

Zdroj: vlastné spracovanie

Priebežné hodnotenie - Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu.

Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ Helcmanovce a Obecného zastupiteľstva obce Helcmanovce pri riadení realizácie PHSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie - Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHSR obce Helcmanovce. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHSR, tzv. programové obdobie.

Systém merateľných ukazovateľov - Systém merateľných ukazovateľov predstavuje hlavný zdroj informácií, na ktorých by malo byť hodnotenie založené. Zároveň sú tieto ukazovatele predmetom špecifických hodnotení v rôznych fázach.

Práca s merateľnými ukazovateľmi zahŕňa tieto dva procesy: 1.) zaradenie nových merateľných ukazovateľov do analytickej práce Obecného úradu; 2.) naplnenie merateľných ukazovateľov hodnotami.

Zoznam merateľných ukazovateľov pre jednotlivé programy je navrhnutý v prílohe.

Časový harmonogram realizácie PHSR obce Helcmanovce

Podrobnejší harmonogram realizácie konkrétnych projektových zámerov (v súlade s kompetenciami obce Helcmanovce) bude súčasťou jednotlivých akčných plánov, resp. prípadného interného zásobníka projektových zámerov obce Helcmanovce.

Akčný plán pre obec Helcmanovce na roky 2015-2017

Akčný plán obsahuje zoznam aktivít, ktoré prispievajú k realizácii jednotlivých opatrení a cieľov. Aktivity sú zoradené podľa obdobia, v ktorom sa majú realizovať. Je potrebné každoročne pripraviť a zverejniť akčný plán na ďalšie tri roky, ktorý bude vstupom do plánovania rozpočtu a ďalších

dokumentov a procesov obce a Obecného úradu. Akčný plán na ďalšie tri roky bude potrebné každoročne aktualizovať na základe monitorovania a odporúčania pracovných skupín.

Všetky procesy spojené s realizáciou akčného plánu sa prispôbia časovému harmonogramu ďalších rozhodovacích procesov prebiehajúcich v samospráve (príprava rozpočtu, príprava realizačných plánov komisií apod.). Zároveň je úlohou vedenia obce zainteresovať a motivovať pracovníkov obce, ako aj partnerov na plnení cieľov PHSR.

V rámci nožnej budúcej spolupráce s potenciálnymi partnermi na realizácii PHSR bude vhodné vyhotoviť „Dohodu o partnerstve a spolupráci“ so subjektmi, ktoré budú mať o tieto aktivity záujem.

Časť E – Finančná časť

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Bude sa opierať o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ (EŠIF), súkromné a iné zdroje. Konkretizácia akčného plánu na trojročné obdobie v súlade s rozpočtom obce umožní v niektorých prípadoch naplánovať výšku a vhodné zdroje financií pre jednotlivé aktivity. Tie budú závisieť od zvoleného spôsobu realizácie príslušnej aktivity, od inštitúcie, ktorá bude realizátorom, od možnosti čerpania vonkajších zdrojov a od rozhodnutí OcZ. Finančná časť obsahuje informácie o možnostiach a zdrojoch finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít a to hlavne zo zdrojov Európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Indikatívny finančný plán pre realizáciu PHSR nie je možné spracovať z dôvodu, že väčšina položiek nemá konkrétne finančné vyjadrenie a akékoľvek predikcie by boli veľkým rizikom pre naplnenie plánovaných indikátorov. V súčasnosti známe finančné alokácie na niektoré aktivity sú súčasťou Akčného plánu na $n + 2$ roky. Všetky známe financie sa budú dopĺňať do akčného plánu pri jeho aktualizáciách.

Operačné programy 2014 – 2020

Slovenská republika bude v programovom období 2014 – 2020 čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) prostredníctvom operačných programov v rámci cieľa **Investovanie do rastu a zamestnanosti** a v rámci cieľa **Európska územná spolupráca**.

Tab.: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

Operačný program	Riadiaci orgán	Pridelená alokácia v EUR
Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373
Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754 490 415
Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
Technická pomoc	ÚV SR	159 071 912
Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1 545 272 844
Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
SPOLU:		15 329 374 992

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab.: Vybrané operačné programy cieľa Európska územná spolupráca

Operačný program	Orgán zodpovedný za implementáciu a monitoring
<i>Programy cezhraničnej spolupráce:</i>	
Slovenská republika – Maďarsko 2014 - 2020	MPRV SR
Poľsko – Slovenská republika 2014 - 2020	MPRV SR
ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020	MPRV SR
<i>Programy nadnárodnej spolupráce:</i>	
Central Europe 2014 (Stredná Európa 2014)	ÚV SR
Danube Transnational Programme 2014 - 2020 (Dunajský nadnárodný program 2014 - 2020)	ÚV SR
<i>Programy medzinárodnej spolupráce:</i>	
INTERREG+	MH SR
ERASMUS+	Európska Komisia

Europe for citizens (Európa pre obyvateľov)	Európska Komisia
Creative Europe (Kreatívna Európa)	Európska Komisia
ESPO	MDVRR SR
INTERACT	MH SR
URBACT	MDVRR SR

Zdroj: vlastné spracovanie

V programovacom období 2014-2020 je kohézna politika EÚ podporujúca ekonomický rozvoj členských krajín vrátane Slovenskej republiky realizovaná cez nasledovných 5 fondov:

- Európsky fond pre regionálny rozvoj (*European Regional Development Fund – ERDF*);
- Európsky sociálny fond (*European Social Fund – ESF*);
- Kohézny fond (*Cohesion Fund – CF*);
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (*European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD*);
- Európsky fond pre námorné a rybné hospodárstvo (*European Maritime and Fisheries Fund – EMFF*).

Tab.: Prehľad možností financovania aktivít PHSR z Európskych štrukturálnych a investičných fondov

Názov OP	Prioritná os	fond	oprávnené verejné výdavky (zdroje z EÚ) v menej rozvinutých regiónoch v EUR	miera spolufinancovania pre menejrozvinuté regióny	Špecifický cieľ
Efektívna verejná správa	Prioritná os 1: Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS	ESF	226 149 508	85%	1.1 Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS
					1.2 Modernizované RLZ a zvýšené kompetencie zamestnancov
					1.3 Transparentné a efektívne uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania a dôsledné uplatňovanie princípov 3E
Integrovaná infraštruktúra	Prioritná os 7: Informačná spoločnosť	EFRR	805 516 752	85%	7.1 Zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom / NGN
					7.2 Zvýšenie inovačnej kapacity najmä malých a stredných podnikateľov v digitálnej ekonomike
					7.3 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre podnikateľov
					7.4 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre občanov
					7.5 Zlepšovanie celkovej dostupnosti dát verejnej správy vo forme otvorených dát
					7.6 Zlepšenie digitálnych zručností a inklúzie znevýhodnených jednotlivcov do digitálneho trhu

					7.7 Umožnenie modernizácie a racionalizácie verejnej správy IKT prostriedkami
					7.8 Racionalizácia prevádzky informačných systémov pomocou eGovernment cloudu
					7.9 Zvýšenie kybernetickej bezpečnosti v spoločnosti
Integrovaný regionálny operačný program	1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	EFRR	400 000 000	85%	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy
					1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
	2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	EFRR	723 346 472	85%	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku
					2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti.
					2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách
					2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
					2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
	3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	EFRR	195 860 548	85%	3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií.
	4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	EFRR	189 754 888	85%	4.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov
					4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
					4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia
	5. Miestny rozvoj vedený komunitou	EFRR	99 000 000	95%	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
					5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Kvalita životného prostredia	1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF	1 441 766 000	80%	<p>1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov</p> <p>1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ</p> <p>1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi</p> <p>1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd</p> <p>1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000</p> <p>1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality</p> <p>1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)</p>
	2. Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	KF	419 346 261	85%	<p>2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy</p>
	3. Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	EFRR	260 901 369	85%	<p>3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy</p> <p>3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)</p> <p>3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy</p>
	4. Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	EFRR	937 558 268	58,14%	<p>4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR</p> <p>4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch</p> <p>4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov</p> <p>4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území</p>

					4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple
Ľudské zdroje	1. Vzdelávanie	ESF	447 352 087	85%	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
					1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúcu potreby trhu práce
					1.3.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce
					1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie
	2. Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	ESF/IZM	122 175 259 / 72 175 259	85% / 100%	2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí (UoZ), ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu
	3. Zamestnanosť	ESF	779 424 737	85%	3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby
					3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach.
					3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien
					3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie
					3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení probl
	4. Sociálne začlenenie	ESF	268 025 163	85%	4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce
					4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie
					4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť
					4.2.2 Vytvoriť štandardné klinické postupy a štandardné postupy pre výkon prevencie a začleniť ich do celoštátneho systému zdravotnej starostlivosti

	5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	ESF	139 000 000	85%	5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie
					5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov
					5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania
	6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	EFRR	243 662 462	85%	6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania
					6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve
					6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre
Program rozvoja vidieka	opatrenie 1 - Prenos znalostí a informačné akcie	EPFRV	14 330 000	100	podopatrenie 1.1 Podpora odborného vzdelávania a získavania zručností
					podopatrenie 1.2 Podpora demonstračných aktivít a informačné akcie
	opatrenie 4 - Investície do hmotného majetku	EPFRV	85 000 000	80, resp. 100	podopatrenie 4.3 - Podpora investícií do infraštruktúry týkajúcej sa rozvoja, modernizácie alebo adaptácie poľnohospodárstva a lesníctva
	opatrenie 5 - Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby zničeného prírodnými pohromami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení	EPFRV	70 000 000	100	podopatrenie 5.1 - Podpora investícií do preventívnych opatrení na zníženie následkov pravdepodobných prírodných pohrôm, nepriaznivých klimatických a katastrofických udalostí
	opatrenie 6 - Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania	EPFRV	85 910 000	55	podopatrenie 6.4 - Podpora investícií do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností
	opatrenie 7 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	EPFRV	119 500 000	100	podopatrenie 7.2 - Podpora investícií do budovania, zlepšenia alebo rozšírenia všetkých typov malej infraštruktúry vrátane investícií do obnoviteľných zdrojov energie a úspor energie (obce do 1000 obyvateľov)

					podopatrenie 7.3 - Podpora infraštruktúry širokopásmového internetu vrátane jej budovania, zlepšenia a rozšírenia, podpora pasívnej infraštruktúry širokopásmového internetu a zabezpečenie prístupu k širokopásmovému internetu a verejnému e-governmentu (obce do 500 obyvateľov)
					podopatrenie 7.4 - Podpora investícií do zriaďovania, zlepšenia alebo rozšírenia miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry a do súvisiacej infraštruktúry (obce do 1000 obyvateľov)
					podopatrenie 7.5 - Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu (obce do 1000 obyvateľov)
	opatrenie 8 - Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov	EPFRV			podopatrenie 8.1 - Podpora na zalesňovanie/vytváranie zalesnených oblastí
					podopatrenie 8.2 - Podpora na vytváranie a udržiavanie agrolesníckych systémov
			podopatrenie 8.3 a 8.4 spolu 85 000 000	100	podopatrenie 8.3 - Podpora prevencie poškodzovania lesov lesnými požiarimi, prírodnými pohromami a katastrofickými udalosťami
			podopatrenie 8.3 a 8.4 spolu 85 000 000	100	podopatrenie 8.4 - Podpora prevencie poškodzovania lesov lesnými požiarimi, prírodnými pohromami, katastrofickými udalosťami a obnova poškodených lesov
			21 500 000	100	podopatrenie 8.5 Podpora investícií zlepšujúcich odolnosť a environmentálnu hodnotu lesných ekosystémov
			30 800 000	50	podopatrenie 8.6 - Podpora investícií do lesných technológií a spracovania, do mobilizácie lesníckych výrobkov a ich uvádzania na trh
	opatrenie 9 - Zakladanie skupín a organizácií výrobcov v odvetví poľnohospodárstva a a lesného hospodárstva	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 10 - Agroenvironmentálno-klimatické opatrenia	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 11 - Ekologické poľnohospodárstvo	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 12 - Platby týkajúce sa sústavy NATURA 2000	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	

	opatrenie 13 - Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými obmedzeniami	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 14 - Dobré životné podmienky zvierat	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 15 - Lesnícko- environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 16 - Spolupráca	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	podopatrenie 16.1 - Zriadenie a prevádzka operačných skupín EIP
					podopatrenie 16.2 - Podpora pilotných projektov a podpora vývoja nových postupov, procesov a technológií
					podopatrenie 16.3 - Spolupráca medzi strediskami prevádzkovateľov v organizovaní spoločných pracovných procesov pri spoločnom využívaní zariadení a prostriedkov pre rozvoj/marketing cestovného ruchu
					podopatrenie 16.4 - Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi účastníkmi dodávateľského reťazca pre vznik a rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov a podpora propagačných činností v miestnom kontexte týkajúcich sa rozvoja krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov
					podopatrenie 16.8 - Vypracovanie LHP
	opatrenie 17 - Riadenie rizík	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	
	opatrenie 19 - LEADER	EPFRV	pre celý program LEADER spolu 104 783 018,87 EUR	100	podopatrenie 19.1 - Prípravná podpora
					podopatrenie 19.2 - Podpora implementácie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou
					podopatrenie 19.3 - Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnych akčných skupín
					podopatrenie 19.4 - Chod miestnej akčnej skupiny a animácia
Výskum a inovácie	3. Posilnenie konkurencieschop- nosti a rastu MSP	EFRR	376 415 000	66,57	investičná priorita 3.1 - Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpory zakladania nových firiem, a to aj prostredníctvom podnikateľských inkubátorov
					investičná priorita 3.3 - Podpora vytvárania a rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb

EFRR - Európsky fond regionálneho rozvoja; **EPFRV** - Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka; **ESF** - Európsky sociálny fond; **IZM** - Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých; **KF** - Kohézny fond

Záver

Predkladaný dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015 - 2020“ ponúka komplexný pohľad na súčasný stav, potenciál i riziká pri realizácii opatrení či aktivít a odporúčané oblasti rozvoja obce Helcmanovce.

Už zo svojho charakteru je to dokument otvorený a živý, takže ponúka a doslova si aj vyžaduje neustály monitoring a pravidelnú aktualizáciu na základe aktuálnych potrieb a možností obce. Zároveň sa stáva plánovacím nástrojom pri rozvoji obce a ponuke služieb pre jej obyvateľov. Plánované aktivity či investície je potrebné zohľadňovať aj pri práci či tvorbe akýchkoľvek nasledovných rozvojových, koncepcných či plánovacích dokumentov lokálnej, či regionálnej úrovne, resp. tento dokument aktualizovať podľa opatrení a odporúčaní, ktoré vziđu z takýchto dokumentov.

Počas tvorby PHSR boli využité všetky dostupné informačné nástroje pre informovanie verejnosti – internet, tlač materiálov, osobné i elektronické konzultácie. Zároveň prebehli konzultácie s relevantnými orgánmi špecializovanej štátnej správy ako napr. Krajský pamiatkový úrad Košice či Okresný úrad Gelnica, Odbor starostlivosti o životné prostredie. Do spracovania a pripomienkovania boli zahrnutí aj odborníci z jednotlivých riešených oblastí formou vytvorenia pracovných skupín. Medzi obyvateľstvom bol realizovaný dotazníkový prieskum, pričom dotazníky bolo možné vyplniť vo všetkých, v súčasnosti dostupných, formách a to tlačenej, elektronickej aj on-line verzii. Výsledky prieskumu boli využité aj pri spracovaní PHSR a vyhodnotenie všetkých jeho otázok bolo dané k dispozícii Obecnému úradu Helcmanovce.

Na základe ustanovení zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie prešiel PHSR aj zisťovacím konaním v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Tento bol ukončený dňa 28. 08. 2015 vydaním rozhodnutia Okresného úradu Gelnica, Odboru starostlivosti o životné prostredie.

Po spracovaní dokumentu prebehlo jeho verejné prerokovanie, ktoré bolo realizované dňa 15. 12. 2015 v priestoroch zasadačky OcÚ Helcmanovce. Na základe podnetov prezentovaných osobne na verejnom prerokovaní, vzišla mierna úprava dokumentu. Konkrétne bola dopracovaná a spresnená programová časť PHSR a vysvetlené niektoré ďalšie časti, ktoré sa ale následne už nemenili.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 15. 12. 2015 (uznesenie č. 146).

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE HELCMANOVCE NA ROKY 2015 - 2020**

Časť Prílohy

Príloha č. 1 (formulár Ú 4) – Zoznam členov pracovných skupín

Zoznam členov pracovných skupín	
Organizácia, inštitúcia	Meno a funkcia v pracovnom zaradení
Environmentálna pracovná skupina	
<i>Interní odborníci</i>	
<i>Externí odborníci</i>	
US Helcmanovce	Ondrej Šustrík - dôchodca - predseda urbárskej spoloč.
	Andrea Šrenkelová - pracovníčka banky
	Jozef Burčák - robotník - DHZ
	Juraj Leitmančík - lesník obec. lesy
	Ján Michalik - predseda združ. poľovníkov
Sociálna pracovná skupina	
<i>Interní odborníci</i>	
<i>Externí odborníci</i>	
	Ľubomír Kuchár – energetik
ZŠ s MŠ Helcmanovce	Mgr. Rastislav Dražna – riaditeľ
ZŠ s MŠ Helcmanovce	Bc. Anna Zmijová – zástupkyňa riaditeľa pre MŠ
	Jaroslav Pisko – dôchodca
ÚPSVaR	Eva Petričková – štátna služba
ÚPSVaR	Mgr. Alžbeta Ferencová – štátna služba
Hospodárska pracovná skupina	
<i>Interní odborníci</i>	
<i>Externí odborníci</i>	
PD Helcmanovce	Dalibor Dorčák – predseda
	Piotr Kozikowski – prevádzkar rešt. zariadenia
	Ing. Júlia Pisková – prevádzkar
	Ľubomír Zmij – štátny zamestnanec
	Ing. Ladislav Kuchár – dôchodca
	Marek Varga – riaditeľ firmy

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha č. 2 (formulár Ú 9) - Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu, rok vydania/spracovania/schválenia	Platnosť dokumentu/výhľad	Úroveň dokumentu	Zdroj
Oznámenie Komisie EURÓPA 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, 2010	2020	medzinárodná	www.telecom.gov.sk www.eur-lex.europa.eu
EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020, 2011	2020	medzinárodná	ec.europa.eu/justice/
Územná agenda Európskej Únie 2020 (TA2020) - Smerom k inkluzívnej, inteligentnej a udržateľnej Európe rozmanitých regiónov, 2011	2020	medzinárodná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020, 2014	2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk

Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020	2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006, 2013	2020	medzinárodná	www.eur-lex.europa.eu
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011	2010/2025, priebežná aktualizácia	národná	www.telecom.gov.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2020/30	2020/2030	národná	www.telecom.gov.sk
Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, 2011	2020	národná	www.minv.sk
Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013	2020	národná	www.telecom.gov.sk
NÁRODNÝ PLÁN SR PRE BECEP 2011 – 2020, 2011	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, 2013	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Návrh Koncepcie geoparkov v SR, 2008		Národná	www.geopark.sk
Aktualizácia Koncepcie geoparkov SR, 2014		národná	www.geopark.sk
Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, 2014	2020	národná	www.mpsr.sk
Komplexný rozvojový program rómskych osád, 2002	neurčená	národná	www.celodin.org/files/sk/1007.doc
Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2020, 2015	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania, 2004	neurčená	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. Triedy	2020	národná, regionálna	www.telecom.gov.sk
Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja „Regionálny MASTER PLÁN“, 2013		regionálna	www.vucke.sk
PROJEKTOVÉ UKAZOVATELE PRE HORIZONTÁLNU PRIORITU MARGINALIZOVANÉ RÓMSKE KOMUNITY, 2012	neurčená	národná	http://www.romovia.vlada.gov.sk/16714/strategicke-dokumenty.php
Stratégia protipovodňovej ochrany do roku 2020, 2013	2020	národná	www.minzp.sk
Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, 2011	2030	národná	www.minzp.sk
Návrh orientácie, zásad a priorít vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2027	2027	národná	www.minzp.sk
Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014		národná	www.rokovania.sk
Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020, 2013	2020	národná	www.minzp.sk
Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020, 2013	2020	národná	www.mpsr.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja – 3. Aktualizácia, 2011	2013	regionálna	www.vucke.sk
Dôsledky klimatickej zmeny a možné adaptačné opatrenia v jednotlivých sektoroch, 2011	neurčená	národná	www.shmu.sk
Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne Národného parku Slovenský raj, 2009	2013	regionálna	www.vucke.sk
Stratégia rozvoja vidieka Košického samosprávneho kraja, 2007	2013	regionálna	www.vucke.sk
Stratégia rozvoja vidieka subregiónu Národného parku Slovenský raj, 2008	neurčená	regionálna	www.vucke.sk
Rozvojový plán Slovensko – Východ, 2006	2013	regionálna	www.vucke.sk

Program odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2011 – 2015, 2013	2015	regionálna	www.minv.sk
ÚPN VÚC Košického kraja – zmeny a doplnky 2014, 2014	neurčená	regionálna	www.vucke.sk
ATLAS rómskych komunít na Slovensku 2013, 2014	neurčená	národná	www.minv.sk
Atlas rómskych komunít, 2004	neurčená	národná	www.minv.sk
VÝSLEDKY IMPLEMENTÁCIE ZÁRUKY PRE MLADÝCH ĽUDÍ V SR, 2015	2013-2014	národná	www.employment.gov.sk
ODPORÚČANIE RADY z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013/C 120/01), 2013	2020	medzinárodná	www.employment.gov.sk
OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEJ RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Spoločne pre mladých ľudí Európy Výzva na prijatie opatrení proti nezamestnanosti mládeže, 2013		medzinárodná	www.employment.gov.sk
MARKETINGOVÁ STRATÉGIA Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2014 – 2020, 2013	2020	národná	www.sacr.sk
Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 – 2015, 2013	2015	národná	www.minv.sk
Rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020	2020	medzinárodná	www.romainstitute.sk
Stratégia informatizácie spoločnosti v Slovenskej republike,	neurčená	národná	http://old.minedu.sk
Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky	2020	národná	www.economy.gov.sk
Stratégia informatizácie regionálneho školstva, 2008	neurčená	národná	http://old.minedu.sk
Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja, 2001	neurčená	národná	www.minzp.sk
Program protipovodňovej ochrany v SR do roku 2010	2010	národná	www.minzp.sk
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, 2006	2015	národná	www.minzp.sk
Stratégia energetickej bezpečnosti SR, 2008	2013/2030	národná	www.siea.sk
Návrh energetickej politiky Slovenskej republiky, 2013	2035/2050	národná	www.economy.gov.sk
SPRÁVA K ÚROVNI MIESTNEHO ROZVOJA ZA ÚČELOM HODNOTENIA "EFEKTÍVNOSTI INTEGROVANEJ SIETE REGIONÁLNYCH ROZVOJOVÝCH AGENTÚR V SLOVENSKEJ REPUBLIKE", 2012	2011	národná	www.telecom.gov.sk
Okres Gelnica - Základné informácie o okrese		lokálna	http://naseobce.sk/okresy/22-gelnica
Charakteristika okresu Gelnica (seminárna práca). Lenka Zmijová, UPJŠ-FiF Košice, 2010		lokálna	s.ics.upjs.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha č. 3 – Zoznam skratiek

ANS – Asociácia nemocníc Slovenska

BRO – Biologicky rozložiteľný odpad

CM – Cyklomagistrála

CVČ – Centrum voľného času

CR – Cestovný ruch

ČOV – Čistiareň odpadových vôd

DHZ – Dobrovoľný hasičský zbor

DP – Dobývací priestor

EFRR – Európsky fond regionálneho rozvoja

EO – Ekvivalentný obyvateľ
EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ – Európska únia
FO – Fyzická osoba
HD – High density
HDP – Hrubý domáci produkt
HEP – Hydroekologický plán
CHLÚ – Chránené ložiskové územie
CHVÚ – Chránené vtáčie územie
IBV – Individuálna bytová výstavba
IROP – Integrovaný regionálny operačný program
ISCED - International Standard Classification of Education
IT – Informačné technológie
KO – Komunálny odpad
KSK – Košický samosprávny kraj
KURS – Koncepcia územného rozvoja Slovenska
k.ú. – katastrálne územie
LO – Lesný obvod
MAS – Miestna akčná skupina
MK – Ministerstvo kultúry
MOŠ – Mestská a obecná štatistika
MRK – Marginalizovaná rómska komunita
MŠ – Materská škola
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKP – Národná kultúrna pamiatka
n.o. – Nezisková organizácia
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
NSRR SR – Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
NTL – Nízkotlaký
NUTS - Nomenclature of territorial units for statistics
OcÚ – Obecný úrad
OcZ – Obecné zastupiteľstvo
OP – Operačný program
OUI – Odborné učilište internátne
PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PO – Pamiatkový objekt

PPF – Poľnohospodársky pôdny fond

PRV – Program rozvoja vidieka

PSK – Prešovský samosprávny kraj

PZ SR – Policajný zbor Slovenskej republiky

RD – Rodinný dom

RegDat – Regionálna databáza

RIÚS – Regionálna integrovaná územná stratégia

SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav

SHR – Súkromne hospodáriaci roľník

SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

SOPK – Slovenská obchodná a priemyselná komora

SPF – Slovenský pozemkový fond

SR – Slovenská republika

SRZ – Slovenský rybársky zväz

s.r.o. – Spoločnosť s ručením obmedzeným

STL – Stredotlaký

SŽK – Slovenská živnostenská komora

ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

TZCH – Turisticky značený chodník

ÚEV – Územie európskeho významu

ÚMS – Únia miest Slovenska

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ÚPN-O – Územný plán obce

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

ÚSES – Územný systém ekologickej stability

ÚV – úpravňa vody

ÚZPF – Ústredný zoznam pamiatkového fondu

VN – Vysoké napätie

VSE – Východoslovenská energetika

VÚC – Vyšší územný celok

VVN – Veľmi vysoké napätie

ZMOHR – Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

ZŠ – Základná škola

ZUŠ – Základná umelecká škola

Z. z. – Zbierka zákonov

ŽP – Životné prostredie

ŽST – Železničná stanica

Príloha č. 4 (formulár R 1) – Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

1. Prioritná oblasť (Hospodárska) - Rozvinutá ekonomika produkujúca ďalšie rozvojové impulzy								
Špecifický cieľ, opatrenie, projekt/aktivita	termín (rok)	zodpovedný	financovanie		indikátor	východisková hodnota	plánovaná hodnota	poznámky
			zdroj	výška v €				
Špecifický cieľ: Podpora súkromného podnikania								
Opatrenie č. 1.1 Zvýšenie atraktivity územia a počtu aktivít pre podporu mikropodnikov, malých a stredných podnikov								
Aktivita 1.1.1 Aktualizácia Územno-plánovacej dokumentácie	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	cca 5 000 na prvú etapu	počet začatých aktualizácií ÚPD	0	1	V prípade možností sa plánuje využitie aj iných ako vlastných zdrojov.
Opatrenie č. 1.2 - Zvýšenie efektivity hospodárenia a príjmov obce								
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia Domu služieb	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet začatých rekonštrukcií Domu služieb	0	1	V prípade možností sa plánuje využitie aj iných ako vlastných zdrojov.
Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia oporného múra i oplotenia cintorína a výstavba Urnového hája	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet začatých rekonštrukcií cintorína a jeho okolia	0	1	V prípade možností sa plánuje využitie aj iných ako vlastných zdrojov.
Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia domu smútku	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet začatých rekonštrukcií domu smútku	0	1	V prípade možností sa plánuje využitie aj iných ako vlastných zdrojov.
Špecifický cieľ: Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov								
Opatrenie č. 1.3 - Spolupráca s miestnymi a regionálnymi aktérmi na rozvoji turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov								
Projekt 1.3.1 Rekonštrukcia turisticky atraktívnych nehnuteľností	od 2015	majiteľia nehnuteľností	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet zrekonštruovaných nehnuteľností	0	1	Ide hlavne o rekonštrukciu kaštieľa.

Opatrenie č. 1.4 - Aktívna činnosť pri vytváraní a propagácii produktov cestovného ruchu v rámci obce i širšieho regiónu								
Aktivita 1.4.1 Vytvorenie a správa turistických a náučných chodníkov v obci a jej okolí	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet metrov novovytvorených náučných chodníkov	0	400	Zabezpečenie bude vhodné plánovať v spolupráci s miestnymi záujmovými združeniami a krajskou iniciatívou Terra Incognita.
Aktivita 1.4.3 Aktívne zapájanie sa do projektov a komunikácie za účelom spolupráce všetkých subjektov oblasti Gelnica a okolie v cestovnom ruchu	od 2016	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet projektov CR, do ktorých sa obec zapojila	0	1	Zabezpečenie bude vhodné plánovať v spolupráci s miestnymi záujmovými združeniami a krajskou iniciatívou Terra Incognita.
Špecifický cieľ: Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania								
Opatrenie č. 1.5 - Zabezpečenie dostatočných kapacít a moderného vybavenia priestorov v predškolskom i školskom vzdelávaní								
Projekt 1.5.1 Realizácia druhého zdroja pitnej vody pre budovu Základnej školy s materskou školou	od 2017	OcÚ, ZŠ s MŠ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	Počet zabezpečených zdrojov pitnej vody pre ZŠ s MŠ	1	2	
Aktivita 1.5.4 Podpora vytvárania miest pre asistentov učiteľa a ich činností na Základnej škole s materskou školou	2015 - 2017	OcÚ, ZŠ s MŠ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet asistentov učiteľa v MŠ a ZŠ	1	3	Ide o všetky typy asistentov učiteľa, t.j. pre MRK aj pre zdravotne znevýhodnených žiakov.
Opatrenie č. 1.6 - Využívanie a podpora realizácie neformálneho vzdelávania vo všetkých vekových kategóriách								
Aktivita 1.6.1 Podporovať záujmové združenia poskytujúce neformálne vzdelávanie	od 2016	OcÚ, záujmové združenia	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet osôb zapojených do neformálneho vzdelávania	0	10	Ide o všetky druhy a formy neformálneho vzdelávania pre všetky vekové kategórie obyvateľstva.
Špecifický cieľ: Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce								
Opatrenie č. 1.7 - Realizácia opatrení otvorenej verejnej správy využívajúcej moderné informačné prostriedky								
Aktivita 1.7.1 Zvýšenie počtu služieb OcÚ poskytovaných občanom elektronicky	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet služieb OcÚ poskytovaných občanom elektronicky	3	10	

Opatrenie č. 1.8 - Vytvorenie podmienok na aktívne využívanie elektronických služieb samosprávy								
Aktivita 1.8.1 Zapojenie sa do projektov elektronizácie služieb samosprávy (napr. Dátové centrum obcí a miest)	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet projektov elektronizácie, do ktorých sa mesto zapojilo	1	2	
Špecifický cieľ: Zlepšenie ekonomickej kondície obce								
Opatrenie č. 1.10 - Realizácia opatrení na aktívne znižovanie zadĺženosti obce								
Aktivita 1.10.1 Konsolidácia výdavkov obce	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje	neurčená	percento zadĺženosti obce	36,41	36,00	Cieľ je znižovať zadĺženosť aj výdavky obce.
2. Prioritná oblasť (Sociálna) - Zabezpečené všetky verejné služby občanom								
Špecifický cieľ: Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce								
Opatrenie č. 2.3 - Zabezpečenie terénnej sociálnej práce prioritne pre Rómskych obyvateľov a zdravotne postihnutých občanov								
Aktivita 2.3.1 Zabezpečovanie terénnej sociálnej práce v Rómskej komunite a jej rozšírenie podľa potrieb aj na iné znevýhodnené skupiny obyvateľstva	2016 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet osôb na pozícii terénny sociálny pracovník	0	2	Bude snaha o zapájanie sa do národných projektov podporujúcich terénnu sociálnu prácu. Čiastočne sa budú zdroje zabezpečovať aj prostredníctvom aktívnej politiky štátu v oblasti zamestnanosti. Počet asistentov TSP podmieniť výberom z komunity.
Aktivita 2.3.2 Zabezpečenie terénneho zdravotného asistenta a vytvorenie podmienok pre jeho prácu	2016 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet osôb na pozícii terénny zdravotný asistent	0	1	Bude snaha o zapájanie sa do národných projektov podporujúcich tieto aktivity.
Opatrenie č. 2.4 - Vytvorenie podmienok pre komunitnú prácu v obci								
Aktivita 2.4.1 Vytvorenie Komunitného centra / miestnosti v obci	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet miestností využívaných na komunitnú prácu	0	1	
Aktivita 2.4.3 Podpora činnosti a aktivít dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce	od 2015	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet činností a aktivít DHZ za rok	2	3	

Špecifický cieľ: Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva								
Opatrenie č. 2.5 - Podpora práce a ponuky služieb pre dôchodcov								
Aktivita 2.5.1 Zriadenie zariadenia pre seniorov (denný stacionár)	2016 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet zariadení pre seniorov v obci	0	1	
Špecifický cieľ: Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života								
Opatrenie č. 2.7 - Podpora a rozvoj športu								
Projekt 2.7.2 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových multifunkčných športových plôch	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet zrekonštruovaných, prípadne nových multifunkčných športových plôch	0	2	
Projekt 2.7.3 Využiť areál Základnej školy s materskou školou na výstavbu športovísk pre deti a mládež	od 2016	OcÚ, ZŠ s MŠ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet športovísk v areáli ZŠ s MŠ	2	3	
Aktivita 2.7.4 Podpora aktivít športových klubov a združení	2015 - 2017	OcÚ, ZŠ s MŠ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet podporovaných športových klubov a združení	3	3	
Opatrenie č. 2.9 - Podpora prevencie a činností obecnej polície a obecných hliadok								
Aktivita 2.9.2 Dobudovanie kamerového systému v obci	od 2016	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet kamier sledujúcich verejné priestranstvá v obci	0	12	
3. Prioritná oblasť (Environmentálna) - Kvalitné životné prostredie a aktivity obce a jej občanov zabezpečujúce pozitívne vplyvy na životné prostredie								
Špecifický cieľ: Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia								
Opatrenie č. 3.1 - Aktívna podpora skvalitnenia vodozádržných, ekologických a krajinárskych funkcií územia								
Aktivita 3.1.2 Osveta v problematike životného prostredia	2015 - 2017	ZŠ s MŠ, OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet využitých či vydaných propagačných či učebných materiálov z problematiky v rámci osvetových skupín obyvateľstva	2	5	Obec by mala podporovať všetky takéto činnosti. Materiály môžu mať rôznu formu - tlačené, video, audio či fotografické.

Špecifický cieľ: Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia**Opatrenie č. 3.3 - Aktívna podpora a realizácia efektívneho odpadového hospodárstva**

Aktivita 3.3.1 Dobudovanie a prevádzka zberného dvora na triedený odpad	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	funkčný zberný dvor	0	1	
Aktivita 3.3.2 Výstavba obecnej kanalizácie a ČOV	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet ČOV pre obec	0	1	Realizácia závisí od poskytnutých finančných prostriedkov.
Aktivita 3.3.3 Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok odpadu	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet zlikvidovaných čiernych skládok	0	2	Obec pravidelne odstraňuje vzniknuté čierne skládky odpadu, čo hradí z vlastného rozpočtu.
Aktivita 3.3.4 Podpora a realizácia osvetly a propagácie vhodnosti separovania a recyklácie odpadov vo všetkých kategóriách obyvateľstva	2015 - 2017	ZŠ s MŠ, OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet využitých či vydaných propagačných či učebných materiálov z problematiky v rámci osvetly	1	2	Obec by mala podporovať všetky takéto činnosti. Materiály môžu mať rôznu formu - tlačené, video, audio či fotografické, web.

Opatrenie č. 3.4 - Dobudovanie a pravidelná starostlivosť o technickú a dopravnú infraštruktúru

3.4.1 Obnova miestnych komunikácií	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	vykonaná údržba/obnova miestnych komunikácií (číslo 1 znamená vykonanú údržbu/obnovu za rok)	1	1	
3.4.2 Technické zázemie pre činnosť dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce	2015 - 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet zrekonštruovaných budov využívaných DHZ	0	1	Hlavná rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice sa uskutočnila ešte v roku 2015.
3.4.3 Vybudovanie obecného vodovodu	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet domácností pripojených k obecnému vodovodu	0	50	Realizácia závisí od poskytnutých finančných prostriedkov.
3.4.5 Obnova, rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	od 2016	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet nových svietidiel verejného osvetlenia za rok	0	10	
3.4.6 Rekonštrukcia mosta v časti "Humence"	od 2017	OcÚ	vlastné zdroje, dotácie, granty	neurčená	počet zrekonštruovaných mostov	0	1	Realizácia závisí od poskytnutých finančných prostriedkov.

Ostatné prílohy

Zoznam príloh úvodnej časti:

Číslo formulára	Názov formulára, podporného dokumentu	Umiestnenie prílohy
Ú 1	Zámer spracovania PHSR	prílohy
Ú 2	Harmonogram spracovania PHSR	prílohy
Ú 3	Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR	prílohy
Ú 4	Zoznam členov pracovných skupín	prílohy
Ú 6	Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR	samostatný súbor
Ú 7	Titulná strana dokumentu PHSR	na úvodnej strane dokumentu
Ú 8	Štruktúra dokumentu	prílohy
Ú 9	Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	prílohy

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania PHSR

Názov dokumentu:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015 - 2020
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov (úplné spracovanie „na kľúč“).
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov riadenia obce a spracovateľa.</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> Celkovú koordináciu spracovania PHSR 2015 - 2020; Zostavenie Zámeru spracovania PHSR; Spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia s podporou dodávateľa; Určenie tém na spracovanie charakteristiky územia; Spracovanie východísk pre strategickú časť v spolupráci s dodávateľom (vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR, vyhodnotenie väzieb na ďalšie koncepčné dokumenty, súhrnné zhodnotenie situácie cieľového územia, pomenovanie problémov a hľadanie príčin zistených problémov); Vypracovanie strategickej vízie v spolupráci s dodávateľom na základe podkladov od pracovných skupín; Vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán v spolupráci s dodávateľom; Stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania) v spolupráci s dodávateľom; Vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov v spolupráci s pracovnými skupinami a dodávateľom; Spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky v spolupráci s pracovnými skupinami a s dodávateľom; Vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR; Fungovanie partnerstva, informovanie verejnosti o realizácii PHSR a v prípade potreby verejné prerokovanie aktualizácie PHSR; Spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR v spolupráci s dodávateľom; Rozpracovanie finančného plánu do akčného plánu v spolupráci s

	<p>dodávateľom; Finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.</p> <p>Za tvorbu obsahu budú zodpovedať pracovné skupiny zriadené zo zástupcov obce, obecného zastupiteľstva, občanov a partnerských organizácií.</p> <p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pre oblasť hospodárstva (cestovný ruch, zamestnanosť, podnikanie, financie, kultúra, šport a voľný čas, apod.); - pre oblasť sociálnych vecí (sociálne služby, vzdelávanie, zdravotníctvo, bývanie, poriadok a bezpečnosť, občianska vybavenosť, a pod.); - pre oblasť životného prostredia (dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie, informačná spoločnosť). <p>Členovia pracovných skupín za obec budú nominovaní štatutárnym zástupcom obce, členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie bude ponúknuté na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavia záujem o spoluprácu bude uzatvorená partnerská dohoda, ktorej vzor je daný Metodikou.</p> <p>Pracovné skupiny budú zodpovedať za:</p> <p>Prerokovanie východísk pre strategickú časť; Prípravu podkladov pre formuláciu strategickú vízie obce; Návrh strategických cieľov a opatrení v súlade s vybraným typom stratégie; Špecifikáciu opatrení, návrh aktivít a stanovenie poradia dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu; Vypracovanie návrhu hodnotiacich tabuliek podľa oblastí – politik k navrhnutým opatreniam pre výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami.</p> <p>Proces spracovania PHSR 2015 - 2020 bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne oboznamovaná s priebežnými výstupmi prostredníctvom webovej stránky obce www.helcmanovce.sk a ich názory budú zozbierané formou elektronického dotazníkového prieskumu.</p>
Obdobie spracovania	<p>- harmonogram spracovania: apríl 2015 – november 2015</p> <p>Harmonogram spracovania: - pozri časť Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHSR</p>
Financovanie spracovania	<p>Spracovanie bude financované z rozpočtu obce vo výške 5 860 EUR s DPH (na základe výsledkov verejného obstarávania).</p> <ul style="list-style-type: none"> - náklady na vlastné spracovanie – experti; - náklady na získanie informačných podkladov - štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky; - náklady na stretnutia - pracovné skupiny a verejnosť; - náklady na publicitu - tlač informačných materiálov, úprava elektronických médií.
Územné vymedzenie :	Obec Helcmanovce, Košický kraj
Územný plán obce/VÚC schválený:	nie/áno

Zdroj: obec Helcmanovce + vlastné spracovanie

Formulár č. Ú 2 - Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR obce Helcmanovce v priebehu roku 2015												
Termín/ Obsahová časť	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie + zadanie objednávateľa

Formulár č. Ú 3 - Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	X		
Informačné formuláre, tabuľky údajov, infografika	XXX		
Plagáty	X		
Internetové stránky - vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms; sociálne siete	XX		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	XXX		
Stretnutia	XX		
Vystúpenia v obecnom rozhlase/televízii	XXX		
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	XX	XX	X
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)	X	XXX	
Verejné stretnutia	XX	XXX	X
Návšteva v dotknutom území	X	X	X
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)	XX	XXX	X
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	X	XXX	XX
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	X	XX	XXX

Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	X	XXX	
Dotazník pre širokú verejnosť	X	XX	
Dotazník pre mesto	X	X	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny		XXX	XX
Odborné poradné skupiny	X	XX	XXX
Pracovné skupiny	X	X	XXX
Riešenie problémov a metódy na dosiahnutie konsenzu			
Brainstorming	X	XX	XXX
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	XX	X	XXX
Rokovanie za prítomnosti moderátora/facilitátora	X	XX	XXX

X – možné, XX – odporúčané/vhodné, XXX – veľmi vhodné, vysoko odporúčané

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. Ú 6 - Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR vrátane hodnotenia čerpania finančných prostriedkov pri realizácii PHSR (realizované aktivity, projekty) – tvorí samostatnú prílohu dokumentu PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. Ú 8 - Štruktúra dokumentu

Úvod - popisuje obsah dokumentu a prináša stručné zhrnutie prípravy PHSR, východiskových dokumentov a inštitucionálneho a časového zabezpečenia jeho spracovania.

Časť A - Analytická časť: obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká. Člení sa podrobnejšie nasledovne:

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Časť A.II - Analýza vonkajšieho prostredia

Časť A.III - Zhodnotenie súčasného stavu územia.

Časť B - Strategická časť: obsahuje stratégiu rozvoja obce/mesta pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce/mesta pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky.

Časť C - Programová časť: obsahuje hlavne zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce/mesta.

Časť D - Realizačná časť: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja s vecným a časovým harmonogramom realizácie.

Časť E - Finančná časť: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie. Člení sa podrobnejšie nasledovne:

Záver

Povinné prílohy PHSR

Ostatné prílohy PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

Zoznam príloh analytickej časti:

Číslo formulára	Názov formulára, podporného dokumentu	Umiestnenie prílohy
A 3	Plánovací formulár prieskumu	text
A 4	Evidencia podnikateľských subjektov	samostatný súbor
A 5	Evidencia mimovládnych organizácií	samostatný súbor
A 7	Ex-ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti investícií k termínu aktualizácie PHSR, resp. vypracovania nového PHSR	samostatný súbor
A 8	STEEP analýza	text
A 10	SWOT analýza	text
-	Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát	text

Zoznam príloh strategickej časti:

Číslo formulára	Názov formulára, podporného dokumentu	Umiestnenie prílohy
S 1	Hierarchia strategických cieľov	samostatný súbor

Zoznam príloh programovej časti:

Číslo formulára	Názov formulára, podporného dokumentu	Umiestnenie prílohy
P 1	Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	samostatný súbor

Zoznam príloh realizačnej časti:

Číslo formulára	Názov formulára, podporného dokumentu	Umiestnenie prílohy
R 1	Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí – Akčný plán na n + 2 roky	príloha č. 4
R 5	Plán hodnotenia a monitorovania	text

Zoznam iných príloh:

Číslo formulára	Názov formulára, podporného dokumentu	Umiestnenie prílohy
-	Rozhodnutie z procesu SEA – posudzovanie vplyvov na životné prostredie	prílohy
-	Uznesenie OcZ o schválení PHSR	prílohy

Obr.: Uznesenie OcZ o schválení PHSR

Uznesenie č. 146/2015
z verejného rokovania Obecného zastupiteľstva Obce Helcmanovce
zo dňa 15.12.2015

K bodu 4: PHSR obce Helcmanovce

Obecné zastupiteľstvo Obce Helcmanovce

schvaľuje

1. PHSR obce Helcmanovce na roky 2015-2020

Hlasovanie:

Za:	7	P. Pisko, Mgr. Ľ. Pavlík, V. Zmij, A. Golitko, , Mgr. A. Ferencová, J. Pisko, J. Burčák
Proti:	0	
Zdržal sa:	0	
Neprítomní:	2	Ľ. Zmij, L. Bodnár

Mgr. Blanka Vargová

starostka obce

[illegible]

Formulár č. A 4 Evidencia podnikateľských subjektov obceHelcmanovce

Číslo	Názov PO/sídlo/Sk NACE:	Počet zamestnancov (rok)	Prírastok/úbytok zamestnancov	Tržby (rok)	Zisk (rok)	Rast pridanej hodnoty (rok)	Záznam z rokovania o Dohode o partnerstve dňa:	Poznámky	Kontakt
<u>1</u>	Michal Novák - Tana / Helcmanovce / 47789 Ostatný	11	0						
<u>2</u>	Reštaurácia a penzión Zlatý orol / Helcmanovce /	16/17	1						
<u>3</u>	Poľnohospodárske družstvo / Helcmanovce / 01420 Chov ostatného dobytky,byvolov	24/24	0		1 599 (2014)				
<u>4</u>	Rastislav Pavlík - RP autoškola ALF / Helcmanovce /	11	0						
<u>5</u>	urbárska spoločnosť- pozemkové spoločenstvo	22	0		12 000 € (2014)				

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
1.	Michal Novák - Tana	Samostatne podnikajúca fyzická osoba	11955651	
Sídlo:			Prevádzkárne/Prevádzkárne:	
Helcmanovce				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Vnútroštátna nákladná cestná doprava. Medzinárodná cestná preprava tovaru, ktorá je podnikaním.				
Konateľ/lia:		Kontaktná osoba/y:		
Michal Novák		Michal Novák		
Kontakty				
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:	
055 63 Helcmanovce 51				
Poznámky (spolupráca s obcou, mestom):				

[späť na zoznam PO](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
2.	Reštaurácia a penzión Zlatý orol		40110621	1031684170
Sídlo:			Prevádzkárne/Prevádzkárne:	
Helcmanovce			Helcmanovce 151	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
maloobchod v rozsahu voľných živností				10 až 19
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Jana Pisková			Jana Pisková	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helcmanovce 151		0917121704, 053/810664 - reštaurácia	zlatyorol@zlatyorol.com	www.zlatyorol.com
Poznámky (spolupráca s obcou, mestom):				

[späť na zoznam PO](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
3.	Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce	Družstvo	691704	SK2020501505
Sídlo:			Prevádzkárneň/Prevádzkárne:	
Helcmanovce			Helcmanovce 587	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Podnikanie v poľnohospodárskej výrobe a v lesníctve, vrátane výroby a predaja nespracovaných poľnohospodárskych a lesných výrobkov na účely spracovania a ďalšieho predaja				20 až 24
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Dalibor Dorčák			Dalibor Dorčák	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helcmanovce 587		053 / 479 93 78	pdhelcmanovce@centrum.sk	www.pd-helcmanovce.sk
Poznámky (spolupráca s obcou, mestom):				

[späť na zoznam PO](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
4.	Rastislav Pavlík - RP Autoškola ALF		43191029	1047751287
Sídlo:			Prevádzkárne/Prevádzkárne:	
Helcmanovce 509				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
prevádzkovanie autoškoly v rozsahu podľa osvedčenia o registrácii autoškoly				1
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Rastislav Pavlík			Rastislav Pavlík	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helcmanovce 509		0918 770 848, 0915 944 710		

[späť na zoznam PO](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
5.	Urbárska spoločnosť - pozemkové spoločenstvo	spoločenstvo vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	42327016	2024068596
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkárne:	
Helmanovce			Helmanovce 161	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
lesné hospodárstvo a ostatné služby v lesníctve				2
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Ondrej Šustrík			Ondrej Šustrík	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helmanovce 161		053/4799251	urbariat.helmanovce@gmail.com	
Poznámky (spolupráca s obcou, mestom):				

[späť na
zoznam PO](#)

Evidencia mimovládnych organizácií v obci Helcmanovce	
P. č.	Názov:
<u>1</u>	Dychová hudba Seľanka
<u>2</u>	Dobrovoľný hasičský zbor Helcmanovce
<u>3</u>	Futbalový klub Slovan Helcmanovce
<u>4</u>	Poľovnícke združenie
<u>5</u>	Slovenský zväz zdravotne postihnutých - základná organizácia
<u>6</u>	Športový klub sánkarov

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
1	Dychová hudba Seľanka	spolok	31947671
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Helcmanovce 161			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
hudobná produkcia, usporiadanie kultúrnych podujatí		(mládež, seniori,)	20
Štutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
Lukáš Bodnár		Lukáš Bodnár	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
Helcmanove 430	915380024		
Poznámky (spolupráca s obcou, obcami)			

[späť na zoznam](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
2.	Dobrovoľný hasičský zbor Helcmanovce	občianske združenie	1774746701
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Helcmanovce			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
dobrovoľná činnosť - dobrovoľné občianske združenie		(mládež, seniori,)	46
Štutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
Františej Varga		František Varga	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
Helcmanovce 253	905334239	frantisek@varga.eu	
Poznámky (spolupráca s obcou, obcami)			
<p>spolipráca s obcou- čistenie vodných zdrojov, živelné pohromy(požiare, povodne), osvetová kultúrna činnosť (ukážky)</p>			

[späť na zoznam](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
3.	Futbalový klub Slovan Helcmanovce	Občianske združenie	31942776
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Helcmanovce		Futbalový štadión Helcmanovce	
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
Zabezpečovať rozvoj športovej činnosti v oblasti futbalu		(mládež, seniori,)	84
Štutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
Jaroslav Pisko		Jaroslav Pisko	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helcmanovce 514	Predseda klubu: 0918590615	konzum@eccenet.sk	www.fkselo.webnode.sk
Poznámky (spolupráca s obcou, obcami)			
Spolupráca s obcou Helcmanovce			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
4.	Poľovnícke združenie	občianske združenie	35 523 247
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Helcmanovce			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
Zveľaďovanie životného prostredia poľovnej zveri, budovanie poľovníckych zariadení, príprava dostatku krmiva pre zimné obdobie a zveľaďovanie revíru		(mládež, seniori,)	18
Štutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
Ivan Leitmančík		Ivan Leitmančík	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helcmanovce 161	903637719		
Poznámky (spolupráca s obcou, obcami)			

[späť na zoznam](#)

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
5.	Slovenský zväz zdravotne postihnutých - základná organizácia	UR SZZP Martin	698172057
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Helcmanovce			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
akcie - športové, kultúrne, zdravotné prednášky		(mládež, seniori,)	146
Štutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Petríková Anna	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
Helcmanovce 423	911181387		

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
6.	Športový klub sánkárov	Občianske združenie	30684994
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Helcmanovce			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
športová		(mládež, seniori,)	60
Štutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
Ľubomír Kuchár		Ľubomír Kuchár	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
055 63 Helcmanovce 511	907151493	kucharlubo@gmail.com	skolahelcmanovce.edupage.org
Poznámky (spolupráca s obcou, obcami)			

[späť na zoznam](#)

Formulár č. A 7 - Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu aktualizácie PHSR, resp. vypracovania nového PHSR (pipeline)

v tis. € na dve desatinné miesta

[illegible]

	Chceme aby v roku 2020 boli Helcmanovce: <ul style="list-style-type: none"> - bezpečnou, dobre hospodáriacou a vhodne riadenou obcou; - obcou aktívne podporujúcou rozvoj podnikania a kvalitnej infraštruktúry; - obcou chrániacou a zveľaďujúcou kultúrne i prírodné dedičstvo; - obcou uvedomelých, sebavedomých a vzdelaných ľudí, s pozitívnym a aktívnym prístupom k činnostiam na rozvoj komunity; - obcou vhodnou pre život obyvateľov (dostatočná ponuka práce, vhodné spojenia do najbližších centier, čistá a zdravá obec) 								
Vízia									
Globálne ciele	1. Prioritná oblasť - Hospodárska 1. Rozvinutá ekonomika produkujúca ďalšie rozvojové impulzy								
Špecifické ciele	1.1 Podpora súkromného podnikania		1.2 Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov		1.3 Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania		1.4 Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce		
Tématické ciele	T.1 Zvýšenie atraktivity územia a počtu aktivít pre podporu mikropodnikov, malých a stredných podnikov	T.2 Zvýšenie efektivity hospodárenia a príjmov obce	T.3 Spolupráca s miestnymi a regionálnymi aktérmi na rozvoji turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	T.4 Aktívna činnosť pri vytváraní a propagácii produktov cestovného ruchu v rámci obce i širšieho regiónu	T.5 Zabezpečenie dostatočných kapacít a moderného vybavenia priestorov v predškolskom i školskom vzdelávaní	T.6 Využívanie a podpora realizácie neformálneho vzdelávania vo všetkých vekových kategóriách	T.7 Realizácia opatrení otvorenej verejnej správy využívajúcej moderné informačné prostriedky	T.8 Vytvorenie podmienok na aktívne využívanie elektronických služieb samosprávy	T.9 Zlepšenie komunikačnej a IT infraštruktúry
Územné ciele									

		<p>2. Prioritná oblasť - Sociálna</p> <p>2. Zabezpečené všetky verejné služby občanom</p>							
1.5 Zlepšenie ekonomickej kondície obce		2.1 Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov		2.2 Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce		2.3 Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva		2.4 Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	
T.10 Realizácia opatrení na aktívne znižovanie zadĺženosti obce	T.11 Zlepšenie výberu miestnych daní a poplatkov	T.12 Zabezpečenie dostatočných kapacít nízkoštandardného a nájomného bývania	T.13 Zabezpečenie možností individuálnej bytovej výstavby a komplexnej bytovej výstavby	T.14 Zabezpečenie terénnej sociálnej práce prioritne pre Rómskych obyvateľov a zdravotne postihnutých občanov	T.15 Vytvorenie podmienok pre komunitnú prácu v obci	T.16 Podpora práce a ponuky služieb pre dôchodcov	T.17 Podpora práce organizácii pracujúcich s ostatnými znevýhodnenými skupinami obyvateľstva	T.18 Podpora a rozvoj športu	T.19 Podpora a rozvoj kultúry

U.1 Posilnenie územia obce Helcmanovce a jej okolia

	3. Prioritná oblasť - Environmentálna 3. Kvalitné životné prostredie a aktivity obce a jej občanov zabezpečujúce pozitívne vplyvy na životné prostredie			
2.5 Prevencia kriminality a zabezpečenie ochrany osôb a majetku	3.1 Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia		3.2 Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	
T.20 Podpora prevencie a činnosti obecnej polície a obecných hliadok	T.21 Aktívna podpora skvalitnenia vodozádržných,ekologických a krajinárskych funkcií územia	T.22 Spolupráca so všetkými relevantnými inštitúciami pre zachovanie a zlepšovanie ekologickej stability územia	T.23 Aktívna podpora a realizácia efektívneho odpadového hospodárstva	T.24 Dobudovanie a pravidelná starostlivosť o technickú a dopravnú infraštruktúru

Formulár P 1 - Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblasti

Opatrenie (Tematický cieľ)	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť	Zapojené inštitúcie
Opatrenie č. 1.1 - Zvýšenie atraktivity územia a počtu aktivít pre podporu mikropodnikov, malých a stredných podnikov	1.1.1 Aktualizácia Územno-plánovacej dokumentácie	Hospodárska - Podpora súkromného podnikania	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.1.2 Založenie obecného/sociálneho podniku	Hospodárska - Podpora súkromného podnikania	obec Helcmanovce, US-PS Helcmanovce, PD Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.2 - Zvýšenie efektivity hospodárenia a príjmov obce	1.2.1 Rekonštrukcia Domu služieb	Hospodárska - Podpora súkromného podnikania	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.2.2 Rekonštrukcia oporného múra i oplotenia cintorína a výstavba Urnového hája	Hospodárska - Podpora súkromného podnikania	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.2.3 Rekonštrukcia domu smútku	Hospodárska - Podpora súkromného podnikania	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.2.4 Rozšírenie existujúceho resp. zriadenie (výstavba) nového obecného cintorína	Hospodárska - Podpora súkromného podnikania	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.3 - Spolupráca s miestnymi a regionálnymi aktérmi na rozvoji turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	1.3.1 Rekonštrukcia turisticky atraktívnych nehnuteľností	Hospodárska - Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	obec Helcmanovce, Krajský pamiatkový úrad Prešov, KSK
	1.3.2 Podporovať vznik a prevádzku turistickej infraštruktúry pre poskytovanie komplexných služieb	Hospodárska - Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	obec Helcmanovce, KSK, externé osoby alebo inštitúcie
Opatrenie č. 1.4 - Aktívna činnosť pri vytváraní a propagácii produktov cestovného ruchu v rámci obce i širšieho regiónu	1.4.1 Vytvorenie a správa turistických a náučných chodníkov v obci a jej okolí	Hospodárska - Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	obec Helcmanovce, KSK, externé osoby alebo inštitúcie
	1.4.2 Vytvoriť zázemie a podmienky pre rozvoj agroturistiky	Hospodárska - Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	obec Helcmanovce, KSK, externé osoby alebo inštitúcie
	1.4.3 Aktivne zapájanie sa do projektov a komunikácie za účelom spolupráce všetkých subjektov oblasti Gelnica a okolie v cestovnom ruchu	Hospodárska - Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	obec Helcmanovce, KSK, OOCR Spiš, záujmové združenia, externé osoby alebo inštitúcie
	1.4.4 Vytvárať nové komplexné produkty cestovného ruchu využívajúc prírodné danosti a históriu územia	Hospodárska - Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	obec Helcmanovce, KSK, OOCR Spiš, záujmové združenia, externé osoby alebo inštitúcie
Opatrenie č. 1.5 - Zabezpečenie dostatočných kapacít a moderného vybavenia priestorov v predškolskom i školskom vzdelávaní	1.5.1 Realizácia druhého zdroja pitnej vody pre budovu Základnej školy s materskou školou	Hospodárska - Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, externé inštitúcie
	1.5.2 Výstavba novej telocvične v objekte Základnej školy s materskou školou	Hospodárska - Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, externé inštitúcie
	1.5.3 Rekonštrukcia strechy objektu Základnej školy s materskou školou	Hospodárska - Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, externé inštitúcie
	1.5.4 Podpora vytvárania miest pre asistentov učiteľa a ich činností na Základnej škole s materskou školou	Hospodárska - Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, externé inštitúcie
	1.5.5 Vytvorenie a vybudovanie oddychových zón v areáli Základnej školy s materskou školou	Hospodárska - Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.6 - Využívanie a podpora realizácie neformálneho vzdelávania vo všetkých vekových kategóriách	1.6.1 Podporovať záujmové združenia poskytujúce neformálne vzdelávanie	Hospodárska - Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania	obec Helcmanovce, externé inštitúcie

Opatrenie č. 1.7 - Realizácia opatrení otvorenej verejnej správy využívajúcej moderné informačné prostriedky	1.7.1 Zvýšenie počtu služieb OcÚ poskytovaných občanom elektronicky	Hospodárska - Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.8 - Vytvorenie podmienok na aktívne využívanie elektronických služieb samosprávy	1.8.1 Zapojenie sa do projektov elektronizácie služieb samosprávy (napr. Dátové centrum obcí a miest)	Hospodárska - Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.8.2 Zabezpečiť školenia zamestnancov OcÚ a podriadených organizácii pre prácu s informačnými technológiami	Hospodárska - Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.8.3 Zabezpečenie "mapovej služby" obce pre zamestnancov aj obyvateľov obce	Hospodárska - Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.9 - Zlepšenie komunikačnej a IT infraštruktúry	1.9.1 Modernizácia výpočtovej a kancelárskej techniky na OcÚ	Hospodárska - Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.9.2 Zabezpečenie prevádzky verejnej Wi-Fi siete v centre obce	Hospodárska - Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.10 - Realizácia opatrení na aktívne znižovanie zadĺženosti obce	1.10.1 Konsolidácia výdavkov obce	Hospodárska - Zlepšenie ekonomickej kondície obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	1.10.2 Odpredaj prebytočného majetku	Hospodárska - Zlepšenie ekonomickej kondície obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 1.11 - Zlepšenie výberu miestnych daní a poplatkov	1.11.1 Realizácia opatrení na zvýšenie príjmov obce prostredníctvom zlepšeného výberu miestnych daní a poplatkov	Hospodárska - Zlepšenie ekonomickej kondície obce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.1 - Zabezpečenie dostatočných kapacít nízkoštandardného a nájomného bývania	2.1.1 Výstavba nájomných bytov nízkeho štandardu	Sociálna - Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.2 - Zabezpečenie možností individuálnej bytovej výstavby a komplexnej bytovej výstavby	2.2.1 Zabezpečenie pozemkov, infraštruktúry a sietí pre možnosti IBV	Sociálna - Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	2.2.2 Výstavba nových obecných nájomných bytových domov I. a II. kategórie	Sociálna - Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.3 - Zabezpečenie terénnej sociálnej práce prioritne pre Rómskych obyvateľov a zdravotne postihnutých občanov	2.3.1 Zabezpečovanie terénnej sociálnej práce v Rómskej komunite a jej rozšírenie podľa potrieb aj na iné znevýhodnené skupiny obyvateľstva	Sociálna - Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce	obec Helcmanovce, ÚPSVaR, záujmové združenia, externé inštitúcie
	2.3.2 Zabezpečenie terénneho zdravotného asistenta a vytvorenie podmienok pre jeho prácu	Sociálna - Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce	obec Helcmanovce, ÚPSVaR, záujmové združenia, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.4 - Vytvorenie podmienok pre komunitnú prácu v obci	2.4.1 Vytvorenie Komunitného centra / miestnosti v obci	Sociálna - Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	2.4.2 Spracovanie Plánu rozvoja komunitných služieb	Sociálna - Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	2.4.3 Podpora činnosti a aktivít dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce	Sociálna - Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce	obec Helcmanovce, záujmové združenia, externé inštitúcie
	2.4.4 Podpora verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb	Sociálna - Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce	obec Helcmanovce, záujmové združenia, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.5 - Podpora práce a ponuky služieb pre dôchodcov	2.5.1 Zriadenie zariadenia pre seniorov (denný stacionár)	Sociálna - Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva	obec Helcmanovce, KSK, záujmové združenia, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.6 - Podpora práce organizácii pracujúcich s ostatnými	2.6.1 Zabezpečenie bezbariérového pohybu a prístupu do verejných budov v obci	Sociálna - Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva	obec Helcmanovce, externé inštitúcie

znevýhodnenými skupinami obyvateľstva	2.6.2 Podpora záujmových združení zaoberajúcich sa prácou s telesne a duševne postihnutými osobami	Sociálna - Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva	obec Helcmanovce, KSK, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.7 - Podpora a rozvoj športu	2.7.1 Podpora a investície do súkarského športu v obci	Sociálna - Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	2.7.2 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových multifunkčných športových plôch	Sociálna - Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	2.7.3 Využiť areál Základnej školy s materskou školou na výstavbu športovísk pre deti a mládež	Sociálna - Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, externé inštitúcie
	2.7.4 Podpora aktivít športových klubov a združení	Sociálna - Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	obec Helcmanovce, KSK, externé inštitúcie
	2.8.1 Zabezpečenie vhodných kultúrno-spoločenských priestorov (sála pre kultúrne a spoločenské udalosti)	Sociálna - Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.8 - Podpora a rozvoj kultúry	2.8.2 Podpora aktivít organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry	Sociálna - Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 2.9 - Podpora prevencie a činnosti obecnej polície a obecných hliadok	2.9.1 Podpora činnosti obecných hliadok	Sociálna - Prevencia kriminality a zabezpečenie ochrany osôb a majetku	obec Helcmanovce, ÚPSVaR Gelnica, externé inštitúcie
	2.9.2 Dobudovanie kamerového systému v obci	Sociálna - Prevencia kriminality a zabezpečenie ochrany osôb a majetku	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 3.1 - Aktívna podpora skvalitnenia vodozádržných, ekologických a krajinárskych funkcií územia	3.1.1 Skvalitnenie a dobudovanie protipovodňovej ochrany obce	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia	obec Helcmanovce, záujmové združenia, externé inštitúcie
	3.1.2 Osveta v problematike životného prostredia	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, záujmové združenia, externé inštitúcie
	3.1.3 Podpora plánovania a realizácie vodozádržných opatrení v krajine	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
Opatrenie č. 3.2 - Spolupráca so všetkými relevantnými inštitúciami pre zachovanie a zlepšovanie ekologickej stability územia	3.2.1 Revitalizácia verejných priestranstiev, budovanie oddychových zón a obnova verejnej zelene	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia	obec Helcmanovce, záujmové združenia, externé inštitúcie
Opatrenie č. 3.3 - Aktívna podpora a realizácia efektívneho odpadového hospodárstva	3.3.1 Dobudovanie a prevádzka zberného dvora na triedený odpad	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.3.2 Výstavba obecnej kanalizácie a ČOV	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.3.3 Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok odpadu	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.3.4 Podpora a realizácia osvetu a propagácie vhodnosti separovania a recyklácie odpadov vo všetkých kategóriách obyvateľstva	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, Základná škola s materskou školou, Základná škola s materskou školou, záujmové združenia, externé inštitúcie
	3.4.1 Obnova miestnych komunikácií	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.4.2 Technické zázemie pre činnosť dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie

Opatrenie č. 3.4 - Dobudovanie a pravidelná starostlivosť o technickú a dopravnú infraštruktúru	3.4.3 Vybudovanie obecného vodovodu	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.4.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti obecných budov a zariadení	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.4.5 Obnova a rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.4.6 Rekonštrukcia mosta v časti „Humence“	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie
	3.4.7 Výstavba malého mosta pre chodcov do lokality Horb	Environmentálna - Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia	obec Helcmanovce, externé inštitúcie

OKRESNÝ ÚRAD GELNICA
ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Hlavná 1, 056 01 Gelnica

Číslo:OU-GL-OSZP-2015/000606

v Gelnici, dňa: 28.08.2015

ROZHODNUTIE

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v spojení s § 5 zák. č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe oznámenia o strategickom dokumente „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015-2020“, ktoré predložil obstarávateľ Obec Helcmanovce, 055 63 Helcmanovce č.161, vydáva podľa § 7 ods.5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Navrhovaný strategický dokument „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015-2020**“

s a n e b u d e p o s u d z o v a ť

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedený strategický dokument je možné prerokovať a schváliť podľa osobitných predpisov.

Odôvodnenie

Obstarávateľ, Obec Helcmanovce, predložil Okresnému úradu Gelnica, odboru starostlivosti o životné prostredie podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.24/2006 Z. z.“) dňa 24.07.2015 oznámenie o strategickom dokumente „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2015-2020“ (ďalej len „PHSR obce Helcmanovce“).

Poslaním PHSR obce Helcmanovce v programovacom období do roku 2020 je určiť prioritné smerovanie rozvoja obce vo všetkých strategických oblastiach, ktoré rozhodujúcim spôsobom vplývajú na kvalitu života obyvateľov obce.

Hlavné investičné zámery plánované v obci Helcmanovce na nasledujúce obdobie (do roku 2020) predstavujú najmä:

- a) dom služieb a kultúry - obnova, rekonštrukcia, zníženie prevádzkových nákladov, termostatizácia;
- b) požiarna zbrojnica - rekonštrukcia budovy a zveľadenie centra obce;

- c) výmena autobusových prístreškov;
- d) rekonštrukcia chodníkov (demontáž starých) a miestnych komunikácií, zlepšenie životnej úrovne, prístupu k jednotlivým častiam obce;
- e) rekonštrukcia a dostavba stokových sietí, vybudovanie ČOV s cieľom skvalitnenia podmienok ŽP zrealizovanie odkanalizovania obce, eliminácia rizík pri povodniach, zníženie objemu škôd spôsobených povodňami realizáciou preventívnych protipovodňových opatrení;
- f) výstavba miestneho vodovodu, zabezpečenie zdroja nezávadnej pitnej vody v katastrálnom území obce, záchyty prameňov, výstavba vodojemu;
- g) výstavba viacúčelového športoviska pre účely ZŠ s MŠ a voľno časové aktivity detí a občanov obce, vytváranie podmienok pre využívanie voľného času, realizácia letnej sankárskej dráhy, cyklochodníkov;
- h) výstavba lávky, mostíka cez rieku Hnilec – prepojenie na obývanú časť Horb;
- i) vybudovanie a rekonštrukcia objektov v oblasti sociálnych služieb – zariadenie pre seniorov, komunitné centrum;
- j) obstaranie jazykových, prírodovedných IKT učebníc a knižníc základných škôl;
- k) kamerový systém a iné bezpečnostné prvky – investícia súvisiaca so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch;
- l) odstraňovanie divokých skládok v katastrálnom území obce;
- m) rekonštrukcia domu smútku;
- n) rekonštrukcia oplotenia cintorína;
- o) zriadenie urnového hája;
- p) výstavba nájomných bytov a sociálnych bytov;
- q) výstavba náučného chodníka;
- r) oddychový areál na kultúrne podujatia na pravom brehu Hnilca.

Uvedený strategický dokument v súlade s § 4 ods.2 zákona č.24/2006 Z.z. podlieha zisťovaciemu konaniu o posudzovaní strategického dokumentu, ktoré tunajší úrad vykonal podľa § 7 zákona.

V rámci zisťovacieho konania Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie rozposlal podľa § 6 ods.2 zákona oznámenie o strategickom dokumente na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a dotknutým obciam a zverejnil oznámenie o strategickom dokumente na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR.

Do termínu vydania rozhodnutia sa k predmetnému PHSR obce Helemanovce vyjadrili nasledovné dotknuté orgány:

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie

- **úsek ochrany ovzdušia** – stanovisko č. OU-GL-OSZP-2015/000618 zo dňa 29.07.2015 nemá pripomienky
- **úsek odpadového hospodárstva** – stanovisko č. OU-GL-OSZP-2015/000613 zo dňa 31.07.2015 – riešiť problematiku nelegálnych skládok komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu na brehoch rieky Hnilec a iných vodných tokoch tak, aby sa zabránilo znečisťovaniu Ružína - inak bez námietok

Okresný úrad Gelnica, odbor krízového riadenia

- stanovisko č. OU-GL-OKR-2015/000619-2 zo dňa 31.7.2015 – nemá pripomienky

Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií –

- stanovisko č. OU-SN-OCDPK-2015/009022-2 zo dňa 04.08.2015 – nemá pripomienky

Regionálna veterinárna a potravinová správa Spišská Nová Ves

- stanovisko č.706,707,713/2015 zo dňa 03.08.2015 – súhlasné stanovisko

Úrad Košického samosprávneho kraja Košice

- stanovisko č.1658/2015/ORRUPZP/24668 zo dňa 05.08.2015-súhlasí s navrhovaným strategickým dokumentom

MV SR, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi

- stanovisko č.ORHZ-SN1-789-001/2015 zo dňa 13.08.2015 – nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie

Obec Prakovce

- stanovisko zo dňa 13.08.2015 – bez výhrad

Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi

- stanovisko č.817-1855/2015 zo dňa 07.08.2015 – úrad odporúča zapracovať údaje o chránenom ložiskovom území „Helcmanovce“ ev. č. 70/e a o chránenom ložiskovom území „Slovinky“ ev. č. 2/e určených na ochranu výhradného ložiska CU rúd podľa súradníc uvedených v predmetnom stanovisku

Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov

- stanovisko z pohľadu ochrany poľnohospodárskej pôdy č.OU-KE-OOP-2015/030371 zo dňa 03.08.2015 – úrad žiada rešpektovať právom chránené záujmy vyplývajúce zo zákona č.220/2004Z.z. o ochrane a využívaní PP (zabezpečiť ochranu vlastností a funkcií PP, dodržiavať zásady ochrany PP, rešpektovať PP ako limitujúci faktor územného rozvoja a zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej PP v k. ú. Helcmanovce podľa kódu BPEJ)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi

- stanovisko č.2015/01564-2 zo dňa 07.08.2015 – súhlasí s návrhom strategického dokumentu a žiada:
- riešiť objektivizáciu radónového rizika slovenských pozemkov pri výstavbe nebytových budov určených na pobyt osôb dlhší ako 1000 hodín počas kalendárneho roka a pri výstavbe bytových budov v zmysle ust.vyhl.č.528/2007 Z. z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia (územie okresu Gelnica sa nachádza v strednom a vysokom radónovom riziku)
- v prípade dopravného hluku spracovať a predložiť hlukové štúdiu z hľadiska prípustnosti hlukových hodnôt v životnom prostredí a navrhnuť účinné protihlukové opatrenia (protihluková stena, stavebnotechnické opatrenia a i.)
- riešiť dopravu v blízkosti školských zariadení s ohľadom na pohyb detí a tým zvýšené riziko dopravných nehôd
- riešiť vnútorné dopravné okruhy obce tak, aby dopravným hlukom bol znehodnotený minimálny rozsah obytného územia a robiť všetky opatrenia na znižovanie dopravného hluku (znižovanie rýchlosti, plynulosť dopravy, stavebné spomaľujúce prvky, stavebné úpravy križovatiek, výsadba zelene a pod.)
- riešiť aby podnikatelia a právnické osoby používajúce alebo prevádzkujúce zdroje hluku, vibrácií alebo infrazvuku zabezpečili, aby expozícia obyvateľov bola čo najnižšia a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc v zmysle zák. č. 355/2007 Z. z.
- navrhnuť a riešiť účinné opatrenia, aby činnosť prevádzok občianskeho vybavenia (reštaurácie, ubytovacie a športové zariadenia a i.) nevplývala negatívne na životné podmienky obyvateľov žijúcich v blízkom okolí predmetných prevádzok
- špecifikovať podnikateľské aktivity, ktoré bude možné umiestniť v obytnej zóne, aby ich činnosťou nebola zhoršená kvalita životného prostredia obyvateľov
- stanoviť regulatívy pre chov domácich zvierat najmä z hľadiska podnikateľských aktivít samostatne hospodáriacich roľníkov hlavne v obytných zónach

Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja

– stanovisko č. OU-KE-OSZP1-2015/030482 zo dňa 20.08.2015

- **úsek ochrany prírody a krajiny** – nemá pripomienky, žiada však rešpektovať zásady všeobecnej ochrany prírody a krajiny aby nedochádzalo k zbytočnej fragmentácii a ničeniu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov rastlín a živočíchov, Žiadame presadzovať záujmy ochrany prírody a krajiny aj v biocentrách a biokoridoroch nadregionálneho a regionálneho významu ako aj v ostatných prvkoch regionálneho územného systému ekologickej stability mesta Košice.
- **úsek štátnej vodnej správy** – nemá pripomienky
- **úsek štátnej správy ochrany ovzdušia** - nemá pripomienky
- **úsek štátnej správy odpadového hospodárstva** – bez pripomienok

Verejnosť sa počas predmetného konania k oznámeniu o strategickom dokumente PHSR obce Helcmanovce nevyjadrila ani neposlala na tunajší úrad do dnešného dňa žiadne pripomienky.

Na základe výsledkov zisťovacieho konania o posudzovaní strategického dokumentu „PHSR obce Helcmanovce“ sa nepredpokladá negatívny vplyv na životné prostredie a vznesené požiadavky sa v prevažnej miere vzťahujú na proces spracovania, prerokovania a schválenia strategického dokumentu.

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci predmetného konania posúdil strategický dokument „PHSR obce Helcmanovce“ v zmysle kritérií pre zisťovacie konanie podľa §7 a prílohy č.3 zákona č.24/2006 Z. z., pri ktorom zvažil súhrn všetkých uvedených skutočností a informácií obsiahnutých v oznámení a po preskúmaní všetkých dostupných dokumentov, s prihliadnutím na význam očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov, ako aj na stanoviská zainteresovaných orgánov z ktorých nevzišla požiadavka na ďalšie posudzovanie, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovaného strategického dokumentu sú väčšie ako sa uvádza v oznámení o strategickom dokumente je ten, kto dokument obstarával povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v oznámení o strategickom dokumente a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Zo stanovísk k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu vyplynuli nasledovné požiadavky vo vzťahu k navrhovanému strategickému dokumentu, ktoré bude potrebné zapracovať do strategického dokumentu a zohľadniť v ďalšom procese konania o schválení strategického dokumentu podľa osobitných predpisov:

- zapracovať údaje o chránenom ložiskovom území „Helcmanovce“ ev. č. 70/e a o chránenom ložiskovom území „Slovinky“ ev. č. 2/e určených na ochranu výhradného ložiska CU rúd podľa súradníc uvedených v predmetnom stanovisku
- riešiť objektivizáciu radónového rizika slovenských pozemkov pri výstavbe nebytových a bytových budov
- v prípade dopravného hluku spracovať a predložiť hlukovú štúdiu a navrhnúť účinné protihlukové opatrenia (protihluková stena, stavebnotechnické opatrenia a i.)
- riešiť dopravu v blízkosti školských zariadení s ohľadom na pohyb detí a vnútorné dopravné okruhy obce tak, aby dopravným hlukom bol znehodnotený minimálny rozsah obytného územia

- riešiť prevádzky zo zdrojmi hluku, vibrácií alebo infrazvuku tak, aby bola expozícia obyvateľov čo najnižšia a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc v zmysle zák. č. 355/2007 Z. z. a navrhnúť účinné opatrenia, aby činnosť prevádzok občianskeho vybavenia (reštaurácie, ubytovacie a športové zariadenia a i.) nevplývala negatívne na životné podmienky obyvateľov žijúcich v blízkom okolí predmetných prevádzok
- špecifikovať podnikateľské aktivity, ktoré bude možné umiestniť v obytnej zóne, aby ich činnosťou nebola zhoršená kvalita životného prostredia obyvateľov
- stanoviť regulatívy pre chov domácich zvierat najmä z hľadiska podnikateľských aktivít samostatne hospodáriacich roľníkov hlavne v obytných zónach

Ďalšie požiadavky uvedené v stanoviskách dotknutých orgánov je možné zohľadniť v ďalších konaniach podľa osobitných predpisov a preto tunajší úrad rozhodol tak, ako je uvedené.

Upozornenie:

Podľa § 7 ods.7 zákona č.24/2006 Z. z. dotknutá obec bezodkladne informuje o tomto rozhodnutí verejnosť spôsobom v miestne obvyklým.

Týmto záverom nie je dotknutá povinnosť posudzovania konkrétnych činností podliehajúcich posudzovaniu podľa zák. č. 24/2006 Z. z.

Poučenie:

V zmysle § 64 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na konanie o posudzovaní strategického dokumentu nevzťahuje zákon 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Ing. Milan Turzák
vedúci odboru

Doručí sa:

Obstarávateľ:

Obec Helcmanovce, zastúpená starostkou obce, 055 63 Helcmanovce

Dotknuté orgány:

- Úrad Košického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, plánovania a implementácie projektov, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice;
- Krajský pamiatkový úrad, Hlavná 25, 040 01 Košice;
- OÚ Košice, OSŽP, odd. OP a vybraných zložiek ŽP, Komenského 52, 040 01 Košice;
- OÚ Košice, odbor odvolacích konaní, referát pôdohospodárstva, Komenského 52, 040 01 Košice;
- OÚ Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie, Hlavná ul.1, 056 01 Gelnica;
- OÚ Gelnica, odbor krízového riadenia, Hlavná ul.1, 056 01 Gelnica;
- OÚ Spišská Nová Ves, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves;
- Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi, Markušovská 1, 052 80 Spišská Nová Ves;
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi, A. Mickiewicza 6, 052 20 Spišská Nová Ves;
- Regionálna veterinárna a potravinová správa Spišská Nová Ves, Duklianska 46, 052 01 Spišská Nová Ves
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi, Brezová 30, 052 01 Spišská Nová Ves;

Dotknuté obce

- Obec Slovinky, Obecný úrad Slovinky č. 58, 053 40 Slovinky;
- Obec Prakovce, Obecný úrad Prakovce č. 333, 055 62 Prakovce;
- Obec Mníšek nad Hnilcom, č.292, 055 64 Mníšek nad Hnilcom;